

ÅRSREDOVISNING 2009

Innovation by experience

INNEHÅLL

Detta är ÅF

- 1 Året i korthet
- 2 ÅF i korthet
- 4 VD har ordet
- 6 Affärsidé, vision, mål och strategier
- 11 Omvärld och marknad
- 14 Medarbetare
- 21 Hållbar utveckling och socialt ansvar
- 26 ÅF – Olympic Green Advisor

Verksamhet

- 28 Energy
- 34 Engineering
- 40 Infrastruktur
- 46 Kontroll
- 52 ÅF-aktien
- 56 Riskhantering och känslighetsanalys
- 61 Definitioner
- 62 Fem år i sammandrag, SEK
- 63 Fem år i sammandrag, EUR

Årsredovisning

- 64 Förvaltningsberättelse
- 68 Resultaträkning för koncernen
- 69 Rapport över totalresultat för koncernen
- 70 Balansräkning för koncernen
- 72 Rapport över förändring av eget kapital för koncernen
- 73 Kassaflödesanalys för koncernen
- 74 Resultaträkning för moderbolaget
- 75 Balansräkning för moderbolaget
- 77 Kassaflödesanalys för moderbolaget
- 78 Notsammanställning
- 79 Noter
- 118 Revisionsberättelse

Koncernens styrning

- 121 Bolagsstyrningsrapport
- 128 Styrelse
- 130 Koncernledning
- 132 Årsstämma
- 133 Här finns ÅF

ÅF är ett ledande teknikkonsultföretag

Vi fokuserar på energi och miljö, infrastruktur och industri.

Vår bas finns i Europa, men vår verksamhet och kunder finns i hela världen.

Det som gör oss unika är våra medarbetare och branschens största erfarenhetsbank.

Vi brukar sammanfatta det med:
ÅF – Innovation by experience.

ÅRET I KORTHET

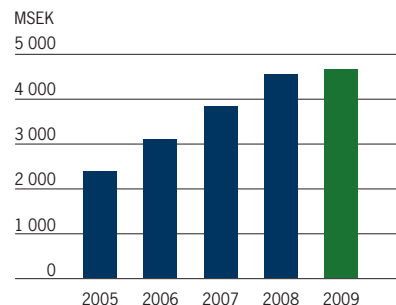
- Rörelsens intäkter uppgick till 4 692 (4 570) MSEK
- Rörelseresultatet uppgick till 388 (479) MSEK
- Resultatet efter skatt uppgick till 275 (328) MSEK
- Resultat per aktie, före utspädning, uppgick till 15,86 (19,08) kronor

Sammanfattning

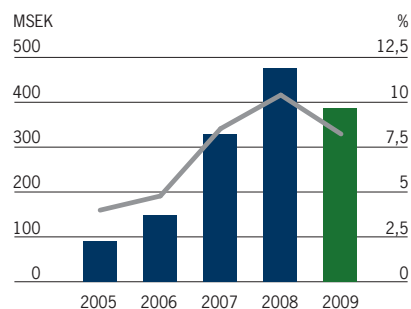
	2009	2008
Rörelsens intäkter, MSEK	4 692,0	4 569,7
Rörelseresultat, MSEK	388,3	478,7
Rörelsemarginal, procent	8,3	10,5
Debiteringsgrad, procent	71,3	74,1
Resultat efter finansnetto, MSEK	377,0	460,9
Vinstmarginal, procent	8,0	10,1
Antal årsmedarbetare	4 182	3 948
Eget kapital per aktie, kronor	107,36	99,46
Soliditet, procent	51,0	47,1
Avkastning på eget kapital, procent	15,8	22,1
Resultat per aktie före utspädning, kronor	15,86	19,08
Utdelning per aktie, kronor	8,00*	6,50

*Föreslagen utdelning

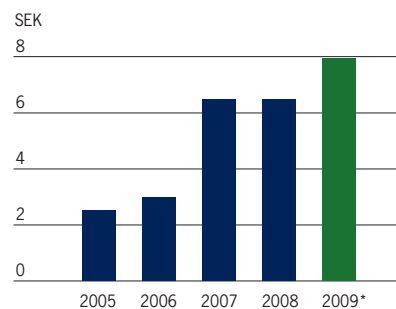
Koncernens rörelseintäkter, MSEK

Koncernens rörelseresultat och rörelsemarginal

Utdelning per aktie

* Föreslagen utdelning

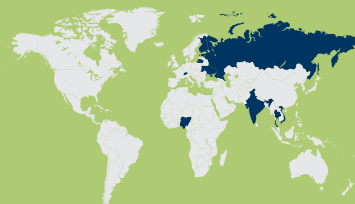
ÅF I KORTHET

Division

ÅF-kontor

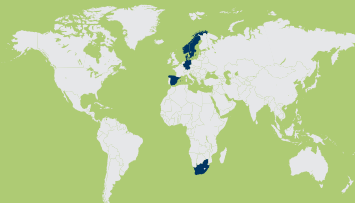
Energy

Division Energy erbjuder tekniska och finansiella konsulttjänster inom energisektorn. Divisionen är världsledande inom kärnkraft.

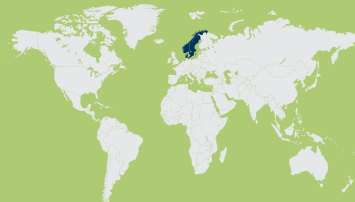
Engineering

Division Engineering har en ledande position inom processteknik, energieffektivisering, miljöteknik, industriell IT, automation, elkraft samt mekanisk engineering.

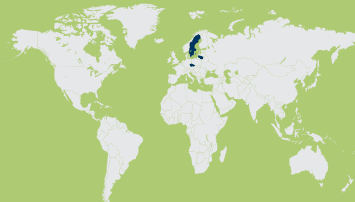
Infrastruktur

Division Infrastruktur är en betydande aktör inom konsulttjänster för utveckling av infrastrukturen i Skandinavien.

Kontroll

Division Kontroll är en oberoende tredjepartskontrollant som provar, besiktar och certifierar anläggningar, produkter och system för både industri och infrastruktur.

Kundkategori	Rörelsens intäkter	Rörelseresultat	Antal årsmedarbetare	Rörelseresultat per årsmedarbetare
- Kraftindustri och energibolag - Myndigheter - Finansinstitut	 27 % 1 290 MSEK	 30 % 124,5 MSEK	 21 % 879	142 TSEK
Alla industribranscher, inklusive energi och kärnkraft	 27 % 1 316 MSEK	 30 % 126,3 MSEK	 30 % 1 210	104 TSEK
- Väg och järnväg - Fastighetsmarknaden - Försvarssektorn - Telekom	 37 % 1 774 MSEK	 33 % 141,2 MSEK	 38 % 1 573	90 TSEK
Alla branscher och sektorer	 9 % 407 MSEK	 7 % 28,5 MSEK	 11 % 448	64 TSEK
Summa divisioner	4 787 MSEK	420,6 MSEK	4 110	102 TSEK
Övrigt/elimineringar	-95 MSEK	-32,3 MSEK	72	—
Totalt inklusive elimineringar	4 692 MSEK	388,3 MSEK	4 182	93 TSEK

Andel av summa divisioner 2009 anges i procent.

LÅGKONJUNKTUREN VISAR ÅFs STYRKA

Möt Jonas Wiström som berättar om ett år då ÅF flyttade fram positionerna trots ett bistert konjunkturläge. Nu är siktet inställt på tillväxt och ökande marknadsandelar.

Jonas Wiström, kan du sammanfatta 2009?

"2009 var ett utmanande år men ur många aspekter ett av de bästa någonsin. I det svåra konjunkturläget lyckades vi öka våra marknadsandelar och stärka vår position på marknaden. Vi höjde produktiviteten och vi stärkte ÅFs varumärke. ÅF har en bra branschfördelning som dämpar konjunktursvängningar men framför allt är vi skickliga på att systematisera våra erfarenheter och kunskaper. Det gör att vi i alla lägen snabbt kan tillgodose våra kunders behov med väl beprövade metoder och tekniker. Den styrkan framträdde mycket tydligt under 2009."

Hur kommenterar du utvecklingen i divisionerna?

"Division Energy fortsatte att utvecklas positivt med särskilt goda resultat i Schweiz och i Finland. Utvecklingen var starkast inom vattenkraft och kärnkraft. Läget i Ryssland och Östeuropa var överlag relativt ansträngt men på de marknaderna ser vi en god potential när ekonomin hämtar sig.

För division Engineering präglades året av ett intensivt och lyckat arbete med produktivitetshöjningar och förbättringsprogram för att upprätthålla lönsamheten i en tuff industrikonjunktur. Ett par mindre förvärv genomfördes som stärkte kompetensen inom industriautomation.

Division Infrastruktur upplevde en blandad marknad under 2009. De renodlat IT-relaterade projekten hade en svag inledning på året men situationen förbättrades successivt. Projekt kring samhällsbyggnad och energieffektiviseringar visade däremot kraftig tillväxt.

Verksamheten i division Kontroll har haft en trygg och stabil tillväxt i många år. Under 2009 var läget något tudelat. Divisionens satsning på utvecklingsprojekt gick trögare än väntat samtidigt som produktiviteten förbättrades genomgående i den övriga verksamheten.

Sammantaget vann divisionerna många nya och viktiga uppdrag. Samtidigt kan jag konstatera att inga större förvärv genomfördes under året. Det berodde framför allt på att vi i början på året ville avvakta lågkonjunktorens effekter."

Nämn tre saker som du är särskilt nöjd med under det gångna året?

"2009 var året då gröna frågor på allvar blev viktiga för affärerna. Vi byggde vidare på våra hållbarhetserbjudanden och gjorde viktiga rekryteringar för att flytta fram positionerna ytterligare.

Vi fortsatte våra satsningar på energiområdet och satsade bland annat ett traineeprogram inom kärnkraftsområdet. Det är ett område där ÅF har gedigen kompetens och där vi ser en stor potential på många marknader.

Sedan är jag mycket stolt över att vi i Sverige utsågs till den näst bästa arbetsgivaren för ingenjörer, enligt Universums årliga undersökning bland yrkesverksamma ingenjörer. Och bland konsultbolagen anses vi vara allra bäst, precis som tidigare. Det här är viktiga erkännanden för oss, eftersom vi är beroende av att kontinuerligt rekrytera marknadens allra bästa ingenjörer."

Vilken roll kan ÅF spela för att göra världen hållbarare?

"Världen står inför mycket stora utmaningar, främst inom energi och samhällsbyggnad. Låt mig ge några exempel: fler transporter måste bli fria från koldioxidutsläpp, användningen av fossila bränslen måste minska, vi behöver hitta nya lösningar för snabbspårvägar och elbilar, människors tolerans mot dålig miljö och buller minskar för varje dag som går. Listan på det som måste förändras kan göras lång och när man lägger ihop pusselbitarna är mönstret tydligt – ingenjörerna kommer att ha en nyckelroll i framtidens samhälle. Det betyder också att ÅF är helt rätt positionerat för framtidens utmaningar. Vi behövs och vi kan skapa resultat."

För ungefär sex år sedan satte ÅF som mål att omsätta 5 miljarder kronor 2010. Det ser ut att lyckas och idag har ni nya långsiktiga mål.

Berätta om tillväxtplanerna och de nya visionerna!

"2015 ska ÅF ha en omsättning på en miljard euro. Vi siktar på att bli det mest lönsamma teknikkonsultbolaget bland Europas ledande aktörer. Vi ska nå dit genom en kombination av organisk tillväxt och strategiska förvärv. Vi ska också utnyttja den kraft som den tidigare tillväxten gett organisationen och bli ännu starkare inom bland annat energi och miljö, infrastruktur och industri."

Efter åren som sponsor till ÅF Golden League går ni nu vidare. Berätta!

"ÅF kommer att fungera som Olympic Green Advisor och därmed förknippas med världens starkaste varumärke. Konkret innebär det att vi kommer att samarbeta med de olympiska kommittéerna i Finland, Norge, Schweiz och Sverige och fungera som deras rådgivare kring hållbarhetsfrågor i allt från utbildning av deltagare till utformning av arenor. Det här är en mycket viktig satsning för oss och vi går in i den för att vi är övertygade om att vi kan göra skillnad. Samarbetet med de olympiska kommittéerna ger oss också unika möjligheter att förmedla vad vi står för på våra viktigaste marknader."

Vad står högst på agendan för 2010?

"När marknaden vänder ska vi vara beredda att fortsätta ta marknadsandelar. Vi kommer att prioritera den organiska tillväxten och fortsätta att växa inom gröna områden. Men eftersom vi har ett bra kassaflöde och en stabil balansräkning är vi även väl positionerade för strategiska förvärv av företag som har en verksamhet som passar vår inriktning och företagskultur."

En avrundande lägesmanfattning?

"Med tanke på konjunkturläget är jag mer nöjd med 2009 än något tidigare år. Vi stärkte vår ställning gentemot kunder, potentiella medarbetare och konkurrenter. När det gäller ÅFs egna medarbetare visade en intern undersökning att framtids-tron och stoltheten är större än någonsin. När jag blickar framåt

"ÅF är helt rätt positionerat för framtidens utmaningar. Vi behövs och vi kan skapa resultat."

Jonas Wiström, VD och koncernchef

är det därför djupt tillfredsställande att konstatera att ÅF är starkare än någonsin, att vi har förmåga att kombinera vår erfarenhet med nytänkande så att rätt lösningar når kunderna snabbt och att vi är väl positionerade inom områden där världen har stora behov framöver. Plattformen för att bygga nya värden åt aktieägare, kunder och medarbetare är stabil."

Stockholm i mars 2010

Jonas Wiström
VD och koncernchef

AFFÄRSIDÉ

ÅFs samlade tekniska kunnande skapar lönsamma, säkra och hållbara lösningar.

ÅF bidrar till en långsiktig utveckling av industri och samhälle. Vi som har varit i branschen i mer än hundra år kan lyfta blicken.

Vår samlade erfarenhet placerar ÅF i frontlinjen för teknikutvecklingen. Men ÅF levererar inte alltid den tekniskt mest avancerade lösningen. Ibland är det i stället det beprövade som fungerar bäst. ÅF utsätter inte sina kunder för experiment.

Vårt absoluta oberoende av leverantörer och andra samarbetspartners garanterar den bästa lösningen.

Därför skapar ÅF lönsamma, säkra och hållbara lösningar för kunderna.

ÅFs kärnvärden

- Enastående medarbetare
- Teamwork
- Absolut oberoende

Motto

Nytänkande med erfarenhet

VISION

Den bästa partnern för de bästa kunderna

- ÅF har lösningen på varje teknisk utmaning
- ÅFs affärsmodell gör att vi överträffar konkurrenterna
- ÅF omsätter 1 miljard euro år 2015

ÅF har lösningen på varje teknisk utmaning

ÅF förfogar över mer än 100 miljoner ingenjörs-timmars samlad erfarenhet. Denna erfarenhet och alla lösningar dokumenteras i vår unika kunskapsbank, ONE, tillgänglig för varje medarbetare. Detta innebär att

- varje ÅF-medarbetare kan använda hela ÅFs kraft
- ÅF är redo för varje teknisk utmaning, nu och i framtiden

ÅFs affärsmodell gör att vi överträffar konkurrenterna

ÅF tar inte betalt för tid, utan för skapat värde. Det ökar produktiviteten i våra projekt och sänker kundens kostnader. I våra uppdrag är partnerskapet centralt. Det är som partner vi kan leverera verkligt värde: Rätt kvalitet till lägsta totala kostnad.

Våra enastående medarbetare ligger steget före med sin tekniska kompetens, sitt affärsmannaskap och sitt absoluta oberoende.

För våra kunder och konkurrenter är det tydligt att vi på ÅF kräver mer av oss själva. Vi ska vara vinnare.

ÅF omsätter 1 miljard euro år 2015

ÅF ska bli Europas ledande teknikonsultbolag. Med det menar vi att ÅF ska vara det mest lönsamma bolaget bland de största aktörerna i branschen.

Tillväxttakten ska vara fortsatt hög. Vi ska växa organiskt och via förvärv. Vi ska vara noga med att förvärvsobjekten bidrar till ÅFs lönsamhet och kultur.

Strategier

Verksamheten ska bedrivas decentraliserat

- under ett och samma varumärke.
- med gemensamma processer och system.
- med gemensamma värderingar och gemensam kultur för att säkerställa ett samverkande ÅF som utnyttjar koncernens stora erfarenhetsbank.

ETT ÅF är en stor och gemensam kunskapsbank för alla medarbetare som gör att ÅF kan öka lönsamheten för kunderna och bidra till säkra och uthålliga lösningar på olika typer av problem.

ETT ÅF är en gemensam arbetsplats där man uppmuntras att göra karriär internt, till exempel i ett annat land eller med nya, tekniska utmaningar.

ETT ÅF är en gemensam försäljningsorganisation, där hela ÅFs utbud av tjänster kan erbjudas till kunderna.

ETT ÅF är en bas för ÅFs företagskultur och gemensamma värderingar.

Förvärvsstrategi

ÅFs förvärvspolicy tar utgångspunkt i ovanstående. Ansträngningar ska göras för att utveckla verksamheten när hållfasta möjligheter till synergier framträder. Sådan expansion ska ske med konsekventa krav på lönsamhet.

Verksamhetsstöd och gemensamma processer

ÅF utvecklar ständigt sin konsultverksamhet och sina förutsättningar för väl genomförda uppdrag. Ambitionen är att säkerställa en långsiktig, framgångsrik samt hållbar utveckling för kunderna och för ÅF.

Ett bevis för detta engagemang är ÅFs IT-plattform ONE. ONE fungerar som en motor för samarbete inom ÅF, med kunder och eventuella underleverantörer. ONE säkerställer ett framtida modernt arbete inom ÅF med processer, projekt och kunskapsåtervinning som frigör tid för utveckling och nytänkande i kundprojekten.

ONE är webbaserat, till stor del på engelska och tillgängligt inom hela koncernen.

ONE fungerar också som ÅFs verksamhetssystem, ett centralt ledningssystem som gör ÅFs verksamhet betydligt mer kostnadseffektiv och som kvalitetssäkrar verksamheten. I systemet finns gemensamma arbetsverktyg, projektdokumentation och en sökbar erfarenhetsbank som understödjer det faktum att många av ÅFs olika uppdrag har släktskap med varandra. När en kund ger ÅF ett uppdrag är det troligt att ÅF har gjort ett liknande uppdrag tidigare.

Med ONE styr och stödjer ÅFs ledning verksamheten samt säkerställer ISO-certifiering avseende miljö och kvalitet (ISO 14001:2004 och ISO 9001:2000).

Visste du att ÅFs aktie har utvecklats
36 procent bättre än index under de senaste
fem åren?

Långsiktiga mål

Finansiella mål

ÅF ska vara mest lönsamt av de närmast jämförbara bolagen i branschen och uppnå en rörelsemarginal, EBIT, på minst 10 procent över en konjunkturcykel.

ÅF ska över tid vara nettoskuldssatt. Nettoskulden ska dock ej överstiga 40 procent av eget kapital.

Tillväxtmål

ÅF ska omsätta 1 miljard euro år 2015.

Marknadsmål

I utfall av kundenkäter ska minst 90 procent av kunderna känna att ÅF har överträffat deras förväntningar.

Medarbetarmål

Bättre balans mellan könen. Ett delmål är att andelen kvinnliga konsulter och chefer ska uppgå till minst 25 procent.

Personalomsättningen ska uppgå till 7–13 procent.

Alla medarbetare ska ha ett utvecklingssamtal per år.

Hållbarhetsmål

Under hösten 2009 genomförde ÅF en hållbarhetsutredning av sin verksamhet. De miljömål som sattes upp för 2009 gällande elförbrukning på kontoren, minskad miljöbelastning från resor samt indirekt påverkan i uppdrag omfattades av utredningen. Resultatet konkretiserades till en hållbarhetsplan, "The ÅF Green Advisor Plan", med hållbarhetsmål för perioden 2010–2015, i vilken tidigare miljömål inkluderas. Planen presenterades för och antogs av ÅFs koncernledning i december månad.

År 2015 ska ÅF

- ha halverat sin direkta klimatpåverkan (basår 2009, beräknat per individ).
- i varje anbud ÅF lämnar, lägga till ett förslag på utökad hållbarhetsaspekt i uppdraget.
- anses vara den teknikkonsult som, ur ett hållbarhetsperspektiv, bäst löser kundernas tekniska utmaningar.

Se vidare på sidorna 21–25.

ÅF Blue Book visar vägen framåt

Under 2009 lanserades en ny version av ÅF Blue Book. Det är en kort och lättillgänglig bok som sammanfattar ÅFs affärsidé, värderingar, företagskultur och vad som är i fokus de kommande åren. Den riktar sig till alla medarbetare så att alla tydligt kan se i vilket sammanhang de jobbar, vad som förväntas av dem och vilka de gemensamma målen är.

Boken lanserades först vid en chefskonferens och rullades sedan ut i organisationen. Varje chef gav ett personligt signerat exemplar till var och en av sina medarbetare för att understryka hur viktigt det är att ha visioner som man delar med varandra. För de nyanställda är boken en viktig del av det informationspaket som välkomnar dem som nya ÅF-medarbetare.

Malmö Agata Andersson är miljökonsult. "Det bästa med att jobba på ÅF är att det är både varierande och stimulerande, man lär sig någonting nytt varje dag. Hos ÅF känns det alltid tryggt att säga till kunden att 'vi fixar det' även då man själv inte har verktygen, man vet att kompetensen finns någonstans inom företaget."

OMVÄRLD OCH MARKNAD

ÅFs tjänster i sammanfattning

ÅFs verksamhet omfattar fyra divisioner som erbjuder tekniska konsulttjänster inom industri och infrastruktur med en fördelning på cirka 70 procent industri och 30 procent infrastruktur.

Division Energy har en inriktning på tekniska och finansiella konsulttjänster inom energisektorn, från rådgivning kring affärsupplägg till att implementera kraftverksinvesteringar som omfattar många olika miljöaspekter. Divisionen är världsledande inom kärnkraft.

Division Engineering är norra Europas ledande industrikonsult med tjänster inom processteknik, energieffektivisering, miljöteknik, automation, industriell IT, elkraft och mekanik.

Division Infrastruktur är en betydande aktör inom konsulttjänster för utveckling av infrastrukturen i Skandinavien med kunder inom industri, offentlig sektor, försvarssektor och fastighetsmarknad.

Division Kontroll är en oberoende tredjepartskontrollant som provar, besiktar och certifierar anläggningar, produkter och system för både industri och infrastruktur. Sverige, Tjeckien och Litauen är hemmamarknader.

Kunder

Varje år utför ÅF mer än 61 000 uppdrag åt cirka 25 000 kunder. Uppdragens storlek varierar från några få timmar till sammanlagt flera hundra tusen timmar.

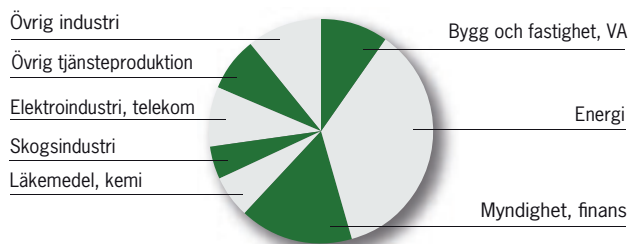
De tio största kunderna under 2009 var Alpiq, Banverket, Ericsson, Försvarets Materielverk, Fortum, Power Machines Company, Vattenfall, Siemens, Stockholms Lokaltrafik och Westinghouse. De svarade för 23 procent av omsättningen.

Marknad

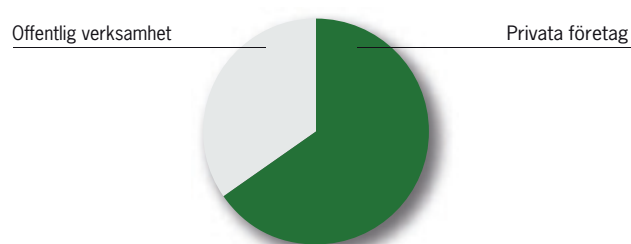
Under 2009 var efterfrågan på ÅFs tjänster god trots den kraftigt dämpade konjunkturen. Generellt sett blev uppdragen något kortare till sin natur och kom att handla mer om rationaliseringar av befintliga projekt än om stora nyinvesteringar. Under slutet av året stabiliserades marknaden.

För division Energy inleddes 2009 med en god orderstock vilket säkerställde en bra beläggning trots en dämpad konjunktur. Osäkerheten var störst i Ryssland, Baltikum, Finland och Sydostasien. Under slutet av året stabiliserades marknaderna och till och med en viss uppgång kunde noteras.

Verksamhetsområden – andel av koncernens omsättning 2009

Kundstruktur – omsättning fördelad på kunder 2009

För division Engineering har marknaden successivt försvagats under året. Efterfrågan var överlag god inom sektorerna livs- och läkemedel, energi och kärnkraft. Generellt sett drevs efterfrågan inom industrin av effektiviseringar i produktionsanläggningar, miljörelaterade projekt, utveckling av alternativa bränslen och omställning till effektivare energihantering.

För Infrastruktur var marknadsläget under 2009 blandat. Affärsområdet Produktutveckling hade en svag inledning men såg en förbättring under slutet av året. Utvecklingen var fortsatt mycket stark inom Samhällsbyggnad. För övriga affärsområden var utvecklingen stabil med viss försiktighet från kunder och investerare.

För division Kontroll var efterfrågan relativt stabil inom samtliga kompetensområden. Den enskilt starkaste efterfrågan noterades från provningsrelaterade tjänster inom kärnkraftsindustrin.

Utblick Norden

Tillväxten på den nordiska energimarknaden kommer i huvudsak att präglas av satsningar på kärnkraft i Finland, förberedelser inför en svensk utbyggnad av kärnkraftverk och förnybara energikällor i de övriga nordiska länderna. Vid sidan av de större nyinvesteringar som redan är beslutade kommer det att finnas behov av ett stort antal löpande effektiviseringar, uppgraderingar, kapacitetshöjningar och miljöförbättringar på de befint-

liga anläggningarna, såväl inom kraftindustrin som inom den övriga industrin.

Branscher som gruv-, petrokemi-, energi-, livs- och läkemedel väntas visa fortsatt hög efterfrågan medan den tillverkande verkstadsindustrin, till exempel bilindustrin, väntas ha fortsatta konjunkturella problem.

Omställningen med effektivisering, nya energislag och ökad konkurrens inom energisektorn är betydande och kommer att prägla efterfrågan på konsulttjänster i många år framöver.

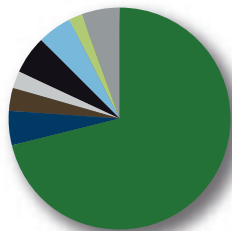
Skogsindustrin fortsätter att bredda sin verksamhet till att förutom massa- och papperssektorn även tillhandahålla bio-bränslen och elenergi.

Nordisk industri ligger långt framme när det gäller miljörelaterade projekt vilket bedöms ligga till grund för kommande export, vilket i sin tur för med sig fortsatt efterfrågan på teknikkonsulttjänster.

De nordiska länderna har starka statsfinanser vilket gör att efterfrågan bedöms som fortsatt god för infrastrukturprojekt, särskilt inom väg och järnväg. De kommunala satsningarna ser ut att fördröjas något på grund av lägre skatteintäkter och kostnader för ökad arbetslöshet. De privata satsningarna bedöms följa en fortsatt försiktig linje i avvaktan på tydligare konjunktursignaler. Energieffektivisering är ett undantag där efterfrågan förväntas vara fortsatt stark i hela Norden.

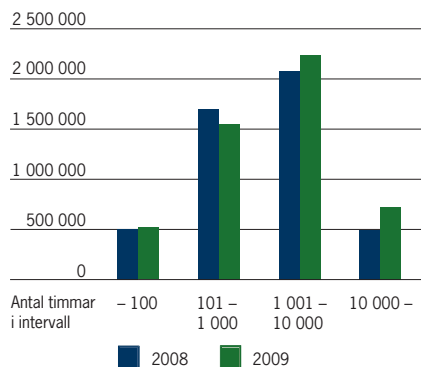
Geografisk spridning

Antal medarbetare per land, december 2009

ÅFs hemmamarknader är Norden, Baltikum och Schweiz men företaget blir alltmer internationellt. Egna etableringar finns i ett 20-tal länder men verksamhet och kunder finns i hela världen.

Storlek på ÅFs uppdrag, antal timmar

För att få en säkrare sysselsättning och därmed också förbättrad lönsamhet är det ÅFs strävan att öka andelen långa uppdrag.

På de nordiska marknaderna pågår en successiv avreglering av de tekniska kontrolltjänsterna. Tjänsterna bedöms överlag få en ökad betydelse, inte minst som förebyggande åtgärder för att säkra en god produktivitet.

Utblick Europa och övriga marknader

Energibehoven i Europa är växande. Det för med sig fortsatt god efterfrågan på tjänster inom både kraftgenerering och distribution till marknaden. I Väst- och Centraleuropa fortsätter framför allt utbyggnaden av nya kärnkrafts- och biobränsleanläggningar att driva efterfrågan inom energisektorn. När det gäller äldre kolkraftverk finns ett stort behov av att effektivisera och förbättra miljöprestandan. I Östeuropa och Sydostasien ser marknaderna ut att kunna återhämta sig något efter den kraftiga dämpningen som uppstod efter finanskrisen.

Efterfrågan kring miljöförbättrande och energieffektiviserande industriprojekt bedöms vara fortsatt god på samtliga marknader.

Inom massa och papper bedöms marknaderna fortsätta att växa i Afrika, Asien och Sydamerika. I Europa fortsätter omställningen mot mer fokus på returpappershantering istället för nya produktionsanläggningar, samt modernisering och effektivisering av befintliga bruk.

I Öst- och Mellaneuropa har marknaden för tekniska kontrolltjänster en fortsatt god potential. Avregleringarna och harmoniseringen till EU-regler fortsätter. För ÅFs räkning är etableringarna i Tjeckien och Litauen viktiga plattformar för en breddning av tjänsteutbudet riktad till de närliggande marknaderna.

Ökad internationalisering

ÅF har under en lång rad år vuxit och blivit en alltmer internationell koncern. Det har skett genom både förvärv och organisk tillväxt. Företaget har därför lagt stor vikt vid att utveckla en enhetlig struktur för kompetensutveckling, interna erfarenhetsbanker, intranät, varumärkesidentitet och på att föra ut gemensamma värderingar och mål i organisationen. Varje del av ÅF arbetar med stor självständighet, vilket gör att den lokala förankringen är god samtidigt som den globala strukturen tillför styrka och stabilitet.

Innovation är att våga utmana gamla föreställningar

ÅF och Veckans Affärer i samarbete delar årligen ut Svenska Innovationspriset. 2009 fick SKF priset för sin vision "Beyond zero" där de stärkt sitt produkterbjudande med den modernaste forskningen och tekniken för att möta ett helt nytt tryck från en marknad som vill se klimatomställning och energieffektivisering. Priset på 100 000 kronor delades ut i Grönewaldsalen i Stockholms Konserthus.

ENASTÅENDE MEDARBETARE, STARK FÖRETAGSKULTUR

En stark företagskultur är en viktig framgångsfaktor för ett företag som ska bli ledande i Europa och som har enastående medarbetare som sin främsta tillgång. Inom ÅF finns mångårig erfarenhet av att lösa tekniska problem och såväl den tekniska som den affärsmässiga sidan av konsulternas arbete utvecklas löpande. Alla medarbetare ska bidra till att stärka bilden av ÅF.

ÅFs Blue Book 2.0

För ÅF är företagskulturen en av de viktigaste framgångsfaktorerna. Under 2009 lanserades ÅFs Blue Book 2.0, en bok om hur ÅFs medarbetare tillsammans skapar en stark kultur och därmed ett framgångsrikt ÅF. Boken ger en bild av ÅF och beskriver hur man arbetar.

Kärnvärden

ÅFs kärnvärden "Enastående medarbetare, Teamwork och Absolut oberoende" beskriver tillsammans medarbetarnas vardag och förhållningssätt gentemot kunder och kollegor. En medarbetare på ÅF är en person som överträffar kundernas förväntningar med sina lösningar och sin kombination av tekniskt kunnande

och affärsmannaskap. En medarbetare på ÅF är också en bra kommunikatör, lagspelare och lyssnare. Det är en person som är positiv, håller fast vid löften och som visar respekt för kunden.

ÅF – Sveriges hetaste teknikonsult

I Sverige rankades ÅF på 2009 års KarriärBarometer som Sveriges näst populäraste arbetsgivare bland yrkesverksamma ingenjörer. Placeringen är ett kvitto på att Sveriges ingenjörer har uppfattat vad ÅF står för och vad ÅF som arbetsgivare kan erbjuda.

Karriärbarometern är en årlig undersökning som genomförs av Universum Communications. Personer som deltar i undersökningen är "young professionals", med civil- eller högskoleingenjörsexamen som har jobbat 2–8 år och är högst 40 år gamla. Cirka 5 600 ingenjörer deltog i undersökningen.

Employer Branding

ÅF arbetar aktivt för att stärka sin image som arbetsgivare bland potentiella medarbetare. Det sker varje år genom strategiska aktiviteter och mässor på universitet och högskolor. Under våren 2009 genomförde ÅF en i media uppmärksammat "Talent Tour", speciellt riktad till kvinnliga studenter på fyra skolor. Temat var "Balans i livet" och såväl ÅFs VD Jonas Wiström som ÅF-medarbetaren Susanna Kallur deltog på alla turnéplatser och träffade hundratals studenter.

- ÅF är en internationell arbetsplats med egna etableringar i mer än 20 länder.
- Antalet medarbetare är cirka 4 500.
- Under 2009 genomförde ÅFs medarbetare uppdrag i drygt 70 länder.

En arbetsplats att trivas på

På ÅF ska medarbetarna känna stolthet över sitt arbete och sitt företag, känna förtroende för sin chef samt glädje och gemenskap med sina arbetskamrater. För att leva upp till kraven som ställs på en modern arbetsgivare har ÅF ett långsiktigt och målmedvetet personalarbete på alla nivåer i företaget. Genom olika medarbetarundersökningar tar ÅF regelbundet pulsen på stämningarna inom koncernen.

För att tydliggöra ÅFs inställning i frågor som berör medarbetarna finns policies för bland annat personalpolitik, lönesättning, jämställdhet och arbetsmiljö.

Personalaktiviteterna skiljer sig åt mellan länderna men delar ambitionen att skapa social gemenskap och trivsel.

ÅF strävar efter en balanserad könsfördelning, vilket också avspeglar sig i rekryteringsverksamheten. Ett första delmål är att år 2015 ska andelen kvinnliga konsulter och chefer uppgå till 25 procent. Varje gång en chefstjänst ska tillsättas ska det minst finnas en kvinna som kandidat i urvalet. Om de rekryteringsföretag som anlitas inte kan leverera kandidater enligt den modellen byts de ut. Vid årsskiftet 2009/ 2010 var andelen kvinnliga konsulter i koncernen 17 (17) procent. Andelen kvinnliga konsultchefer var 15 (12) procent. Den totala andelen kvinnliga medarbetare var 21 (21) procent. Av ÅFs åtta stämмоvalda styrelseledamöter är tre kvinnor, det vill säga 37 procent.

ÅF Recruiter, en genväg för kandidater med rätt profil

ÅF har ett nätbaserat rekryteringsverktyg där externa såväl som interna kandidater kan göra sig tillgängliga i en sökbar databas som används av ÅFs chefer när de söker nya medarbetare. Systemet hanterar hela den administrativa kedjan av rekryteringsärenden, från annons till färdigt anställningskontrakt. Med enkla gränssnitt används det för både ÅFs egen hemsida och för externa rekryteringstjänster.

Karriärvägar

ÅF har satt som mål att ha 10 000 medarbetare år 2015. Tillväxten ställer krav på att arbetsklimatet är attraktivt och att utvecklingsmöjligheterna är goda.

Inom ÅF finns tre identifierade karriärvägar: projektledare, specialist/expert och chef. Inom varje karriärväg finns olika nivåer och utvecklingssteg. Karriärvägarna är ett stöd för att skapa individuella mål och handlingsplaner, vilket bland annat sker vid det årliga utvecklingssamtalet mellan chefer och medarbetare. I praktiken finns det dock betydligt fler karriärvägar än så, eftersom medarbetarna kan växla mellan olika roller och till exempel både fungera som projektledare och specialist.

Universums KarriärBarometer 2009 Ranking

IKEA	1
ÅF	2
ABB	3
Vattenfall	4
Google	5
Ericsson	6
Volvo Group	7

ÅF på andra plats i Sverige i Universums KarriärBarometer för Young Professionals

I en undersökning bland 5 600 yrkesverksamma ingenjörer hamnade ÅF på andra plats över mest attraktiva arbetsgivare. Därmed stärkte ÅF sin position som det mest attraktiva konsultbolaget i branschen.

KarriärBarometern är en årlig attitydundersökning som genomförs av Universum Communications. De som deltar i undersökningen är "Young professionals", vilket betyder att han eller hon har en avklarad civilingenjörs- eller högskoleexamen och har arbetat 2–8 år inom sitt kompetensområde.

ÅF Academy

ÅF Academy är ÅFs egen utbildningsorganisation som stödjer ÅFs karriärvägar och utveckling av konsultrollen. Här finns såväl omfattande grundkurser för nya konsulter som specialinriktade och individanpassade vidareutbildningar. Alla kurser genomsyras av ÅFs syn på gott affärsmannaskap. Under 2009 hölls utbildningar kring bland annat ledarskap, projektledning, säljträning och affärsmässighet.

Företagsledarutbildning

ÅFs företagsledarutbildning, Business Executive Leadership Programme, är ett samarbete med IFL Executive Education och riktar sig till högre chefer inom koncernen. Programmet sträcker sig över ett år under vilket deltagarna förvärvar en djupare förståelse för de långsiktiga drivkrafterna i branschen ur ett internationellt perspektiv. Områden som ingår är exempelvis strategisk planering, internationellt ledarskap och kommunikation.

Utbildningssatsningar inom kärnkraft

ÅF Nuclear Academy är en satsning på stärkt kompetens inom kärnkraft för att möta de ökande kraven från myndigheterna och kärnkraftsindustrin. Utbildningen leder till kompetenscertifiering på fyra nivåer och har rönt stort intresse och uppskattning från industrin, samtidigt som utbildningen erbjuder spännande utvecklingsmöjligheter för den individuella medarbetaren. Utbildningen och certifieringsmöjligheterna är även öppna för kunder och andra intressenter. Under året certifierades 125 personer.

För yngre medarbetare finns ÅF Nuclear Trainee Programme, läs mer på sidan 19.

Certifiering

Inom ÅF Academy utbildas ÅFs projektledare för att bli certifierade enligt den europeiska certifieringsstandarden IPMA. Certifieringen finns i fyra nivåer: A, B, C och D. För projektledare som arbetar med internationella projekt sker certifieringen på engelska. Under 2009 certifierades ett tjugotal konsulter.

Rörlig lön och koncernbonus

Inom ÅFs divisioner finns olika system för rörlig ersättning till medarbetarna. Ersättningen kan antingen vara baserad på divisionens resultat eller vara kopplad direkt till den personliga prestationen.

För att skapa en tydlig koppling till medarbetarnas betydelse för koncernens resultat på både kort och lång sikt finns en koncernbonus. Modellen bygger på att en del av den vinst som genereras på koncernnivå årligen delas ut som likvärdiga bonusersättningar till medarbetare i alla delar av koncernen.

Ytterligare förmåner

Andra förmåner som medarbetarna på ÅF kan dra nytta av är erbjudanden som varierar mellan koncernens länder beroende på till exempel olika skattelagstiftningar. I Sverige finns bland annat tjänstepension, attraktiva försäkringar, tjänstebilsmöjligheter och diverse rabatter.

Alla medarbetare i ÅF har möjlighet att hyra någon av de fritidsstugor och lägenheter som ägs, förvaltas eller hyrs av en personalstiftelse. Möjligheten utnyttjas av ett par hundra familjer årligen.

Sjukfrånvaro, semester och föräldraledighet

Sjukfrånvaron inom ÅF uppgick 2009 till 2,2 (2,4) procent.

Den totala frånvarotiden inklusive semester uppgick till 16,4 (15,7) av ordinarie arbetstid. Semester utgjorde 9,7 (10,3) procent och tjänstledighet 4,5 (3,6) procent.

Visste du att häcklöperskan och världsrekordhållaren Susanna Kallur är anställd på ÅFs informationsavdelning?

MÖT ETT PAR ÅF-MEDARBETARE

24 timmar med Marco Conrad på ett vattendammsbygge i Vietnam

Marco Conrad är chef för en enhet inom vattenkraft och stationerad i schweiziska Baden. Han är civilingenjör och doktorerade på vattendammar vid Münchens tekniska universitet.

15.15. Ankomst till dammanläggningen Son La efter sju timmars bilresa från Hanoi. Utvärdering av de framsteg som skett vid dammbygget och kvalitetsstudie av anläggningen på plats. Möte med kundens och ägarens representanter för att hantera aktuella frågor kring design och konstruktion.

19.00. Middag med teamledaren. Diskussion om kulturskillnader och planering av hur de ska hantera de frågor och eventuella problem som uppkommit.

Nästa dag, 8.20. Tillbaka till dammbygget och gemensamt anläggningsbesök med den konsult som ansvarar för konstruktionstillsynen. Noggranna kontroller och genomgångar med honom. Bedömningar om eventuella justeringar och förbättringar.

11.20. Lunch tillsammans med kunden på anläggningens lokala matservering. Njuter av det goda vietnamesiska köket. Öppen och bra kommunikation med kunden. Diskuterar tekniska frågor och frågor kring schemaläggning.

14.35. Kör tillbaka till Hanoi och går igenom olika alternativ med en kollega i bilen. Funderar på den kommande inspektionsrapporten och vilka möjliga förbättringar som kan vara aktuella att föreslå. Ser redan fram emot nästa besök efter en period bakom skrivbordet på kontoret i Hanoi.

En dag med Ingeborg Grötterud på Ringhals kärnkraftverk

Ingeborg Grötterud är civilingenjör och sektionschef i Göteborg. Huvuddelen av tiden arbetar hon operativt som projektledare på Ringhals kärnkraftverk, några mil söder om Göteborg.

6.30. Träffar kollegor för samäkning till Ringhals.

9.00. Telefonmöte. Stämmer av beläggningen med sektionschefer och andra nyckelpersoner. Diskuterar resursbehov. Sedan veckomöte med projektgruppen: konstruktörer, montageledare, teknisk samordnare och projektadministratör.

11.00. Veckans tjejlunch i personalmatsalen tillsammans med de andra projektledarna på avdelningen.

11.45. Åter på kontoret. Kollar inkorgen. Svarar på fråga om sparad semester. Tips från chefen om en bra konsultkandidat. Pratar med projektbeställaren på telefon. Skriver protokoll från veckomötet.

13.45. Montagebesiktning. Samling vid intagsbyggnaden med hjälm, gummistövlar, dagbok och penna. Besiktningen gäller några rör i en av kylvattenkanalerna. Kanalen har tömts på vatten. Vi klättrar ner sju meter på en steg och undersöker. Det ser bra ut och stämmer med ritningarna.

15.00. Tillbaka på kontoret. Skickar kommentarer om granskningen till handläggaren. Hanterar några andra ärenden innan det är dags att samåka hemåt igen.

21.00. Kollar mejlen igen. Läser cv från kandidaten som chefen tipsade om. Ser intressant ut. Bestämmer att boka möte och noterar några frågor.

Åldersfördelning

Åldersgrupp, år	Andel i procent		
	2007	2008	2009
–29	12	14	14
30–39	30	30	29
40–49	28	27	27
50–59	20	19	19
60–	10	10	11

Genomsnittsåldern var 43,4 (43,1) år.

Anställningstid

Anställningstid, år	Andel i procent		
	2007	2008	2009
–2	31	34	26
3–5	18	21	27
6–10	22	19	19
11–20	18	16	17
21–	11	10	11

Medarbetare i förvärvade bolag får tillgodoräkna sig anställningstiden i det förvärvade bolaget.

Genomsnittlig anställningstid var 7,9 (7,8) år.

Ekonomiska data

	TSEK/årsanställd		
	2007	2008	2009
Omsättning*	1 066	1 157	1 119
Resultat**	90	120	89
Personalkostnader	611	616	639
Fördelingsvärde***	701	736	728

*) Omsättning exklusive övriga rörelseintäkter.

**) Resultat före finansnetto exklusive andel i intresseföretags resultat och övriga rörelseintäkter.

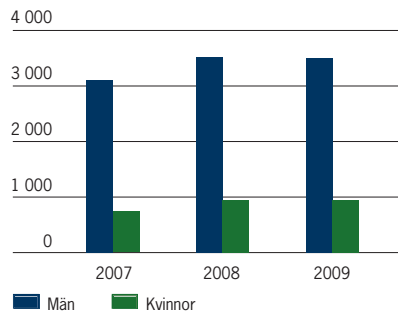
***) Personalkostnader inklusive resultat före finansnetto exklusive övriga rörelseintäkter.

Utbildning och FoU

	TSEK/årsanställd		
	2007	2008	2009
Utbildning	17	23	20
Forskning och utveckling	7	9	10
Totalt per årsanställd	24	32	30

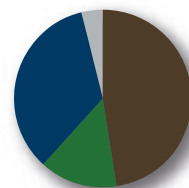
Medarbetarna utbildas i genomsnitt 37 (39) timmar per år.

Antal medarbetare

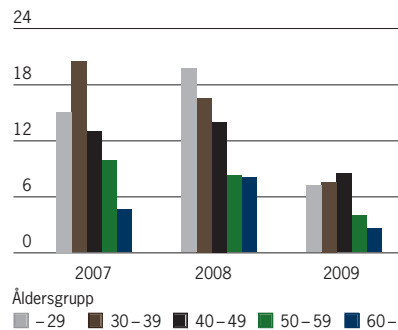

Utbildning

- Post examina licenciat eller doktor
- Akademisk examen
- Annan eftergymnasial utbildning
- Gymnasial utbildning

Personalomsättning, %

Personalomsättning baserad på egen uppsägning.
Totalt 2009: 6,3 (13,1) procent.

ÅF NUCLEAR TRAINEE PROGRAMME

Världens energibehov fortsätter att öka. Kärnkraft är ett område där efterfrågan stiger och utvecklingen går framåt snabbt. Maximal säkerhet och ökad effektivitet står högst på agendan för ÅFs tjänster inom området. ÅF Nuclear Trainee Programme lägger grunden för de medarbetare som kommer att arbeta med framtidens kärnkraft.

- För unga europeiska ingenjörer, gärna med några års erfarenhet.
- Utbildningen pågår under ett år på olika ÅF-platser runt om i Europa.
- Omfattar allt från historik och teknisk design till driftsfrågor och säkerhet.
- Utbildning sker nära några av världens främsta teknik konsulter inom området.
- Efter utbildningen ska deltagarna ha förvärvat bred kunskap om kärnkraftens teknik, kultur och säkerhet samt ha tillgång till ett brett kärnkraftsnätverk.

Marcus Feltzin Bergöö är civilingenjör i teknisk fysik med materialvetenskap från Uppsala Universitet. Han har tidigare arbetat som utvecklingsingenjör på Scania och är nu beräkningsingenjör på ÅF i Västerås.

Varför sökte du till ÅF Nuclear Trainee Programme?

"För mig är lösningen på världens energiproblem vår enskilt viktigaste fråga och inom en överskådlig framtid är kärnkraften en nödvändig del av den lösningen. Att få vara med att utveckla morgondagens energiteknik lockade och möjligheten att få lära känna branschen via ÅFs trainee-program kändes som en väldigt bra start."

Vad kommer du att ha störst nytta av i ditt arbete?

"Som ny på ÅF och i kärnkraftsbranschen har jag haft stor nytta av de sakkunskaper jag fått under programmet. Programmet har gett mig möjligheten att på en kort tid fått lära känna kollegor från hela ÅF, vilket har gett en bra grund att stå på vad gäller mitt fortsatta arbete på ÅF."

Hur kommer du att använda det nätverk du får tillgång till under året?

"Med tanke på alla trevliga människor jag träffat via programmet vore det konstigt om vi inte höll kontakten. Jag kommer att ha stor nytta av att ha lärt känna så många både i Sverige och ute i Europa som har kunskaper som kan användas i kärnkraftsindustrin. Nätverket blir en dörröppnare till att få tag på personer med den kompetens som jag för tillfället letar efter.

Jag hoppas att vi kommer få många tillfällen att arbeta med varandra i framtiden, det vore väldigt roligt!"

Vad är det bästa med att vara konsult på ÅF?

"Jag tycker ÅF är ett väldigt trevligt företag och det känns att det finns ett 'driv' i företaget. Trots lågkonjunktur ser man möjligheter och satsar på framtiden."

Rasa Alkauskaite-Kokoskina är ingenjör i miljöteknik och har en master i Business Management från Vilnius Gediminas Technical University.

Hon arbetar som projektledare inom miljöteknik på ÅF i Vilnius och arbetar med olika infrastrukturprojekt inom energi, fjärrvärme, avfallsantering och biogas.

Varför sökte du till ÅF Nuclear Trainee Programme?

"Jag har arbetat som miljökonsult i sju år och programmet var en bra möjlighet att höja mina kunskaper inom kärnkraftsområdet och förhoppningsvis få arbeta med det i framtiden. Dessutom gav det mig bra möjligheter att få kontakt med andra ÅF-kollegor."

Vad kommer du att ha störst nytta av i ditt arbete?

"Nu har jag fått en bra bakgrund och förståelse för viktiga frågor inom kärnkraft. Att förstå processer och samband är viktigt för att kunna identifiera och utvärdera effekterna på miljön. Dessutom har det varit spännande att träffa så många intressanta människor."

Hur kommer du att använda det nätverk du får tillgång till under året?

"Jag har träffat andra trainees, kärnkraftsexperter och lärare. Vi ser redan samarbetsmöjligheter så jag är säker på att de här kontakterna kommer att vara till stor nytta i mitt framtida arbete. Jag arbetar till exempel med olika anbud där vi behöver experter inom olika områden. Min erfarenhet säger mig att när man känner en person så börjar intressanta saker att hända och nya projekt tar form."

Vad är det bästa med att vara konsult på ÅF?

"Först av allt människorna! Jag har många bra och professionella kollegor i Vilnius. Jag uppskattar att jag alltid kan hitta kunniga människor och enheter inom ÅF-koncernen. Tillsammans kan vi erbjuda de bästa lösningarna till kunderna."

Baden Roman Pfund arbetar med vattenkraftverk och dammar. "Det bästa med mitt jobb är ansvaret och att få lösa komplexa problem länkade till vardagslivet. Det bästa med ÅF som företag är ingenjörsnätverket, den internationella kulturen där jag jobbar, och de många olika typerna av projekt vi arbetar med."

HÅLLBAR UTVECKLING ÄR ÅFs KÄRNAFFÄR

ÅF arbetar brett för en långsiktigt hållbar utveckling. Störst betydelse har det arbete som bedrivs i uppdragen för att förbättra kundernas agerande och prestanda. Att ha minst lika höga ambitioner för det interna hållbarhetsarbetet är viktigt för att utveckla medvetenheten och kunnandet och för att stärka trovärdigheten i kommunikationen.

Bakgrund

Hållbar utveckling och hållbarhet är begrepp som aktualiserades i FN-rapporten "Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future", (-87) även kallad "Brundtlandrapporten" efter politikern Gro Harlem Brundtland som ledde kommissionen. Innebörden av uttrycket är omfångsrikt och består av tre delar: ekonomisk, social och ekologisk

hållbarhet. Rapporten menar att förutsättningen för en hållbar utveckling skapas genom samspel mellan de tre sfärerna, vilket leder till "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov".

Inom näringslivet etablerades begreppet hållbarhet under 2000-talets första decennium. Ett "hållbart företagande" är ett företagande som bedrivs för att uppnå balans och styrka inom samtliga tre områden.

Hållbarhet är och förblir ÅFs kärna

Hållbarhet är en del av ÅFs affärsstrategi och en förutsättning för ÅFs hela verksamhet. Hållbart företagande är för ÅF att skapa långsiktiga ekonomiska, sociala och ekologiska värden för alla våra intressenter. När ÅF bildades 1895 var det ur en vilja att skapa ett mer hållbart företagande. Idag, mer än hundra år senare, är företagets ambition fortfarande densamma, även om villkoren och världen omkring har förändrats.

Visste du att ÅFs huvudkontor i Solna är det första kontorshuset i Sverige som blivit certifierat som Green Building? Det betyder att huset förbrukar högst 75 procent av den energimängd som följer av standard.

Inom ÅF är vi övertygade om att teknik och tekniska lösningar kommer att spela en avgörande roll för många av de utmaningar världen står inför – i synnerhet när det gäller den framtida energiproduktionen. Vi är också övertygade om att de erfarenheter ÅF har och de grundläggande värderingar ÅF bär är nycklar för att åstadkomma förändring.

ÅF gör skillnad

ÅF gör störst skillnad för en hållbar framtid genom de uppdrag företaget utför för sina kunders räkning. Alla ÅFs uppdrag omfattar en hållbarhetsdimension. Dessutom är hållbarhet en del av företagets affärsidé: "ÅFs samlade tekniska kunnande skapar lönsamma, säkra och hållbara lösningar".

Det är en affärsidé som förpliktar. ÅF ska inte enbart lösa sina kunders behov. ÅF ska också, i varje uppdrag, söka rätt balans mellan sociala, ekologiska och ekonomiska faktorer. Det gör 4 500 ÅF-konsulter, i tusentals uppdrag, över hela världen, varje dag.

Det krävs teknik, kunskap och erfarenhet för att förutse och hantera klimatfrågorna. ÅF vill vara en positiv kraft för att skapa en hållbar framtid. ÅF vill göra skillnad.

The ÅF Green Advisor Plan

2009 var ett banbrytande år för ÅF ur ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. Koncernledningen tog under våren det strategiskt viktiga beslutet att utvidga sin satsning och profil inom det "gröna området". En ny tjänst och ett nytt ansvarsområde som hållbarhetschef inrättades på koncernnivå. Den omfattar och ersätter den tidigare befattningen miljöchef.

Hållbarhet ingår i alla ÅFs processer

Hållbarhet är en del av ÅFs affärsidé. Därför ska ett hållbarhetsperspektiv genomsyra samtliga ÅFs processer. Genom att systematiskt genomlysna varje process utifrån de tre hållbarhetsperspektiven – det ekonomiska, ekologiska och sociala – stärks ÅFs hela verksamhet och därmed möjligheten till fler affärer.

"The ÅF Green Advisor Plan" är en handlingsplan för ett hållbart företagande. ÅF ska bli Europas ledande teknikkonsultföretag. Ett stort steg mot detta mål är att ställa upp några av de mest krävande hållbarhetsmålen bland europeiska teknik-konsultföretag.

År 2015 ska ÅF

- ha halverat sin direkta klimatpåverkan (basår 2009, beräknat per individ).
- i varje anbud ÅF lämnar, lägga till ett förslag på utökad hållbarhetsaspekt i uppdraget.
- anses vara den teknikkonsult som, ur ett hållbarhetsperspektiv, bäst löser kundernas tekniska utmaningar.

The ÅF Green Advisor Plan är det strategiska hållbarhetsverktyg ÅF arbetar med. Genom att följa och systematiskt genomföra planen på de marknader där företaget verkar, stärks ÅFs möjligheter till fler affärer, samtidigt som företaget bidrar till en mer hållbar utveckling för samhället i stort genom de uppdrag som genomförs.

ÅF Olympic Green Advisor

ÅF är mycket stolta över att ha utsetts till grön rådgivare åt de olympiska kommittéerna i Finland, Norge, Schweiz och Sverige. De olympiska spelen är ett forum med unika möjligheter att öka miljömedvetenheten och genomföra mycket synliga gröna initiativ. Samarbetet mellan de olympiska kommittéerna och ÅF utgår från att ÅF genomför strategiska hållbarhetsutredningar och utbildningar i hållbarhetsfrågor för anställda och aktiva inom den olympiska rörelsen.

ÅF Green Advisor Reports and Seminars

Som ett led i att uppnå hållbarhetsmålen kommer ÅF från och med 2010 att producera rapporter över projekt, teknisk utveckling och utmaningar inom områdena Energy, Buildings, Infrastructure och Industry. Syftet med rapporterna är att ge en tydligare bild av hur teknik och tekniskt kunnande kan omvandlas och användas för att tillfredsställa kundernas många olika behov. I samband med att varje rapport presenteras kommer ett "ÅF Green Advisor Report Seminar" att hållas, där aktuella områden lyfts fram och inbjudna experter ger sin bild av nuläget och blickar framåt.

ÅFs arbetsmiljö

ÅF strävar efter att erbjuda medarbetarna en oslagbar arbetsmiljö. Läs mer om ÅF som arbetsplats, utbildningssatsningar, gemensamma värdegrunder och incitamentsstrukturer på sidorna 14–20.

Hållbart ägande

Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse är en av bolagets största ägare och stödjer på basis av sin avkastning som ägare – via forskningsanslag och stipendier – projekt vid landets universitet, högskolor och forskningsinstitut inom områden som till exempel energi, miljö, säkerhet och industriella processer.

Visste du att ÅF anställde sin första miljö-konsult redan 1901?

UPPFÖRANDEKOD

ÅFs uppförandekod är en sammanställning av regler och riktlinjer som beskriver ÅFs förväntningar på sin verksamhet och sina partners, oavsett lokalisering eller bakgrund. Uppförandekoden är en integrerad del av hur ÅF gör affärer och den gäller för alla ledamöter i styrelsen och alla medarbetare.

Uppförandekoden är baserad på OECDs riktlinjer för multinationella företag, FNs deklaration om mänskliga rättigheter och barns rättigheter samt ILOs centrala konventioner.

Grundläggande principer

ÅF ska följa lagar och förordningar och respektera kulturer och traditioner i de länder där ÅF verkar.

ÅF får inte erbjuda kunder eller affärspartners några förmåner i strid med lag eller god affärssed.

ÅFs medarbetare ska iaktta god affärssed och ett etiskt förhållningssätt i alla verksamheter och i relationer med intressenter. ÅFs medarbetare får inte ta emot betalningar eller andra typer av ersättning från en tredje part som kan påverka deras objektivitet i affärsbesluten.

Alla finansiella transaktioner ska rapporteras i enlighet med god redovisningssed och bokföringen ska spegla alla transaktioner på ett korrekt och icke vilseledande sätt.

Medarbetare och styrelsemedlemmar ska bedriva sina personliga och/eller ekonomiska intressen på sätt som inte står i konflikt med eller kan uppfattas stå i konflikt med ÅFs intressen. ÅF förhåller sig neutralt till politiska partier och kandidater. ÅF uppmuntrar en kontinuerlig dialog med sina intressenter.

Mänskliga rättigheter och arbetsnormer

ÅF stödjer och respekterar skyddet av internationellt erkända mänskliga rättigheter. ÅF rekryterar och behandlar sina medarbetare på ett sätt som inte diskriminerar oavsett kön, religion, ålder, funktionshinder, sexuell läggning, nationalitet, politisk åsikt, facklig tillhörighet, socialt eller etniskt ursprung. ÅF uppmuntrar mångfald på arbetsplatsen.

ÅF accepterar ingen form av tvångs- eller barnarbete.

Föreningsfriheten ska respekteras i alla verksamheter. En säker och hälsosam arbetsmiljö ska finnas för alla anställda.

Hållbarhet

ÅFs uppdrag och verksamhet ska bidra till hållbar utveckling och effektiv användning av energi och råvaror.

Visste du att ÅF har fördubblat antalet medarbetare under de senaste fem åren?

HÖGT SATTA MÅL FÖR ÅFs HÅLLBARHETSARBETE

I september 2009 började Alice Bah Kuhnke som hållbarhets- och miljöchef på ÅF. Hon har arbetat som programledare och inslagsproducent på SR, SvT och Tv4, som verksamhetschef för Idéer för livet på försäkringsbolaget Skandia och generalsekreterare för organisationen Rättvisemärkt. Närmast kommer hon från Sektor3, en tanke-smedja för det civila samhället. I sin nya roll på ÅF har hon ett tydligt huvudbudskap – hållbarhet är lönsamhet.

Vad betyder hållbarhet för dig?

"Hållbarhet är mycket mer än traditionellt miljöarbete. Hållbarhetsarbete är detsamma som arbete med verksamheten ur tre perspektiv, det ekonomiska, det ekologiska och det sociala. Det är den breda ansatsen som skapar utrymme för effekt. Det är inte längre tillräckligt att fokusera på ett av områdena om man vill bedriva ett hållbart företagande."

Hur ska ÅF bidra till en hållbarare värld?

"Alla ÅFs uppdrag har en hållbarhetsaspekt. Med andra ord bidrar ÅFs medarbetare till en hållbarare värld dagligdags. Dessutom är många av de stora utmaningar näringslivet och världen i stort står inför – hur drastiskt det än kan låta – affärsmöjligheter för oss. Därför ska vi tydligare profilera oss och visa att den kunskap vi har, är kunskap för våra kunder att använda för att bygga en hållbar framtid."

Vad kan en kund förvänta sig från en ÅF-konsult?

"Våra kunder får alltid den bästa lösningen utifrån de förutsättningar som kunden ger. Dessutom kommer vi att erbjuda kunden ytterligare ett förslag till lösning på hennes eller hans utmaning. Ett förslag som är det absolut bästa även ur ett hållbarhetsperspektiv. Det betyder att vi ger kunden ytterligare valmöjligheter. Kunden är det viktigaste vi har och alltid i fokus. Inte minst i förståelsen för var och hur vi gör störst skillnad."

Hur hanterar ÅF de stora skillnaderna mellan olika marknader?

"Det är en stor och därmed också spännande utmaning. Det gäller att hantera olikheterna med respekt för olika kulturer och traditioner. Min utgångspunkt är att alla människor vill väl och att man kommer långt med hjälp av information och ömsesidig respekt. Därför är kommunikation A och O för att vi ska lyckas förverkliga våra högt ställda mål. Vi måste vara tydliga gentemot ägare, medarbetare, kunder, underleverantörer och alla andra intressenter."

Vad står högst på agendan de närmaste två åren?

"Det är stora förändringar som ligger framför oss. Det finns inte tid att vänta. Vi har högt satta mål för ÅFs hållbarhetsarbete och arbetet har börjat. Visst måste vi ha tålamod men det handlar inte om att prata utan om att göra."

ÅF – OLYMPIC GREEN ADVISOR

ÅF har inlett ett viktigt samarbete med de olympiska kommittéerna i Finland, Norge, Schweiz och Sverige. ÅF blir därmed olympisk partner och exklusiv "Green Advisor" till samtliga fyra olympiska kommittéer.

ÅF kommer att agera rådgivare i gröna frågor och som en aktiv resurs för att utveckla de olympiska idrotterna ur ett hållbarhetsperspektiv. Hållbarhetsfrågan växer snabbt i den olympiska rörelsen – inte minst i fråga om valet av framtida OS-städer. Fokus kommer att ligga på policys, strategier och åtgärdsprogram samt utbildning av stab, tränare och aktiva.

ÅF är dessutom sponsor till samtliga de fyra olympiska kommittéerna. Ett sponsoravtal är påskrivet för

perioden 2010–2014, vilket täcker tre olympiska spel. ÅF kommer att utbilda de olympiska trupperna i samtliga berörda länder i gröna frågor.

De olympiska ringarna och den exklusiva titeln Green Advisor integreras i ÅFs externa kommunikation. De olympiska ringarna och den olympiska associationen är världens starkaste icke-kommersiella varumärke.

**GREEN
ADVISOR**
TO FOUR NATIONAL OLYMPIC COMMITTEES

Malmö Ola Palm är projektledare och produktutvecklare.

"Det bästa med mitt jobb är variationen; man träffar många olika kunder och möter olika utmaningar hela tiden. Hos ÅF finns teknisk kompetens inom nästan alla områden."

ENERGY

INTERNATIONELL TOPPKONSULT INOM TILLVÄXTSEKTOR

Division Energy erbjuder tekniska konsulttjänster inom energiområdet. Verksamheten finns i stora delar av världen och positionen är marknadsledande i Norden, Schweiz och Baltikum. Ställningen är stark inom många kompetensområden. Inom kärnkraft är ställningen världsledande.

Energy – internationell tillväxtverksamhet

Division Energy erbjuder tekniska och finansiella konsulttjänster inom energisektorn, med tyngdpunkt inom kraftgenerering och fjärrvärme. Tjänsterna omfattar allt från rådgivning kring investeringar till att implementera kraftverksetableringar som omfattar olika aspekter från drift till miljö.

Energy är ett av de största oberoende internationella konsultföretagen inom sitt område. Inom kärnkraft är ställningen världsledande. Inom konventionella kraftverk är divisionen en av de ledande konsulterna i Europa och Ryssland. Verksamheten växer även snabbt i Indien och Sydostasien där ÅF har en stark ställning inom vissa utvalda segment.

Divisionens specialistkompetenser, breda erfarenhet och förmåga att förflytta projekt från idéstadium till implementering är några av de starkaste framgångsfaktorerna.

Fakta om division Energy

- Erbjuder konsulttjänster inom alla energislag.
- Global verksamhet.
- 900 medarbetare i Estland, Finland, Indien, Litauen, Nigeria, Ryssland, Schweiz, Thailand, Ukraina och Vietnam.
- Andelen av koncernens totala omsättning är 27 procent.
- Cirka 90 procent av uppdragen sker utanför Sverige.

Nyckeltal	Proforma*		
	2009	2008	2008
Rörelsens intäkter, MSEK	1 290	1 051	1 268
Rörelseresultat, MSEK	124,5	130,0	124,3
Rörelsemarginal, %	9,7	12,4	9,8
Andel av omsättning, %	27	23	27
Antal årsmedarbetare	879	697	841
Rörelseresultat per årsmedarbetare, TSEK	142	186	148

*Justeringar gjorda per den 1 oktober 2008 på grund av organisationsförändring.

Erbjudande – konsulttjänster för hela investeringsfasen

Energys tjänster finns inom ett brett spektrum och omfattar aspekter kring teknik, finansiering, management och energirådgivning. Uppdragen rör ofta större investeringsprojekt men även frågor kring effektiviseringar och löpande kapacitetsförbättringar av befintliga anläggningar är vanligt förekommande uppdrag. Divisionen gör även utredningar kring miljö och säkerhet.

Sett till en investerings livscykel har Energy tjänster för alla moment. I de tidiga faserna sker analyser och förstudier. I anslutning till investeringsbeslut pågår förberedande engineering och engineeringfasen. Under implementeringsfaserna kan uppdragen bestå av projektledning/projektstyrning, grundläggande design av processlösningar, upphandlingsstyrning, tillverknings- och konstruktionskontroll, installationsövervakning och funktionalitetstester. När anläggningen sedan är i drift, erbjuder divisionen tjänster från felsökning till underhållsplanering.

Andel av omsättningen

27 %

MÖT EERO AURANNE CHEF FÖR DIVISION ENERGY

Vad är du mest nöjd med under 2009?

"Trots att finanskrisen slog mycket hårt på den ryska ekonomin lyckades vårt nyförvärv Lonas skapa goda resultat och vinna flera prestigefyllda nya uppdrag i Ryssland. Samtidigt som bolagets integration med den övriga koncernen fungerade utmärkt. Det är jag mycket nöjd med."

Vad står högst på agendan för 2010?

"Först och främst ska vi säkerställa ökade volymer så att vi kan växa organiskt. Vi ska bli ännu bättre på att utnyttja den gemensamma kompetensen och vårt varumärke för att öka bredden av ÅFs verksamhet i de länder där vi redan nu finns. Dessutom ska vi fortsätta arbetet med att identifiera tänkbara kandidater för kommande förvärv inom sektorer eller marknader som är strategiskt viktiga för oss."

Vad har du för motto i livet?

"Integritet."

"Kundrelationerna är långsiktiga och präglas ofta av partnerskap."

Kunder – omfattande projekt och partnerskap

Energys kunder är privata eller offentliga kraftföretag, annan energiintensiv industri, myndigheter och finansieringsinstitut. Kundernas investeringar är vanligtvis omfattande och löper över många år. Det för med sig att kundrelationerna är långsiktiga och ofta präglas av partnerskap. Eftersom divisionen verkar på många platser är den geografiska närheten till kunderna god.

- Divisionen har flera hundra kunder.
- En stor andel av kundstocken generar återköp.
- De tio största kunderna står för 38 procent av divisionens omsättning.
- Exempel på kunder är Alpiq, Fortum, Power Machines Company, GUP TEK Saint Petersburg, Intekhpromenergy, Ministry of Energy of Myanmar, Jyväskylä Voima, Lietuvos Elektrine, Remenergomontash och Kuopion Energia.

Marknad och omvärld – god beläggning trots svag marknad

När 2009 inleddes var orderstocken god vilket kunde säkerställa en bra beläggning trots en dämpad konjunktur. Den ekonomiska osäkerheten var störst i Ryssland, Baltikum, Finland och Sydostasien. Under slutet av året stabiliserades marknaderna och till och med en viss uppgång kunde noteras.

Trots finansoro och snabb konjunkturinbromsning kvarstår världens fundamentalt stora behov av energi. Elkonsumtionen stiger strukturellt i många länder och behoven av kapacitetsutbyggnad är därför fortsatt stora, såväl inom traditionella kraftslag som inom förnybara energislag. Dessutom behöver de befintliga anläggningarna effektiviseras för att öka kapaciteten och förbättra miljöprestandan. På fler och fler marknader har hållbarhetsfrågor kopplade till energianvändningen etablerat sig som en naturlig del av företagens affärsmöjligheter.

Divisionens samlade bedömning är att energisektorn fortsätter att vara ett tillväxtområde med mycket stor potential.

Visste du att ÅF under 2009 hade 600–700 konsulter med kompetens för uppdrag med koppling till kärnkraftsindustrin? Det gör ÅF till världens största oberoende konsultföretag inom kärnkraft.

VIKTIGA HÄNDELSE R UNDER 2009

Lyckat förvärv av Lonas

Under slutet av 2008 förvärvade ÅF 75 procent av det ryska teknikonsultföretaget ZAO Lonas Technologia med huvudkontor i S:t Petersburg. Under 2009 integrades Lonas framgångsrikt i ÅF-koncernen och trots ett mycket besvärligt affärscläge i regionen bidrog Lonas med ett resultat över förväntan och ett starkt orderflöde.

Nytt vattenkraftverk i Schweiz

I september utsågs ÅF genom det schweiziska dotterbolaget ÅF-Colenco till huvudkonsult för ett nytt vattenkraftverk i Schweiz som ska tas i drift 2015. Kunden är NdD Sa, ett joint venture mellan Schweiz största kraftproducent Alpiq, Swiss Federal Railway SBB och elbolaget FMV. Uppdraget omfattar projektledning och konstruktion.

Kraftuppdrag i Indien

Divisionen har verkat i Indien under flera år, framför allt inom vattenkrafts- och dammprojekt. Under 2009 breddades verksamheten till att omfatta även konventionella kraftverk. I augusti utsågs ÅF till att vara huvudleverantör av tekniska konsulttjänster vid uppbyggnaden av en ny 1 000 MW gaseldad kraftanläggning. Anläggningen ägs av det indiska industrikonglomeratet Tuff Energy. Under hösten vann divisionen även flera medelstora konsultuppdrag inom termisk kraftproduktion.

ÅF verkar för miljöanpassning i Indien

"Svenska ambassaden i Indien verkar för att svenskt miljökunskande överförs till Indien och att relationerna utvecklas mellan svenskt och indiskt näringsliv. När svenska företag lägger sin produktion i Indien vill de försäkra sig om att de indiska motparterna hanterar miljöfrågorna på acceptabelt sätt. Genom ett samarbete med ambassaden har ÅF fått möjlighet att sprida sin miljökunskap till indiska miljöföretag, organisationer och övrig industri. Indien har en välutvecklad miljölagstiftning men implementeringen av lagen är fortfarande svag på många håll. Inom ramen för projektet har ÅF även granskat de indiska exportörernas underleverantörer. Där har vi funnit brister och påbörjat en process där vi försöker få dem att arbeta seriöst med miljöfrågorna. För ÅF är det här projektet strategiskt viktigt, eftersom vi får en god bas inför en eventuell etablering av en egen miljöverksamhet i Indien."

Hans Hargbäck,
seniorkonsult miljö, Stockholm

ENERGY

Förbättrad miljö på Kolahalvön

"Apatity och Kirovsk är städer i den ömtåliga nordliga naturen ovanför polcirkeln. De närliggande Hibini-fjällen är ett populärt skidåkningsområde på Kolahalvön i nordvästra Ryssland. Tyvärr är miljön belastad av utsläpp.

I ett joint venture mellan TGC-1 och Apatit genomförs en omfattande nyinvestering för att modernisera regionens kraftvärmeverk och värmesystem. De positiva miljöeffekterna är flera: värmesystemets driftsäkerhet ökar, den totala bränsleförbrukningen sjunker, utsläppen minskar och energipriserna kan stabiliseras. ÅFs ryska verksamhet Lonas, fick i uppdrag att projektera en 12 kilometer lång värmeledning som går genom naturen i svår terräng.

En viktig del av uppdraget var att arbeta fram miljökonsekvensbeskrivningar enligt nationella och regionala krav på ekologisk hänsyn och att sköta hanteringen så att rätt tillstånd kom på plats. ÅF arbetade också med rekonstruktionen av kraftvärmeverket för att öka kapaciteten på värmeuttaget."

Nadezhda Poletaeva,
chefsingenjör termoteknik, S:t Petersburg

ENGINEERING

KUNDNÄRA INGENJÖRSTJÄNSTER I ALLA INDUSTRIBRANSCHER

Division Engineering är Nordens ledande **industrikonsult**. Uppdraget är tydligt: **kundernas lönsamhet ska förbättras**. Erfarenheter från tidigare genomförda projekt ger **konkurrenskraft, stabilitet och trygghet**. Den **geografiska närheten tillsammans med djupgående branschkunskaper** är de viktigaste fundamenten för **långvariga kundrelationer**.

Erbjudande – från projektstart till löpande drift

Engineering är Nordens största leverantörsoberoende konsult inom sitt område. Tjänsterna riktar sig till alla företag som hanterar industriella produktionsanläggningar. Divisionens konsulter kan antingen fungera som en integrerad del av kundens egen organisation eller enligt den allt vanligare modellen att Engineering tar ett totalansvar för en komplett leverans eller funktion. Uppdragen kan omfatta allt från idéarbete, förstudier, beräkningar och projektering till konstruktion, programmering, driftsättning och besiktning. Nya industrianläggningar byggs men merparten av uppdragen syftar till att effektivisera eller modernisera befintliga produktionsprocesser eller anläggningar.

Fakta om division Engineering

- Erbjuder ingenjörstjänster inom alla discipliner i alla industribranscher.
- 1 400 medarbetare på ett 50-tal kontor i Danmark, Norge, Spanien, Sverige, Sydafrika och Tyskland.
- Andelen av koncernens totala omsättning är 27 procent.
- Andelen uppdrag utanför Sverige är 20 procent.

Nyckeltal	Proforma*		
	2009	2008	2008
Rörelsens intäkter, MSEK	1 316	1 452	1 210
Rörelseresultat, MSEK	126,3	160,1	162,1
Rörelsemarginal, %	9,6	11,0	13,4
Andel av omsättning, %	27	32	26
Antal årsmedarbetare	1 210	1 273	1103
Rörelseresultat per årsmedarbetare, TSEK	104	126	147

* Justeringar gjorda per den 1 oktober 2008 på grund av organisationsförändring.

Engineering har specialistkompetens inom processteknik, energieffektivisering, miljö, industriell IT, automation, elkraft, mekanik, rör, besiktningar och beräkningar. Här är några exempel på vanliga uppdrag: studier av teknik-, kostnads- och miljökonsekvenser där processingenjörer tar fram beslutsunderlag för en kommande investering, nya styrsystem för en produktionslinje i en tillverkande fabrik, integrering av ett produktionssystem med ett affärssystem, utredning kring anslutning av effekten från en vindkraftanläggning till stamnätet samt mekaniska konstruktioner för biobränslepannor eller kärnkraftverk.

Andel av omsättningen

27 %

MÖT PER MAGNUSSON CHEF FÖR DIVISION ENGINEERING

Vad är du mest nöjd med under 2009?

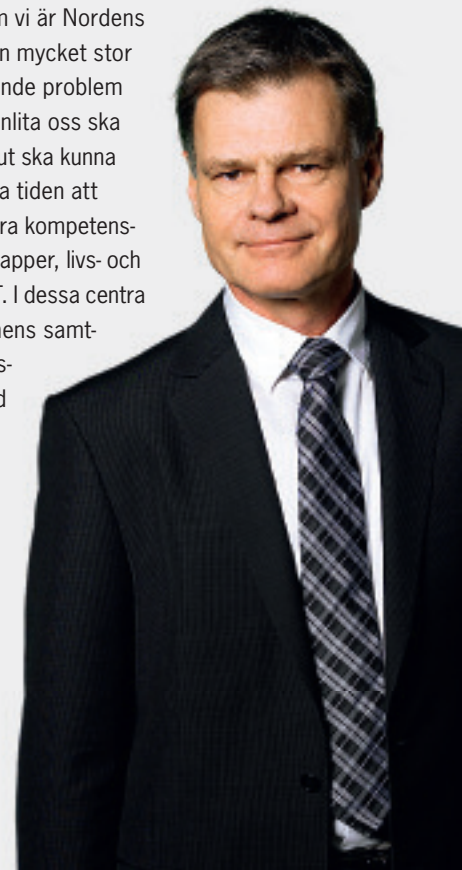
"Trots tuffa förhållanden på marknaden har vi lyckats stäva om våra resurser mellan olika projekt, kunder och branscher. Många chefer och medarbetare har ställts inför svåra utmaningar och vi har fått jobba hårt tillsammans. När jag ser till helåret och hela divisionen kan jag konstatera att vi lyckats hålla god beläggning och lönsamhet. Det är jag stolt över."

Vad står högst på agendan för 2010?

"Att kunna bidra till ökad lönsamhet för våra kunder står alltid högst på agendan. Eftersom vi är Nordens största industrikonsult är chansen mycket stor att vi redan har löst ett motsvarande problem som det kunden ställs inför. Att anlita oss ska vara en ren vinst där varenda minut ska kunna räknas hem. Och vi fortsätter hela tiden att utvecklas. Till exempel genom våra kompetenscentra för kärnkraft, massa och papper, livs- och läkemedel, elkraft och industriell IT. I dessa centra möts representanter från divisionens samtliga enheter. Där sker erfarenhetsutbyte och kompetensuppbyggnad som snabbt kommer kunderna till godo. Vidare har vi våra 're-use-koncept' där våra kunder drar nytta av tidigare genomförda projekt."

Vad har du för motto i livet?

Jag har två: "Ärlighet" och "Do it now".

"Divisionen arbetar nära sina kunder, såväl geografiskt som samarbetsmässigt."

Kunder – stor branschspridning

Engineering erbjuder tjänster inom alla industribranscher med en särskilt stark ställning inom kärnkrafts-, energi-, massa och pappers-, livsmedels-, läkemedels-, gruv- och övrig processindustri. Eftersom kundbasen är stor och omfattar alla branscher är divisionen som helhet relativt okänslig för konjunktursvängningar. Själva inriktningen på tjänsterna passar alla konjunkturfaser eftersom industrin har ett konstant behov av produktivitetsförbättringar, energibesparingar, miljöanpassning och säkerhetshöjande åtgärder.

Divisionen arbetar nära sina kunder, såväl geografiskt som samarbetsmässigt. Engineerings strategi är att cirka 80 procent av omsättningen ligger på lokala kunder och 20 procent på gemensamma projekt mellan andra enheter inom Engineering eller tillsammans med övriga divisioner inom ÅF. Det skapar en flexibilitet i organisationen och följsamhet med kundernas tillväxtambitioner. En tydlig trend i kundrelationerna är att uppdragen allt oftare får karaktären av partnerskap, där kunderna ger Engineering ett omfattande leveransansvar. Läs några aktuella exempel under "Viktiga händelser under 2009".

- Divisionen har drygt 3 100 aktiva kunder.
- De tio största kunderna står för 34 procent av divisionens omsättning.
- Den enskilt största kunden står för nio procent av omsättningen.

- Exempel på kunder är ABB, Alstom, Billerud, Forsmark, Fortum, Hjordnära, Korsnäs, LKAB, Novo Nordisk, OKG, Ringhals, Shell, Siemens, SKB och Westinghouse.

Marknad och omvärld – effektivisering och omfördelning

De viktigaste drivkrafterna på marknaden är behov av effektiviseringar av produktionsanläggningar, miljörelaterade projekt, utveckling av alternativa bränslen och omställning till effektivare energihantering.

Den konjunkturinbromsning som kulminerade hösten 2008 fortsatte att prägla våren 2009. Tillverkningsindustrin och bilindustrin var hårdast drabbade. Mot slutet av året skedde en stabilisering och orderläget förbättrades inom gruv- och stålindustrin. Detsamma gällde för massa- och pappersindustrin. Under året var efterfrågan fortsatt god från livs-, läkemedels-, energi- och kärnkraftssektorn.

Viktiga förklaringar till att divisionen kunde motverka den svaga marknadsutvecklingen var ett mer lönsamt tjänsteutbud, bättre styrning av fastprisprojekt, fortsatta kostnadsbesparingar samt en aktiv omfördelning och anpassning av de egna resurserna.

Engineering är marknadsledande i Norden med en marknadsandel på cirka nio procent.

Visste du att ÅF 2009 invigde ett nytt ÅF-hus i Malmö som rymmer 250 ÅF-konsulter i Västra Hamnen? Det gör ÅF till ett av de ledande teknik-konsultföretagen i den expansiva Öresundsregionen. ÅF-huset i Malmö invigdes 2 november 2009. Susanna Kallur klippte bandet.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2009

Vattenfall

I februari tecknades ett nytt fyraårigt ramavtal med Vattenfall där ÅF utsågs till strategisk partner inom områdena kärnkraft, vattenkraft och vindkraft. Avtalet avser tjänster från projektledning, analys och utredning till tekniska beräkningar och detaljkonstruktion inom alla tekniska discipliner.

Øresundsbro Konsortiet

I maj utsåg Øresundsbro Konsortiet ÅF till huvudleverantör genom tecknandet av ett tvåårigt avtal avseende tekniska konsulttjänster till fem av sex teknikområden till Øresundsförbindelsen. Teknikområdena omfattar VVS, el och automation, bygg, väg och järnväg.

Vattenkraft

I tredje kvartalet vann divisionen ett större uppdrag inom vattenkraft i norra Sverige. Ordern är i linje med strategin att expandera inom vattenkraften.

Förvärv

I november förvärvades två verksamheter med sammanlagt 27 kvalificerade konsulter i Malmö och Göteborg. Konsulterna från det malmöbaserade företaget Etteplan är fokuserade på industriautomation och projektledning. Konsulterna från det göteborgsbaserade företaget Elektroautomatik är specialister på industriautomation och projektledning. Förvärven stärker Engineerings position i de respektive regionerna.

ÅF Nuclear Academy

125 ingenjörer genomgick ÅF Nuclear Academy och blev därmed certifierade att arbeta inom kärnkraftsområdet.

GreenLine

Nya programvaror för energieffektivisering lanserades under hösten. GreenLine CALC E+ optimerar energianvändningen redan vid design- och konstruktionsfasen. GreenLine TAK E+ avser analys av befintlig produktion eller anläggning. Intresset från kunderna har varit mycket stort sedan koncepten lanserades.

Kundnära projekt ger närproducerad kravmjölk

"Hjordnära mejeri, som ligger precis utanför Hjo i Västergötland, är ett nytt och spännande samarbete mellan sju lokala ekologiska mjölkproducenter och Skånemejerier. På Hjordnära produceras mjölk, grädde, fil och yoghurt. Alla djur från de sju gårdarna får gå på bete och mjölken färdas kort väg mellan ko och mejeri eftersom korna bor högst två och en halv mil från mejeriet. Fodret är odlat helt utan bekämpningsmedel och konstgödsel. Småskaligheten, de ekologiska odlingsmetoderna och de korta transportererna ger sammantaget en varsam och miljövänlig livsmedelsproduktion.

Hjordnära ligger på en plats där det tidigare funnits ett mejeri och inför nystarten fick ÅF först i uppdrag att göra en förstudie av projektet. Efter finputsning av idéerna utvidgades uppdraget till att omfatta ett helhetsansvar kring inköp, leverans, projektledning, installation, utbildning och driftsättning. Resultatet blev ett modernt mejeri som hanterar en rad processtekniker, såsom pastörisering, homogenisering och separering. Tiden mellan förstudie och fungerande drift gick snabbt och idag kan Hjordnära stolt konstatera att de är Sveriges idag enda helt ekologiska konsumtionsmjölkmejeri."

Magnus Andrén,
marknadsområdesansvarig Livs- och läkemedel,
Malmö

ENGINEE

Soligt uppdrag i Norge

"Solen producerar mer än 10 000 gånger av världens behov av energi. De teknologiska utmaningarna för att på ett effektivt sätt omvandla solenergi till storskalig och billig el är stora. REC Group i Norge strävar efter att förbättra processer, produkter och produktionsnivåer för att kunna leverera billig solenergi i stora volymer. Företaget är en av världens största tillverkare av silikonmaterial för fotoelektriska kiselskivor, som är en viktig del av solcellspaneler. REC behövde bygga ut sin fabrik i norska Glomfjord med en ny tillverkningslinje och även byta ut gamla maskiner mot nya. Effektiviteten behövde också förbättras med ett helt nytt produktionssystem. ÅF fick i uppdrag att specificera, konfigurera och utveckla lösningen för en totalintegration av hela produktionen. Projektet genomfördes med bibehållen produktionskapacitet och idag är kvaliteten på slutprodukterna högre och jämnare. Den manuella hanteringen är väldigt begränsad och spårbarheten fullständig. Tillverkningen sker med cirka 200 avancerade maskiner och robotar som är integrerade med varandra. En komplex uppgift som utvecklades av ÅFs industriella IT-specialister."

Nico Dima,
sektionschef och projektledare, Malmö

RIK

INFRASTRUKTUR

GRÖNA, MARKNADSLEDANDE OCH HÖGTEKNOLOGISKA LÖSNINGAR

Division Infrastruktur är en betydande aktör när det gäller tekniska lösningar för infrastruktur i Skandinavien. Några av divisionens styrkor är en stark försäljningsorganisation, gott affärsmannaskap och en tjänsteflora med hållbara och högteknologiska lösningar. Genom att utveckla nya lösningar som förbättrar kundernas lönsamhet och måluppfyllelse ökar marknadspotentialen kontinuerligt.

Erbjudande – hållbarhetsaspekter präglar samtliga tjänster

Division Infrastruktur har fem affärsområden: Installation, Kommunikation och försvar, Ljud och vibrationer, Produktutveckling samt Samhällsbyggnad.

Inom Installationsområdet är divisionen Sveriges största konsult med kvalificerade tjänster för ny- och ombyggnadsprojekt inom kommersiella, industriella och offentliga fastigheter. Affärsområdet är också divisionens enskilt största område. De viktigaste drivkrafterna för projekten är att förbättra funktionalitet, driftsekonomi och miljöprestanda.

Inom Kommunikation och försvar erbjuder divisionen tjänster inom fast och mobil telekommunikation, underhållsteknik och Integrated Logistic Support (ILS). Kunderna finns både inom den privata sektorn och försvarssektorn.

Fakta om division Infrastruktur

- Kunderna finns inom telekom, offentlig sektor, försvarssektor och fastighetsmarknad.
- Tjänstefloran omfattar både punktinsatser och helhetslösningar, från idéutveckling till genomförande.
- Samhällsbyggnad och energieffektivitet är prioriterade tillväxtområden.
- 1 600 medarbetare arbetar på ett 60-tal kontor i Danmark, Norge och Sverige. Dessutom utförs punktinsatser över hela världen, till exempel Ryssland och Kina.
- Andelen av koncernens totala omsättning är 37 procent.

Nyckeltal	Proforma*		
	2009	2008	2008
Rörelsens intäkter, MSEK	1 774	1 859	1 894
Rörelseresultat, MSEK	141,2	195,7	199,2
Rörelsemarginal, %	8,0	10,5	10,5
Andel av omsättning, %	37	41	40
Antal årsmedarbetare	1 573	1 566	1 602
Rörelseresultat per årsmedarbetare, TSEK	90	125	124

*Justeringar gjorda per den 1 oktober 2008 på grund av organisationsförändring.

Ljud och vibrationer har unik spetskompetens inom buller-, vibrations- och akustikfrågor som möter behov inom industri, samhällsplanering, byggnader och produktutveckling.

Produktutveckling erbjuder tjänster inom produktutveckling och högteknologisk IT, till exempel inbyggda system, mekanik, programmering och produktförvaltning. Ett område som väcker ett ökande intresse är ÅF EcoDesign Center, som erbjuder miljövänlig produktutveckling för att förbättra produkters prestanda och lönsamhet.

Inom Samhällsbyggnad är det väg, järnväg och kollektivtrafik som är i fokus. Tjänsterna omfattar allt från utredningar till mer installationsorienterade uppdrag. Exempel på uppdrag är Botniabanan, Citybanan, Citytunneln, Hallandsåsen och Uppsala Bangård.

Andel av omsättningen

37 %

MÖT JOHAN OLSSON CHEF FÖR DIVISION INFRASTRUKTUR

Vad är du mest nöjd med under 2009?

"Jag är nöjd med att vi lyckades vända utvecklingen efter den tuffa marknaden som året började med. Vi arbetade med ett antal förbättringsprogram som bar frukt och det gjorde att vi till slut gick stärkta in i 2010. Samtidigt är jag förstås nöjd med att vi rodde hem så många nya affärer trots finanskrisen. Särskilt glädjande var den starka tillväxten inom Samhällsbyggnad."

Vad står högst på agendan för 2010?

"Vi ska växa och vi ska göra det med lönsamhet. Vi ska fortsätta utveckla våra erbjudanden så att kundernas lönsamhet ökar, särskilt inom energi-effektiviseringar där det finns en stor marknadspotential. Och inte minst viktigt, vi ska fortsätta att utveckla de gröna aspekterna i alla delar av våra erbjudanden och affärer. När vi släpper loss kraften från våra många ingenjörer som var och en bidrar med många små gröna förbättringar kommer världen att bli mer hållbar. Det är bra för våra kunder, för ÅF och för alla medborgare."

Vad har du för motto i livet?

"Våga våga! Lyckan står den djärve bi."

"Kunderna är ofta stora och ledande inom sina områden. Kundrelationerna är långa och orderflödet återkommande."

Kunder – stor bredd ger låg konjunkturkänslighet

Infrastrukturens kunder är ofta stora och ledande inom sina områden, särskilt inom Samhällsbyggnad, där projekten ofta drivs av offentliga och skattefinansierade storsatsningar. Överlag är kundrelationerna långa och orderflödet återkommande.

Många av de större projekten kring offentlig infrastruktur pågår under flera konjunkturcykler, vilket gör att konjunkturkänsligheten är relativt begränsad. Andra dämpande faktorer är den breda kundbasen i allmänhet och att många uppdrag drivs av effektiviseringar som har en direkt koppling till kundernas lönsamhet oavsett konjunkturläge.

- Divisionen har cirka 5 000 kunder.
- Cirka 60 procent av kunderna kommer från offentliga sektorn och cirka 40 procent från den privata.
- De tio största kunderna står för knappt en tredjedel av omsättningen.
- Exempel på viktiga kunder är Banverket, Danmarks Vejdirektorat, Ericsson/Sony Ericsson, FMV, GE Healthcare, Saab AB, SkiStar, Statbygg (Norge), Stockholms Lokaltrafik, Volvo-handelns Utvecklings AB samt kommuner och landsting.

Marknad och omvärld – stark marknad och kapacitetsbrist

För Infrastruktur var marknadsläget under 2009 blandat. Affärsområdet Produktutveckling hade en svag inledning men såg en förbättring under slutet av året. Utvecklingen var mycket stark inom Samhällsbyggnad. För övriga affärsområden var utvecklingen stabil med viss försiktighet från kunder och investerare. Inom Installationsområdet gjorde konjunkturläget att antalet nya stora fastighetsprojekt var få. Uppdragen fick därmed en viss förskjutning mot mindre förbättringsuppdrag.

Konjunkturutsikterna är fortsatt osäkra och blandade. Intresset för miljöinvesteringar och energieffektiviseringar bedöms som fortsatt stort. Tack vare redan beslutade offentliga och långsiktiga investeringar spås efterfrågan även vara fortsatt stark inom det nordiska väg- och järnvägsnätet. Lågkonjunkturen utlöser också en del offentliga stimulansåtgärder som driver efterfrågan på kortare förbättringsprojekt.

VIKTIGA HÄNDELSE R UNDER 2009

Järnväg

Divisionen är marknadsledande i Sverige inom järnvägssektorn och genomförde under året ett flertal uppdrag åt Banverket, bland annat Citybanan i Stockholm och Uppsala Bangård. Även ÅFs specialister inom Ljud och vibrationer var engagerade i dessa uppdrag. I slutet av året vanns uppdrag inom ramen för Femern Bælt bron i Danmark och avtal skrevs i början 2010.

Försvar

Divisionen gjorde ett flertal nya affärer med FMV, bland annat inom telekrig, ledningssystem och nytt kustradar-system. Affärer vanns även med ledande försvarsföretag som Saab, BAE Systems och Hägglunds.

Telekom

Ett nytt ramavtal med Ericsson tecknades och ÅF behåller därmed status som prioriterad leverantör. Ericsson är en betydande kund och ÅF utvecklar och underhåller bland annat testsystem för Ericsson. Divisionen vann internationella uppdrag under året inom bland annat testsystem för marknad i Asien. Vidare vanns affärer inom 3G och 4G mobilnät med TeliaSonera samt inom Telekom med Tele2, Telenor och SL.

EcoDesign

Redan 2008 gjorde divisionen en satsning på EcoDesign i samarbete med KTH. EcoDesign är ett innovativt koncept som möjliggör miljövänligare produktutveckling. Satsningen har burit god frukt och under året gjordes nya affärer med bland andra Ericsson, GE Healthcare, Maquet och St Jude Medical.

Energieffektivitet

Bland nya kunder inom området Energieffektivisering fanns Ahlsells, Akademiska Hus, Faberge, IKEA Ryssland, Vasakronan och Volvo.

Ett nytt affärskoncept för energisamarbete utvecklades. Detta innebär i korthet "pay as you save" och bygger på att kunderna betalar i relation till den energibesparing som ÅF åstadkommer. Besparingar på 20–30 procent är vanliga och bidrar därmed starkt till ökad lönsamhet för kunderna.

EcoScreening för biotekniska instrument

"GE Healthcare vände sig till ÅF för att göra en så kallad EcoScreening på en av sina produkter, Biacore™ T100, ett forskningsinstrument för läkemedelsutveckling, och samtidigt komma igång med sitt ecodesign-arbete. Hur väl stod sig deras produkt från miljösynpunkt? Vi började med att analysera och utvärdera produktens miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Vi tog fram underlag för en intern miljömärkning av produkten och arbetade fram rekommendationer för framtida miljöarbete. Vi identifierade även produktens styrkor inom miljöområdet utifrån ett marknadsföringsperspektiv. Projektet blev lyckat och GE Healthcare sade sig ha fått bättre förståelse för hur produkten belastar miljön och hur de kan minimera påverkan i framtida utvecklingsprojekt. Och vi som jobbar med ecodesign är väldigt stolta över att få bidra till GE Healthcares höga miljöambition. Nu har vi genomfört EcoScreening inom en rad områden och det är väldigt spännande att se resultaten från så många olika produkter. Andra arbeten som görs inom ecodesign är till exempel energieffektivisering av radiobasstationer för telekom, ecodesign-utbildningar och lagstiftningsbevakning."

Jessica Lagerstedt Wadin,
sektionschef EcoDesign, Stockholm

INTERASTI

En teknikutmaning för kropp och själ

"Skidupplevelseföretaget Skistars spektakulära projekt Experium ligger vid Snötorget i Lindvallen. Det är ett helt nytt upplevelsehus med bland annat äventyrsbad, lekland, 3D-bio, bowlingbana, spabehandlingar och cookalong i restaurangen. Teknikbehoven var komplexa och omfattande och ÅF fick i uppdrag att arbeta fram lösningarna för de tekniska systemen, vilket omfattade många olika kompetenser inom ÅF, från VVS och el till brandsäkerhet, akustik, kontroll, provningar och besiktningar. Efter som något liknande aldrig har byggts i Sverige tidigare, ställdes vi inför många utmaningar på vägen. Energifrågan löstes genom att bygga en energieffektiv närvärmecentral som körs på bio-bränsle och som kan försörja både Experium och andra delar av Lindvallen. För att minimera energibehov har anläggningen även behovsstyrd luftbehandling, värmepump som återvinner energin från badaggregatet samt gråvattenåtervinning. Anläggningen har även en spektakulär och effektfull belysningsanläggning med LED- och lågenergibelysning så långt som möjligt. Dessutom har vi förberett för 600 kvadratmeter solfångare. Hur det gick? Succé, förstås!"

Anders Lundin,
regionchef, Borlänge

PRODUKTUR

KONTROLL

TEKNISK KONTROLL PÅ HÖGSTA NIVÅ

Division Kontroll är ett ackrediterat kontrollorgan som erbjuder teknisk tredjepartskontroll genom besiktning, provning och certifiering. Uppdragen syftar till att förbättra driftsäkerheten i kundernas anläggningar för medarbetarnas, miljöns och produktionens bästa. Kontrolls tjänster har en direkt koppling till kundernas lönsamhet.

Kontroll – ökad säkerhet för medarbetare, miljö och drift

I Sverige är Kontroll ackrediterat av myndigheten SWEDAC. Ackrediteringen garanterar att Kontroll har rätt kompetens och opartiskhet för att kontrollera uppdragsgivarnas verksamheter och anläggningar så att de motsvarar de krav och föreskrifter som ställs från olika myndigheter. Kontroll är även "anmält organ" för EU-direktiv om tryckkärl, hissar, maskiner, byggmaskiner och järnvägssystem.

Som oberoende tredjepartskontrollant arbetar Kontroll med tydlig integritet mot andra delar av ÅF. Gentemot kunderna är samarbetsklimatet öppet med korta handläggningstider och tydliga besked för att ge kunderna möjlighet att snabbt fånga upp problem och identifiera förbättringsåtgärder. Företagskulturen värnar om hög servicenivå, entreprenörskap och stor trivsel bland medarbetarna.

Fakta om division Kontroll

- Erbjuder tekniska kontrolltjänster för alla branscher, objekten varierar från kärnkraftverk till skidliftar.
- Tjänsterna är besiktning, provning, certifiering, miljö-mätning och utbildning.
- 500 medarbetare utgår från ett 40-tal kontor i Litauen, Sverige och Tjeckien.
- Andelen av koncernens totala omsättning är 9 procent.
- Andelen uppdrag utanför Sverige är 10 procent.

Nyckeltal	Proforma*		
	2009	2008	2008
Rörelsens intäkter, MSEK	407	361	350
Rörelseresultat, MSEK	28,5	43,9	43,9
Rörelsemarginal, %	7,0	12,1	12,5
Andel av omsättning, %	9	8	7
Antal årsmedarbetare	448	351	341
Rörelseresultat per årsmedarbetare, TSEK	64	125	129

*Justeringar gjorda per den 1 oktober 2008 på grund av organisationsförändring.

På den svenska hemmamarknaden har Kontroll en mycket stark ställning med lokal representation över hela landet. Representationen i Tjeckien och Litauen fungerar som nav för de närliggande marknaderna i Östeuropa respektive Baltikum/Ryssland. Den tjeckiska verksamheten har en ledande ställning inom oförstörande provning och den litauiska verksamheten fokuserar på kärnkraftsområdet och övrig provningsintensiv processindustri.

Besiktning, provning och certifiering dominerar verksamheten. Besiktning innebär oberoende och återkommande kontroller av bland annat hissar, lyftanordningar, pannor, rulltrappor, skidliftar, tivolianläggningar, cisterner och tryckkärl. Provning går ut på att komponenter och anordningar testas med oförstörande provning (OFP). Provningsmetoderna är till exempel radiografering, ultraljudprovning och visuell provning. Utöver dessa metoder erbjuder Kontroll även avancerade provningstjänster, tillståndskontroll, konditionsberäkning och certifierings-

Andel av omsättningen

9%

MÖT JÖRGEN BACKERSGÅRD CHEF FÖR DIVISION KONTROLL

Vad är du mest nöjd med under 2009?

"Vi har byggt vidare på den goda och långsiktiga relationen med våra kunder. Vi har renodlat verksamheten, förädlat tjänsteutbudet och tydliggjort våra mål. Eftersom konjunkturen 2009 inte bjöd på starka tillväxtmöjligheter utnyttjade vi istället läget till att kompetensutveckla oss. Aldrig tidigare har vi satsat så mycket på utbildning. Nu står vi starkt rustade för tillväxt."

Vad står högst på agendan för 2010?

"Efter att ha slipat knivarna under 2009 ska vi under 2010 återigen börja växa med god lönsamhet. Vi har en stark entreprenörsanda och kommer att göra allt för att leverera ännu fler kvalitativa tjänster till våra kunder på ett aktivt och otvunget sätt. Vi ser det som ett stort privilegium att få föra ut bra metoder som leder till ökad säkerhet för kundernas medarbetare och drift."

Vad har du för motto i livet?

"Var ärlig och var dig själv."

”Eftersom Kontroll erbjuder tjänster i alla branscher och till ett mycket stort antal kunder är den samlade konjunktürkänsligheten begränsad.”

tjänster för kundernas produkter och personal. Via systerbolaget ÅF-TÜV Nord genomförs uppdrag som kontrollorgan för svenska kärnkraftverk.

Förädlingen i tjänsterna ökar kontinuerligt. Exempelvis är dokumentationen allt oftare webbaserad och vissa system för provning och kvalitetskontroll är helt automatiserade.

Kontroll erbjuder även tjänster och rådgivning kring miljökontroll, mätning av utsläpp, speciell provning och CE-märkning samt tolkning av olika EU-direktiv.

Kunder – bred kundbas, låg konjunktürkänslighet

Kundernas behov av återkommande tekniska kontroller är relativt oberoende av konjunkturen. Eftersom Kontroll dessutom erbjuder tjänster i alla branscher och till ett mycket stort antal kunder är den samlade konjunktürkänsligheten begränsad.

Under 2009 breddades kundbasen ytterligare, vilket ger en god grund för tillväxt när konjunkturen vänder uppåt. Kundernas vilja att arbeta förebyggande med arbetsmiljö, driftsäkerhet och miljöaspekter ökar kontinuerligt. Ju större utrymme som ges till förebyggande kontroll desto bättre blir underhållsplaneringen. Antalet oönskade driftstopp och oförutsedda investeringar minskar, vilket har en direkt koppling till kundernas lönsamhet. Kontroll har anpassade tjänster för alla behov samt erbjuder både långt förädlade tjänster och långsiktiga samarbetsformer.

- Kontroll utför upp emot 40 000 uppdrag per år.
- Drygt 20 000 kunder varav cirka 12 000 återkommer årligen.
- De 20 största kunderna står för 40 procent av divisionens omsättning.
- Den enskilt största kunden står för 9 procent av omsättningen.
- Exempel på kunder är Cramo, EuroMaint, Forsmark, Fortum Värme, OKG, PEAB, LKAB, Metso, Ringhals, Shell, Södra Cell, Tågia, Uddcomb, VEÅ, Volvo, Westinghouse Electric och YIT.

Marknad och omvärld – stabil utveckling

Under 2009 var divisionens marknadsandel stabil, vilket betyder cirka 30 procent på den svenska marknaden. Efterfrågan var relativt stadig inom samtliga kompetensområden och trots den allmänna konjunkturdämpningen var även prisnivåerna stabila. Den enskilt starkaste efterfrågan noterades från provningsrelaterade tjänster inom kärnkraftsindustrin.

Harmoniseringen och avregleringen av den tekniska kontrollen inom EU fortsätter att vara en viktig drivkraft för tillväxten.

Marknaden blir alltmer internationell och konsolideringen av branschen bedöms fortsätta, framför allt i de nya EU-medlemsländerna. För ÅF är etableringarna i Tjeckien och Litauen viktiga plattformar för en fortsatt expansion på närliggande marknader.

Division Kontroll har även strategiska samarbeten med andra ackrediterade kontrollföretag i Europa.

Visste du att ÅF har certifierade näsor?
ÅFs luktlabb startades 1985 och där mäts lukter
på sensorisk väg med det mänskliga luktsinnet.

VIKTIGA HÄNDELSE R UNDER 2009

Expansion i Baltikum

I mars etablerade ÅF en ny verksamhet i Litauen med cirka 25 kvalificerade medarbetare. Verksamheten är inledningsvis inriktad på provning och kontroll inom kärnkraftsindustrin och vid starten tecknades ett betydande servicekontrakt med kärnkraftverket i Ignalina. Tjänsterna kommer successivt att breddas och även erbjudas till andra aktörer i regionen.

Miljökontroll

En ny verksamhet för miljömätningar startades, till exempel mätning av rökgasutsläpp inom förbränningsanläggningar.

Tågkontroll

Under 2009 blev ÅF anmält organ enligt EU-direktiv inom järnvägssektorn, såväl inom den snabbväxande sektorn för höghastighetståg som för den traditionella tågsektorn.

Breddning av kärnkraftserbjudandet

En satsning för att utveckla kvalificerade provnings-tjänster inom kärnkraftsindustrin genomfördes. Investeringen avser återkommande och mekaniserad kontroll av reaktortryckkärl. Det är en breddning av ÅFs tjänsteutbud som bedöms ha stor potential efter en något av-vaktande lanseringsfas. Kommande huvudmarknader är Central- och Östeuropa samt Finland.

Viktiga order

Inom kärnkraftssektorn vann Kontroll flera stora order under året, bland annat uppdrag om återkommande kontroll med kvalificerade provningssystem för Forsmarks Kraftgrupp samt projektering av ny provningsutrustning till OKG i Oskarshamn (en del av E.ON-kon-cernen).

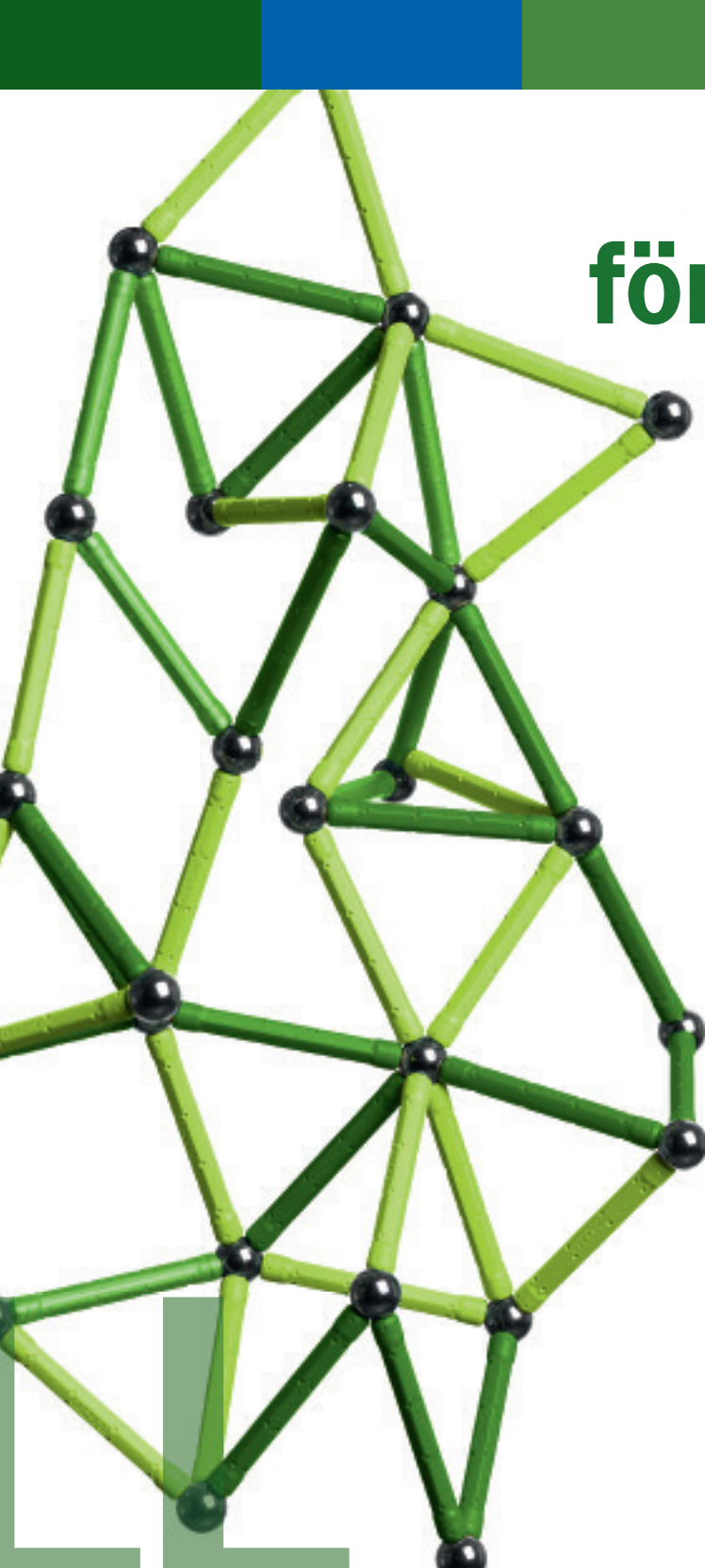

Teknisk kontroll som håller hög höjd

"När Kalix Vindkraft köpt nya vindkraftverk till vindkraftsparken Axelsvik ville de få en opartisk kontroll för att se till att leveransen skett enligt kontrakt och att produkterna levde upp till de tekniska specifikationerna. Därför gav de ÅF uppdraget att granska entreprenaden och se till att leverantören verkligen följde kontraktet. Vi skred till verket och hittade några mindre avvikelser som snabbt kunde åtgärdas. Vad som är speciellt med ett vindkraftverk är att det spänner över ett väldigt brett teknikområde som kan vara svårt för en beställare att överblicka. Till exempel blad i avancerad kompositstruktur, torn i svetsad stålkonstruktion, kraftfulla växellådor, mekanismer för inställning av pitch och girning, gjutet betongfundament, kraftelektronik, datoriserade övervakningssystem, reglersystem, hydraulsystem, hissar, lyft-hjälpmiddel och säkerhetsutrustning. Kort sagt, det är ett ganska tufft uppdrag för en besiktningsman att täcka in all denna teknik."

Lars Gustafson,
teknikområdesansvarig, Linköping

KONTROLL

Digital röntgen förbättrar miljön i Tjeckien

”Sandvik är ett världsledande och högteknologiskt verkstads-
industriföretag som har funnits sedan 1862. Företaget tillverkar
avancerade industriverktyg, gruvmaskiner och produkter i hög-
legerade material. I Tjeckien har Sandvik en verksamhet som
tillverkar rostfria rör som används i offshore-industrin för instru-
ment, hydraulik, tryckluft, kablar med mera. Rören är i dimen-
sioner från 13 till 50 millimeter och svetsas ihop till långa löp-
längder som sedan rullas ihop på kabelvindor för transport och
vidare användning. Kraven på att svetsfogarna håller bra kvalitet
är naturligtvis mycket högt ställda. Genom åren har ÅFs bolag i
Tjeckien, kontrollerat cirka två miljoner svetsfogar och Sandvik
har inte fått ett enda klagomål på svetsfogarna. Vi genomför
kontrollen med digital röntgen istället för film, som tidigare.
Det gör att en stor mängd bly och silver helt har tagits bort
från hanteringen. Idag har alltså Sandvik en helt miljöanpassad
kontroll av sina rör. En sak är tydlig – det finns en stor potential
för moderna och miljöanpassade provningsmetoder i många
branscher.”

Martin Černík,
produktionschef, Pardubice

ÅF-AKTIE N

ÅFs B-aktie är noterad på Stockholmsbörsen sedan januari 1986. ÅF hade tidigare verkat i föreningsform från 1895 till 1980 och från 1981 som aktiebolag. ÅFs B-aktie handlas på Nasdaq OMX Stockholm och ingår i listan Mid Cap under beteckningen AF B. Det samlade börsvärdet på ÅFs aktier, inklusive A-aktien, uppgick vid årsskiftet till 3 329 (2 027) MSEK.

Kursutveckling och omsättning

Kvotvärdet är 10 kr/aktie. Aktiekursen för ÅF B var vid årets ingång 119 kronor och vid årets slut 195,50 kronor, en ökning med 64 procent. Under samma tidsperiod steg OMXSPI-index med 47 procent. Under året omsattes totalt 12 418 178 (12 184 948) aktier, till ett värde av 1 770 (1 885) MSEK. Fördelat per börsdag uppgick omsättningen i genomsnitt till 7,05 (7,32) MSEK. Avslut i aktien skedde under 100 (100) procent av antalet handelsdagar.

Prisat IR-arbete

Under 2009 utsågs ÅFs informationschef Viktor Svensson till Sveriges bästa IR-chef bland medelstora börsföretag i Sverige. Undersökningen, som genomfördes av tidningen Affärsvärlden i samarbete med analysföretaget Regi Research & Strategi, bygger på aktieanalytikens betygsättning av börsbolagens totala prestation när det gäller Investor Relations.

Utdelningspolicy och utdelning

Styrelsen har antagit en utdelningspolicy som innebär att aktieutdelningen ska motsvara cirka 50 procent av koncernresultatet efter skatt exklusive reavinster. För 2009 års verksamhet föreslår styrelsen en utdelning om 8,00 (6,50) kronor per aktie.

Återköp av egna aktier

I enlighet med bemyndigande från årsstämman återköptes totalt 105 000 egna ÅF-aktier under 2009. Syftet med återköpen är att säkra bolagets förpliktelser med anledning av det på stämman antagna "Prestationsbaserat Aktieprogram" (PSP). ÅF äger totalt 142 000 egna B-aktier relaterade till PSP 2008 och PSP 2009.

Investerarrelationer

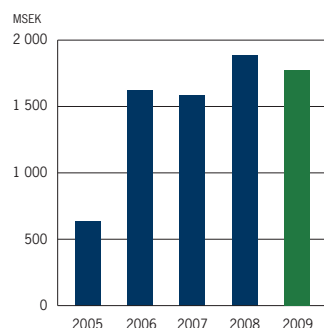
ÅFs positiva utveckling återspeglas även i intresset kring ÅFs aktie. Bolaget bedriver ett långsiktigt kommunikationsarbete gentemot kapitalmarknaden.

I september genomfördes årets kapitalmarknadsdag med fokus på verksamheten inom division Energy och med Hans Blix, före detta generalsekreterare för Internationella Atomenergiorganet (IAEA) som gästföreläsare. Ett 40-tal analytiker, institutionella aktieägare, fondförvaltare och representanter från media deltog i kapitalmarknadsdagen i Stockholm.

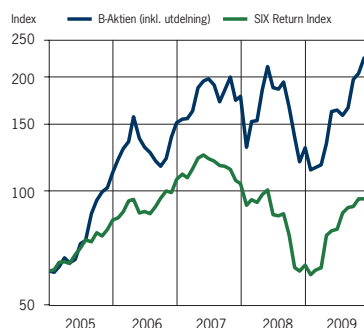
Analytiker som bevakar ÅF regelbundet

Stefan Wård, Handelsbanken Capital Markets
Johan Dahl, Swedbank Markets
David Jacobsson, Öhman Fondkommission
Andreas Koski, HQ Bank
Daniel Djurberg, Nordea
Charlotte Widmark, Carnegie

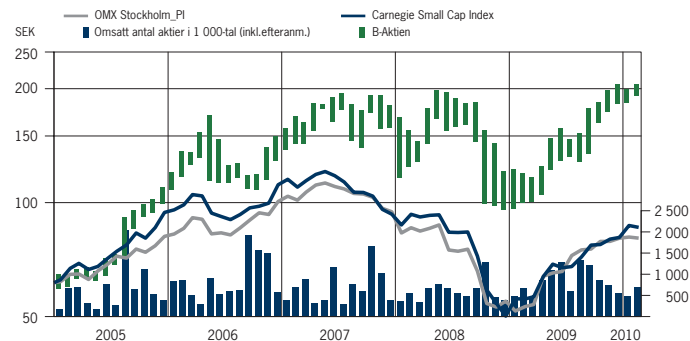
Årlig omsättning i aktien ÅF B

Totalavkastning, fem år

ÅF-aktiens utveckling, fem år

Daniel Djurberg är aktie- och finansanalytiker på Nordea. Han är ansvarig för svenska teknikbolag och har följt ÅF sedan 2007.

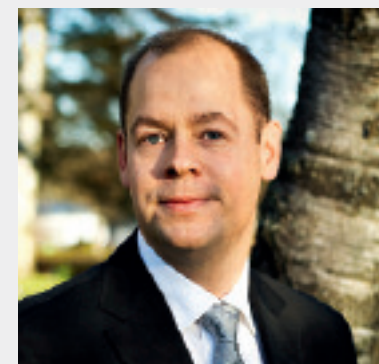
"ÅF har genomgått en nödvändig operativ förändring sedan nuvarande VD tillträdde. Arbetet med att bygga ett starkt, homogent och attraktivt företag och klä det i det nya varumärket ÅF har gett resultat på såväl omsättning som marginal. Jag har sett värderingen som attraktiv, framförallt utifrån den stabila kundbas bolaget har med mer än 40 procent av omsättningen från energi- och infrastruktursektorerna.

ÅF har presterat väl, givet marknadsförutsättningarna och jämfört med konkurrenter. Arbetet med kompetensmix, kundvård, PR och återanvändning av kunskap har fortsatt i lågkon-

junkturer. Bolaget står mycket väl rustat för att möta en förhoppningsvis bättre marknad redan 2010. Jag räknar med att utvecklingen framöver kommer att vara relativt fragmenterad med återhållsamhet framför allt i den tillverkande industrin och för byggnära tjänster.

Det finns även betydande frågetecken kring investeringar från kommuner och landsting på grund av högre omkostnader och lägre skattebas som ett resultat av ökad arbetslöshet.

Bäst utveckling torde finnas inom ÅFs kärnkompetenser energi och samhällsbyggnad/infrastruktur."

Aktiekapitalets utveckling

År	Nom värde	Förändring	Förändring av antalet aktier		Totalt antal aktier		Summa aktier	Aktiekapital
			A-aktier	B-aktier	A-aktier	B-aktier		TSEK
1984	50	ÅF ger ut konvertibla skuldebrev till medarbetarna			727 460		727 460	36 373
1985	50	Omstämpling	-42 600	42 600	684 860	42 600	727 460	36 373
1986	50	Nyemission och notering av B-aktien på A listan		300 000	684 860	342 600	1 027 460	51 373
1987	20	Fondemission och split	684 860	1 370 060	1 369 720	1 712 660	3 082 380	61 648
1990	20	Konvertering av 1984 års konvertibla skuldebrev	269 420	480 580	1 639 140	2 193 240	3 832 380	76 648
1994	20	Omstämpling	-810 475	810 475	828 665	3 003 715	3 832 380	76 648
1996	20	Fondemission	414 332	1 501 857	1 242 997	4 505 572	5 748 569	114 971
1997	20	Omstämpling	-840 778	840 778	402 219	5 346 350	5 748 569	114 971
2004	20	Nyemission		175 807	402 219	5 522 157	5 924 376	118 488
2005	20	Nyemission		37 766	402 219	5 559 923	5 962 142	119 243
2006	10	Split 1:2	402 219	5 559 923	804 438	11 119 846	11 924 284	119 243
2006	10	Nyemission		1 121 527	804 438	12 241 373	13 045 811	130 458
2006	10	Nyemission		3 232 164	804 438	15 473 537	16 277 975	162 780
2007	10	Nyemission		90 951	804 438	15 564 488	16 368 926	163 689
2007	10	Konvertering av 2005/2008 års konvertibla skuldebrev		566 307	804 438	16 130 795	16 935 233	169 352
2008	10	Konvertering av 2005/2008 års konvertibla skuldebrev		94 268	804 438	16 225 063	17 029 501*	170 295

*varav 142 000 aktier i eget förvar.

Ägare i Sverige och utomlands

31 december 2009	Procent av kapitalet
Sverige	65,1
Övriga Norden	10,2
Övriga Europa	15,8
USA	8,0
Övrigt	0,9

Antalet aktieägare ökade med 703 under 2009 till 6 082.

Ägarkategorier

31 december 2009	Procent av kapitalet
Utländska ägare	35
Svenska ägare	65
Varav:	
Institutioner	92
Privatpersoner (inklusive fåmansbolag)	8

Storlek på aktieinnehav

31 december 2009	Procent av kapitalet	
	Antal aktier	Antal aktieägare
		Andel aktier, procent
<500	4 858	4,3
500–5 000	1 028	8,7
>5 000–	196	87,0
Totalt	6 082	100,0

De tio största ägarna den 31 december 2009

Ägare	A-aktier	B-aktier	Innehav procent	Röster procent
Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse	801 438	1 916 288	15,96	40,92
Swedbank Robur fonder	0	1 376 043	8,08	5,67
JP Morgan Chase Bank	0	1 091 309	6,41	4,50
Nordea fonder – Sverige	0	836 704	4,91	3,45
Stiftelsen Åfond	0	704 839	4,14	2,90
Handelsbanken fonder inkl. XACT	0	599 498	3,52	2,47
Nordea fonder – Finland	0	527 559	3,10	2,17
Fjärde AP-fonden	0	477 506	2,80	1,97
SSB CL Omnibus AC OMO9	0	390 392	2,29	1,61
JP Morgan Bank	0	341 217	2,00	1,41
Summa de 10 största ägarna	801 438	8 261 355	53,22	67,06
Summa övriga ägare	3 000	7 963 708	46,78	32,94
Summa 2009-12-31	804 438	16 225 063	100,00	100,00

Nyckeltal per aktie

SEK	2005	2006	2007	2008	2009
Aktiekurs 31 december	118	146	169	119	195,50
Resultat före skatt	17,33	10,81	19,26	26,83	21,74
Resultat efter skatt	15,96	7,38	13,15	19,08	15,86
Resultat efter skatt, efter utspädning	15,63	7,16	13,11	19,08	15,81
Eget kapital exklusive minoritetsintresse	46	67	79	99	107
Direktavkastning, procent	2,1	2,1	3,8	5,5	4,1 ¹⁾
Utdelning	2,50	3,00	6,50	6,50	8,00 ²⁾
Årlig omsättningshastighet, ggr	65,3	95,3	59,7	75,0	76,0
Börsvärde, MSEK	699,1	2 376,6	2 862,1	2 026,5	3 329,3

¹⁾ Beräknad på föreslagen utdelning 2009

²⁾ Föreslagen utdelning

Plzen Pavel Hort är designingenjör inom kraftindustrin. "Det bästa med mitt jobb är chansen att få jobba med olika projekt runtom i världen; man lär sig hela tiden något nytt. Hos ÅF finns alltid intressanta uppdrag och möjlighet till karriärutveckling."

KONTROLLERADE RISKER – ETT VINNANDE VÄGVAL

Operationella risker

Konjunkturberoende

Norden är ÅFs största marknad och kunderna återfinns i ett flertal branscher bland annat inom energisektor, offentlig sektor, industri och inom fastighet och bygg. Detta innebär att ÅF är beroende av en någorlunda stabil utveckling inom dessa områden för att uppnå uppsatta mål. Den allmänna ekonomiska utvecklingen och investeringsviljan har också stor betydelse, men genom att ÅF är verksamt på flera marknader och inom områden som har olika konjunkturförlopp minskas riskerna.

För att minska beroendet av den nordiska marknaden samt ta tillvara tillväxtpotentialer expanderar ÅF utanför Norden. ÅFs strategi är att där växa inom de segment där ÅF redan är nordisk marknadsledare. Genom att utöka den geografiska spridningen kan påverkan av lokala konjunktursvängningar minskas.

Debiteringsgrad och timpris

Viktigt för ett konsultföretags intjänandeförmåga är debiteringsgraden. Varje procentenhets förändring påverkar ÅFs resultat med plus/minus cirka 50 miljoner kronor. Timpriset är naturligtvis även det väsentligt för resultatet i ett konsultföretag. En höjning av timpriset med 10 kronor – allt annat lika – motsvarar en resultatförbättring för ÅF på cirka 50 miljoner kronor.

Metoder för att minska känsligheten tillämpas bland annat genom användning av underkonsulter, visstidsanställning, ökad andel rörlig lön, breddning av kompetens och marknad samt genom en produktifiering av tjänster. Det senare innebär att

flera tjänster paketeras och därmed erhålls en bättre konkurrenskraft och minskad priskänslighet. Det är också allt vanligare att ÅF leder och styr större kundprojekt och samarbetar med underleverantörer för de detaljprojekteringstjänster som behövs under projektets olika genomförandefaser.

Fastprisuppdrag

För en noga specificerad konsulttjänst kan fastpris vara en fördelaktig form av överenskommelse. Ofta kan konsulten dra fördel av tidigare erfarenheter som kommer kunden till del samtidigt som konsulten har god möjlighet att bedöma tids- och resursåtgång. Dock kan ett fastprisuppdrag innebära en ökad risk, både för kund och för konsult, om tiden för uppdragets fullgörande missbedöms. I de fall fastpriset överskrids, kan ÅF drabbas av en nedskrivning av arvodet. Genom utbildning i projektledning och utformning av ändamålsenliga avtalsvillkor reduceras de risker som är förknippade med fastprisuppdrag. Löpande uppföljning och kontinuerlig värdering av återstående arbete i uppdraget reducerar också risken. Större fastprisuppdrag får endast ledas av uppdragsledare som genomgått utbildning för detta.

Förvärvsrisker

Under de senaste åren har det skett en konsolidering inom teknik-konsultbranschen. Denna konsolidering fortsätter och om ÅF inte följer med i denna utveckling finns risk att koncernen tappar i konkurrenskraft. ÅF har en ambition att aktivt delta i detta arbete genom att förvärva andra konsultföretag, vilket kan innebära en ökad risk.

Visste du att ÅF växer snabbt i Indien?

ÅF har idag 40 medarbetare anställda i staden Noida strax utanför Dehli. Redan nu är ÅF en av Indiens största teknik konsulter inom vattenkraft.

Risken minimeras genom ett systematiskt arbetssätt i samband med förvärv samt krav på obligatorisk dokumentation och genomgångar. En årlig utvärdering av genomförda förvärv görs av ÅFs styrelse. För att säkerställa att företagsförvärv och etableringar på nya geografiska marknader sker på ett framåtriktat och systematiskt sätt finns en särskild förvärvsgrupp.

Medarbetare

För att nå de uppställda målen är det för ett konsultföretag helt avgörande att medarbetarna är motiverade och har relevanta färdigheter och kunskaper. En risk finns alltid att kompetenta medarbetare lämnar ÅF och går till konkurrenter eller kunder eller startar egen verksamhet. Risken förstärks av att dessa medarbetare, som känner företaget väl, också kan ta med sig andra kvalificerade medarbetare. En sådan situation skulle kunna innebära framtida intäktsbortfall men även svårigheter för ÅF att fullfölja pågående uppdrag och därmed förorsaka kostnader.

I syfte att attrahera och behålla medarbetare satsar ÅF, bland annat genom ÅF Academy, på kontinuerlig utbildning, kompetensutveckling och ledarskapsutveckling. Större avhopp av nyckelpersoner är ovanliga inom ÅF och årliga medarbetarundersökningar visar att medarbetarna i hög utsträckning är tillfreds med sin arbetssituation. ÅF kan erbjuda stora, kvalificerade och internationella projekt, vilket är attraktivt för en potentiell ÅF-medarbetare. Efterfrågan på kvalificerade medarbetare stiger och ökar kraven på ÅF att vara en attraktiv arbetsgivare. Därför avsätts årligen stora resurser till rekryterings- och introduktionsaktiviteter.

Konkurrens

På teknikkonsultmarknaden finns ett antal stora internationella konkurrenter samt ett antal mindre, lokala konkurrenter på varje enskild marknad. Situationen kännetecknas av hård konkurrens om befintliga uppdrag och om de bästa medarbetarna. Samtidigt ökar konkurrensen från konsultbolag som har resurser i länder med en betydligt lägre kostnadsstruktur. ÅFs breda och samlade kompetens ökar konkurrenskraften.

Verksamhetssystemet

ÅF har ett verksamhetssystem, ONE, för styrning, uppföljning, kontroll och dokumentation av uppdrag. ONE är certifierat enligt ISO 9001:2000 (kvalitet) och ISO 14001:2004 (miljö). Idag arbetar mer än 85 procent av ÅFs konsulter i ONE. Genom ONE säkerställs styrningen av både fastprisuppdrag och uppdrag på löpande räkning.

Miljörisker

ÅFs verksamhet är inte tillstånds- eller anmälningspliktig enligt gällande miljölagstiftning. De miljörisker som finns är konsekvenser som uppstår om ÅF skulle bryta mot miljölagstiftningen. ÅF har väl utvecklade uppföljningssystem inom ramen för det certifierade verksamhetssystemet för att säkerställa att miljölagstiftningen följs i hela koncernen. ÅF är inte berört av några miljötvister eller miljöincidenter.

Juridiska risker

I ÅFs affärsverksamhet finns det risk för tvister. Tvister kan uppstå i uppdragen genom att ÅF blir oense med kunden om de villkor som gäller för uppdraget. Tvister kan också uppstå till exempel vid förvärv av verksamheter. Genom att i uppdragsverksamheten alltid upprätta avtal med ändamålsenliga avtalsvillkor minskas risken för tvister. ÅF har ett genomarbetat regelverk vid förvärv av bolag. I mer komplicerade affärer anlitas alltid juridisk expertis.

Försäkringar

För att minska risken i affärsverksamheten har ÅF ett omfattande försäkringsskydd. ÅFs konsultansvarsförsäkring motsvarar ansvaret i uppdragen. ÅF är försäkrat mot bortfall av täckningsbidrag och mot extra kostnader för den händelse kontor eller utrustning till exempel skadas eller stjäls.

IT-risker

Huvuddelen av ÅFs IT-stöd är outsourcat till välrenommerade leverantörer. Med dessa har avtalats om åtgärdstider vid fel, vilket dock inte helt utesluter att avbrott kan medföra bortfall av intäkter vid enskilda kontor.

Finansiella risker

Finanspolicy

ÅF-koncernen är genom sin verksamhet utsatt för finansiella risker. Med finansiella risker avses fluktuationer i företagets resultat och kassaflöde till följd av förändringar i valutakurser, räntenivåer och kreditrisker. Ansvaret för koncernens finansiella transaktioner och risker hanteras centralt av moderbolagets avdelning koncernekonomi i enlighet med policies som fastställts av styrelsen. Det övergripande målet är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat orsakade av marknadsfluktuationer. Sammantaget är de finansiella riskerna inom koncernen relativt sett små.

Valutarisk

Valutarisk utgör risken att förändringar i valutakursen negativt påverkar koncernens resultaträkning, balansräkning och kassaflöden. Valutarisk kan delas in i transaktionsexponering och omräkningsexponering. Transaktionsexponering utgör nettot av operativa och finansiella in- och utflöden i valutor. Valutarisker relaterade till förändringar i förväntade och kontrakterade betalningsflöden är relativt begränsade inom ÅF, då försäljning och kostnader till största delen sker/uppstår i lokal valuta. Enligt gällande policy säkras endast in- och utflöden i främmande valuta

då belopp och tidpunkt för transaktionen kan bestämmas med stor säkerhet. Vid inflöde av främmande valuta, medförande en nettoexponering överstigande 100 000 euro får kurssäkring ske genom derivat. Vid utflöde av främmande valuta, medförande en nettoexponering överstigande 50 000 euro får kurssäkring ske genom derivat.

Omräkningsexponering utgörs av utländska dotterbolags netto-tillgångar och resultat i utländsk valuta. I linje med fastlagd policy kurssäkras inte omräkningsexponering inom ÅF.

Ränterisk

Ränterisk utgör risken för att ränteförändringar påverkar koncernens räntenetto och/eller kassaflöde. Koncernens finansieringskostnad påverkas av förändringar i marknadsräntan. I syfte att reducera ränteförändringarnas effekt på koncernens resultat har ÅF som policy att den genomsnittliga räntebindningstiden på upptagna lån ska ligga mellan tre och tolv månader. Under 2009 var räntebindningstiden på koncernens upplåning i genomsnitt cirka en månad. Nuvarande lånebehov medför att en ränteförändring med 1 procentenhet påverkar koncernens årsresultat med cirka 4 MSEK. Koncernens likvida medel är i enlighet med ÅFs policy placerade på bankkonton i lokala banker. Lån hos kreditinstitut är i huvudsak i form av checkräkningskrediter.

Kreditrisk

Finansiell kreditrisk

ÅFs finansiella transaktioner ger upphov till kreditrisker gentemot finansiella motparter. Genom val av kreditvärdiga motparter samt begränsning av engagemang per motpart reduceras risken för att en motpart inte kan fullgöra sin förpliktelse.

Kundkreditrisk

Kreditrisken utgörs av utestående kundfordringar och icke fakturerade konsultuppdrag – det vill säga den kredit som ges till ÅFs kunder. Denna risk begränsas genom att ÅF har en genomarbetad kreditpolicy – ett regelverk för hur företagets kredithantering ska genomföras för att undvika ett okontrollerat risktagande och onödiga kreditförluster. Till exempel finns regler för förskotts-betalning samt hur man ska undvika kunder med bristande betalningsförmåga. ÅF har historiskt sett haft små kreditförluster. ÅFs tio största kunder, som står för 23 procent av koncernens omsättning, är samtliga stora internationella företag eller statliga institutioner. Någon särskild kreditrisk mot en enskilt stor kund bedöms inte föreligga.

Känslighetsanalys

Påverkan	Förändring (allt annat lika)	Resultateffekt kr/aktie efter skatt
Debiteringsgrad	±1 %	±2,15
Timarvode	±1 %	±1,53
Lönekostnader	±1 %	±1,12
Omkostnader	±1 %	±0,37
Antal årsmedarbetare	±1 %	±0,17

Baden Paola Fumagalli är assistent på avdelningen för vatten och miljö.

"Det bästa med mitt jobb är möjligheten att vara flexibel och självständig i en öppen arbetsmiljö. Det jag uppskattar mest med ÅF är teamarbetet mellan människor av olika nationaliteter som alla har målet att hitta lösningar för energi och miljö."

DEFINITIONER

Rörelsemarginal

Rörelseresultatet i förhållande till rörelsens intäkter.

Vinstmarginal

Resultatet efter finansnetto i förhållande till rörelsens intäkter.

Soliditet

Eget kapital inklusive minoritetsintresse i förhållande till balansomslutningen.

Balanslikviditet

Omsättningstillgångar i förhållande till kortfristiga skulder och kortfristiga avsättningar.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter skatt i förhållande till genomsnittligt eget kapital inklusive minoritetsintresse.

Avkastning på totalt kapital

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor i förhållande till genomsnittlig balansomslutning reducerad med ej räntebärande skulder och nettot av uppskjutna skatter.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansnetto med återläggning av kostnadsräntor, i förhållande till kostnadsräntor.

Resultat per aktie

Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare i förhållande till genomsnittligt antal aktier.

Direktavkastning

Utdelning per aktie i förhållande till aktiekursen per balansdagen.

Eget kapital per aktie

Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare i förhållande till totalt antal aktier.

Kassaflöde per aktie

Kassaflöde från den löpande verksamheten i förhållande till genomsnittligt antal aktier.

Debiteringsgrad

Mot kund debiterad tid i förhållande till total närvarotid.

Årsanställda

Antal anställda under året omräknade till helårstjänster. Det verkliga antalet anställda är högre på grund av deltidstjänster samt att vissa anställda arbetar under del av året.

FEM ÅR I SAMMANDRAG, SEK

MSEK, där ej annat anges	2009	2008	2007	2006	2005
Rörelsens intäkter och resultat					
Rörelsens intäkter	4 692	4 570	3 862	3 134	2 405
Rörelseresultat	388	479	332	168	226
Rörelseresultat exklusive övriga rörelseintäkter	374	478	331	148	90
Resultat efter finansnetto	377	461	322	158	222
Årets resultat	275	328	220	108	204
Kapitalstruktur					
Anläggningstillgångar	1 733	1 728	1 320	997	254
Omsättningstillgångar	1 850	1 882	1 476	1 303	966
Eget kapital inklusive minoritetsintresse	1 827	1 699	1 339	1 091	581
Långfristiga avsättningar	120	190	90	97	90
Långfristiga skulder exklusive avsättningar	41	183	186	118	63
Kortfristiga avsättningar	31	8	10	1	2
Kortfristiga skulder exklusive avsättningar	1 564	1 530	1 171	993	484
Balansomslutning	3 583	3 610	2 796	2 300	1 220
Eget kapital (genomsnitt)	1 740	1 482	1 200	820	445
Totalt kapital (genomsnitt)	3 518	3 090	2 487	1 860	1 217
Sysselsatt kapital (genomsnitt)	2 192	1 921	1 579	1 161	691
Nyckeltal					
Rörelsemarginal, procent	8,3	10,5	8,6	5,4	9,4
Rörelsemarginal exklusive övriga rörelseintäkter, procent	8,0	10,5	8,6	4,8	4,0
Vinstmarginal, procent	8,0	10,1	8,3	5,0	9,2
Soliditet, procent	51,0	47,1	47,9	47,5	47,6
Balanslikviditet, ggr	1,2	1,2	1,2	1,3	2,0
Avkastning på eget kapital, procent	15,8	22,1	18,3	13,1	45,9
Avkastning på totalt kapital, procent	11,1	15,6	13,8	9,7	18,8
Avkastning på sysselsatt kapital, procent	17,8	25,2	21,8	15,6	33,1
Räntetäckningsgrad, ggr	30,0	21,5	19,9	9,3	32,8
ÅF-aktien					
Resultat per aktie, SEK	15,86	19,08	13,15	7,38	15,96
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	15,81	19,08	13,11	7,16	15,63
Direktavkastning, procent	4,1	5,5	3,8	2,1	2,1
Eget kapital per aktie, SEK	107,36	99,46	78,82	67,12	45,63
Eget kapital per aktie efter utspädning, SEK	107,05	99,30	78,80	67,72	47,41
Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie, SEK	18,04	18,91	18,93	8,31	-4,71
Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie efter utspädning, SEK	17,99	18,87	18,84	8,04	-4,42
Börskurs 31 december, SEK	195,50	119	169	146	118
Börsvärde	3 329	2 027	2 862	2 377	699
Ordinarie utdelning per aktie, SEK	8,00*	6,50	6,50	3,00	2,50
Övrigt					
Debiteringsgrad, procent	71,3	74,1	75,1	72,9	71,5
Investeringar i inventarier exklusive leasing	40	96	54	52	42
Investeringar i fastigheter	3	38	102	—	—
Investeringar i immateriella tillgångar	68	196	253	738	34
Antal årsanställda exklusive intressebolag	4 182	3 948	3 623	3 167	2 538

* Föreslagen utdelning

FEM ÅR I SAMMANDRAG, EUR

MEUR, där ej annat anges	2009	2008	2007	2006	2005
Balansdagskurs	10,35	10,94	9,47	9,05	9,43
Genomsnittskurs	10,62	9,61	9,25	9,25	9,28
Rörelsens intäkter och resultat					
Rörelsens intäkter	442	476	418	339	259
Rörelseresultat	37	50	36	18	24
Rörelseresultat exklusive övriga rörelseintäkter	35	50	36	16	10
Resultat efter finansnetto	35	48	35	17	24
Årets resultat	26	34	24	12	22
Kapitalstruktur					
Anläggningstillgångar	167	158	139	110	27
Omsättningstillgångar	179	172	156	144	102
Eget kapital inklusive minoritetsintresse	176	155	141	120	61
Långfristiga avsättningar	12	17	9	11	10
Långfristiga skulder exklusive avsättningar	4	17	20	13	7
Kortfristiga avsättningar	3	1	1	0	0
Kortfristiga skulder exklusive avsättningar	151	140	124	110	51
Balansomslutning	346	330	295	254	129
Eget kapital (genomsnitt)	164	154	130	89	48
Totalt kapital (genomsnitt)	331	322	269	201	131
Sysselsatt kapital (genomsnitt)	206	200	171	125	74
Nyckeltal					
Rörelsemarginal, procent	8,3	10,5	8,6	5,4	9,4
Rörelsemarginal exklusive övriga rörelseintäkter, procent	8,0	10,5	8,6	4,8	4,0
Vinstmarginal, procent	8,0	10,1	8,3	5,0	9,2
Soliditet, procent	51,0	47,1	47,9	47,5	47,6
Balanslikviditet, ggr	1,2	1,2	1,2	1,3	2,0
Avkastning på eget kapital, procent	15,8	22,1	18,3	13,1	45,9
Avkastning på totalt kapital, procent	11,1	15,6	13,8	9,7	18,8
Avkastning på sysselsatt kapital, procent	17,8	25,2	21,8	15,6	33,1
Räntetäckningsgrad, ggr	30,0	21,5	19,9	9,3	32,8
ÅF-aktien					
Resultat per aktie, EUR	1,50	1,99	1,42	0,80	1,72
Resultat per aktie efter utspädning, EUR	1,49	1,99	1,42	0,78	1,68
Direktavkastning, procent	4,1	5,5	3,8	2,1	2,1
Eget kapital per aktie, EUR	10,37	9,10	8,32	7,42	4,84
Eget kapital per aktie efter utspädning, EUR	10,30	9,08	8,32	7,48	5,03
Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie, EUR	1,70	1,97	2,05	0,90	-0,51
Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie efter utspädning, EUR	1,69	1,96	2,04	0,87	-0,51
Börskurs 31 december, EUR	18,88	10,88	17,84	16,13	12,51
Börsvärde	322	185	302	263	74
Ordinarie utdelning per aktie, EUR	0,77*	0,59	0,69	0,33	0,27
Övrigt					
Debiteringsgrad, procent	71,3	74,1	75,1	72,9	71,5
Investeringar i inventarier exklusive leasing	4	10	6	6	5
Investeringar i fastigheter	0	4	11	—	—
Investeringar i immateriella tillgångar	6	20	27	80	4
Antal årsanställda exklusive intressebolag	4 182	3 948	3 623	3 167	2 538

* Föreslagen utdelning

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

ÅF AB (publ)

Organisationsnummer 556120-6474

Styrelsen och verkställande direktören för ÅF AB (publ) avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2009. ÅF AB, med säte i Stockholm, är moderbolag i koncernen.

Koncernen och moderbolaget

ÅF är ett ledande teknikkonsultföretag med kunskap som vilar på mer än hundraårig erfarenhet. ÅF erbjuder kvalificerade tjänster och lösningar, bland annat inom energi och miljö, för industrins processer, för infrastrukturella projekt och vid utvecklingen av produkter och IT-system. ÅF är även en ledande aktör inom kontroll och besiktning. Basen finns i Norden, men verksamhet och kunder finns i hela världen.

ÅF baserar sin konsultverksamhet på utveckling av system och produkter och på de investeringar, underhåll och löpande förändringsarbeten som sker i uppdragsgivarnas anläggningar, processer, maskiner och byggnader. Svensk och internationell industri, tjänsteföretag samt fastighetssektorn svarar för huvuddelen av uppdragen.

Omsättning och resultat

ÅF utvecklades väl under 2009 givet ett relativt kärt marknads läge i spåren av finanskrisen. ÅF flyttade fram marknadspositionerna under 2009 – särskilt inom områdena energi, miljö och samhällsbyggnad.

Rörelsens intäkter uppgick till 4 692 (4 570) MSEK, en ökning med 3 procent. Den organiska tillväxten var negativ med –4 procent.

Rörelseresultatet uppgick till 388 (479) MSEK och rörelsemarginalen var 8,3 (10,5) procent.

Debiteringsgraden uppgick till 71 (74) procent.

Resultatet efter skatt uppgick till 275 (328) MSEK.

Vinsten per aktie, före utspädning, uppgick till 15:86 (19:08) kronor.

Den lämnade premierabatten från pensionsinstitutet Alecta påverkade ÅFs rörelse- resultat positivt med 40 MSEK 2008.

Divisionerna

Energy

Rörelsens intäkter MSEK: 1 290 (1 051)

Rörelsemarginal: 9,7 % (12,4 %)

Division Energy är en ledande internationell energikonsult med en världsledande ställning inom kärnkraft.

Marknaden för energikonsulttjänster förbättrades under det andra halvåret efter en nedgång under första halvåret. En bättre fungerande kreditmarknad och en stabiliserad världsekonomi bidrog till den ökade aktiviteten. Dessutom driver klimatfrågan på en modernisering av den globala energiproduktionen.

En stor orderstock och en förbättrad marknadssituation under andra halvåret gjorde att Energy kunde prestera en tillfredsställande lönsamhetsnivå, givet en svag marknad under första halvåret 2009.

Den högsta lönsamheten redovisade enheterna i Finland och Schweiz, vilka båda genomför stora internationella projektstyrningsuppdrag i Europa och Asien. Båda enheterna, motsvarande närmare 500 medarbetare, redovisade rörelsemarginaler på cirka 12 procent. Energys verksamhet i Ryssland uppnådde en fortsatt god lönsamhet. Lågst lönsamhet uppvisade verksamheten i Sverige, vilket till stor del förklaras av en strategisk satsning på snabb organisk uppbyggnad för att stärka positionen på marknaden.

Engineering

Rörelsens intäkter MSEK: 1 316 (1 452)

Rörelsemarginal: 9,6 % (11,0 %)

Division Engineering är norra Europas ledande industrikonsult.

Engineering kände av ett svagare efterfrågeläge samtidigt som ett antal större projekt avslutades under året. Detta ledde till en minskad debiteringsgrad och ett lägre resultat. Konjunkturen stabiliserades mot slutet av året – men fortfarande gäller en avvaktande inställning till nya, större investeringar inom flera industrisektorer.

Sänkta kostnader och ett effektivt arbete med att överföra icke debiterande konsultier till områden och orter med bättre förutsättningar bidrog positivt till resultatet. Den starkaste efterfrågan rörde inom gruv-, kärnkrafts-, livs- och läkemedelsindustrin. Kunderna investerar i effektiviseringar av produktionsanläggningar, miljörelaterade projekt, utveckling av alternativa bränslen och omställning till effektiv energihantering.

Noterbart var att marknaden för konsulttjänster inom massa- och pappersindustrin stärktes mot slutet av året, efter flera år av låg aktivitet. Divisionen vann i december nya uppdrag från SCA, Mondi och Skogsindustrierna.

Infrastruktur

Rörelsens intäkter MSEK: 1 774 (1 859)

Rörelsemarginal: 8,0 % (10,5 %)

Division Infrastruktur är en ledande konsultverksamhet för infrastrukturell utveckling i Skandinavien.

Marknaden för kvalificerade konsulttjänster inom infrastrukturområdet försvagades, med undantag för områdena Samhällsbyggnad och Energieffektivisering, under 2009. Åtgärder för att möta den lägre aktivitetsnivån initierades genom bland annat ökade säljinsatser, intern omplacering av konsulter till områden med fortsatt stark efterfrågan, uppsägningar och en generell kostnadsöversyn.

Divisionens största affärsområde, Installation, med 650 konsulter i Sverige och Norge, gjorde ett tillfredsställande resultat, beaktat en försvagad marknad för byggrelaterade tjänster. Det marknadsområde som fortsätter att växa snabbast är energieffektivisering av fastigheter där efterfrågan var orubbat stark på effektivare energilösningar i kommersiella, industriella och offentliga lokaler.

Affärsområdet Samhällsbyggnad visade en fortsatt stark organisk tillväxt i kombination med stigande resultat. Marknaden drivs av mycket omfattande investeringar i det nordiska väg- och järnvägsnätet.

Kontroll

Rörelsens intäkter MSEK: 407 (361)

Rörelsemarginal: 7,0 % (12,1 %)

Divisionen erbjuder teknisk kontroll. Huvudverksamheten är besiktning, provning och certifiering.

Resultatet för division Kontroll var en besvikelse. Kärnverksamheten utvecklades i stort enligt förväntan men resultatet belastades av betydande investeringar i provningsutrustning och specialistkompetens för kärnkraftsindustrin. Kostnaderna för denna satsning överskred väsentligen budget. Ett åtgärdsprogram för att reducera utvecklingskostnaderna och öka intäkterna initierades mot slutet året. Från och med andra kvartalet 2010 väntas projekten inom ramen för denna satsning uppnå ett nollresultat för att sedan generera vinst.

Marknaden för teknisk kontroll var i övrigt oförändrat god, även om tillväxten var något lägre jämfört med 2008. En fortsatt stark efterfrågan råder från kärnkraftsindustrin. Division Kontroll har långsiktiga uppdrag vid samtliga tre svenska kärnkraftverk och vid ett par anläggningar utanför Sverige. Även från järnvägsindustrin ökade efterfrågan.

Förvärv, avyttringar och samarbeten

ÅF, via division Kontroll, etablerade i första kvartalet ett nytt helägt dotterbolag i Litauen. Verksamheten är inriktad på provning och kontroll inom kärnkraftsindustrin. Bolaget bemannades från start med 30 medarbetare, samtliga, efter överenskomelse, övertagna från det statligt ägda Ignalina Nuclear Power Plant (INPP). Ett servicekontrakt tecknades samtidigt med INPP om leverans av kontroll och provningstjänster.

ÅF, genom division Engineering, övertog i fjärde kvartalet två verksamheter med 27 konsulter i Malmö och Göteborg. Det första förvärvet avsåg 14 konsulter i Malmö från företaget Etteplan. Det andra övertagandet avsåg 13 konsulter i Göteborg från företaget Elektroautomatik.

Forskning och Utveckling

Inom divisionerna bedrivs ett FoU-arbete i samarbete med högskolor, universitet och branschorganisationer men även internationellt med EU-finansiering. Egen metodutveckling är också en del av FoU-arbetet. Sammantaget för koncernen uppgick kostnaderna i FoU till 41 (36) MSEK. Beloppet avser i huvudsak kostnaden för nedlagd egen tid. Dessutom arbetar ÅFs divisioner med forskning och utveckling samt produktutveckling i uppdrag åt kunder. Omsättningen i dessa uppdrag uppgick till cirka 455 MSEK.

Kassaflöde och finansiell ställning

För helåret uppgick kassaflödet från den löpande verksamheten till 306 (321) MSEK. Ett aktivt arbete för att minska det bundna kapitalet i kundfordringar har gett resultat. Det totala kassaflödet uppgick till 66 (–54) MSEK. Genomförda förvärv och betalda tilläggsköpeskillningar uppgick till 40 (145) MSEK.

Koncernens likvida tillgångar uppgick vid periodens slut till 345 (290) MSEK.

Koncernens nettolåneskuld uppgick vid periodens slut till 44 (174) MSEK.

Eget kapital per aktie var 107,36 kronor. Soliditeten uppgick till 51,0 procent.

Vid årsskiftet 2008/2009 var eget kapital per aktie 99,46 kronor och soliditeten var 47,1 procent. Per 31 december 2009 uppgick det egna kapitalet till 1 827 (1 699) MSEK.

ÅF AB har kreditfaciliteter uppgående till 750 MSEK.

Investeringar

Bruttoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 43 (124) MSEK för helåret 2009. Under 2008 investerades 32 MSEK i byggnad och mark i Åfs schweiziska verksamhet ÅF-Colenco samt 43 MSEK i Åfs nya huvudkontor i Solna.

Moderbolaget

Moderbolagets rörelseintäkter för januari-december 2009 var 294 (253) MSEK och avser främst koncerninterna tjänster. Resultatet efter finansnetto uppgick till –4 (–39) MSEK. 15 MSEK avseende incitamentsprogram, som under tidigare år har redovisats i moderbolagets resultaträkning, har under 2009 debiterats berörda dotterbolag. Likvida medel uppgick till 4 (4) MSEK och bruttoinvesteringar i maskiner och inventarier uppgick till 10 (51) MSEK. Under 2008 investerades 43 MSEK i Åfs nya huvudkontor.

Moderbolaget har ökat sina andelar i koncern- och intresseföretag till 2 117 (1 019) MSEK beroende på interna omstruktureringar i aktieinnehaven.

Miljöarbete

ÅF har en viktig roll att tillsammans med samhälle och intressenter gemensamt sträva mot ett hållbart samhälle. ÅFs uppdrag handlar ofta om att införa ny och bättre teknik, genomföra effektiviseringar och uppnå utsläppsminskningar. Perspektivet är långsiktigt med erfarenhet som sträcker sig över hundra år tillbaka i tiden och med siktet inställt på att bidra till en hållbar utveckling.

ÅF deltar ofta i samarbeten mellan olika aktörer inom näringsliv, offentlig sektor och forskningsvärlden. Rollen som konsult innebär att fungera som en brygga som underlättar förståelsen och kunskapsutbytet mellan de olika aktörerna. ÅF deltar också aktivt som expert i arbetet inom ISO med att ta fram en internationell vägledningsstandard för Socialt Ansvarstagande, ISO 26000. ÅFs miljö- och hållbarhetsarbete framgår av sidorna 21–25.

En ny hållbarhetsplan för ÅF kommer att implementeras under 2010.

Medarbetare

Antal årsanställda uppgick till 4 182 (3 948).

Totalt antal anställda vid periodens slut var 4 428 (4 448), varav 3 161 i Sverige och 1 267 utanför Sverige.

Inom ÅF bedrivs ett långsiktigt och målmedvetet arbete för att attrahera och behålla kompetenta medarbetare. Detta sker både genom att marknadsföra ÅF externt samt genom att tydliggöra de utvecklings- och karriärvägar som finns inom ÅF.

ÅF förstärkte sin ställning som potentiell arbetsgivare. I Universums årliga mätning rankades ÅF som Sveriges näst populäraste arbetsgivare 2009, alla kategorier, av yrkesverksamma ingenjörer, enligt KarriärBarometern 2009/2010. 5 620 ingenjörer deltog i undersökningen. ÅF fick ta emot pris för andraplaceringen och som "Branschbäst" av Universum.

Genom det interna projektet "Fem av fem tusen" har karriärvägarna i ÅF – specialist/expert, projektledare och chef – fastställts och tydliggjorts. För att stötta medarbetarnas utveckling och bistå ÅFs chefer i utvecklingsarbetet återfinns ÅF Academy, en utbildningsverksamhet vars syfte är att stötta karriärvägarna i ÅF och utveckla medarbetarna i deras specifika yrkesroller. Alla utbildningar innehåller avsnitt om affärsmannaskap. En mer utförlig beskrivning av personalfrågorna framgår av sidorna 14–20.

Riskhantering och känslighetsanalys

Viktigt för ett konsultföretags intjänandeförmåga är debiteringsgraden. Varje procentenhets förändring påverkar ÅFs resultat med plus/minus cirka 50 miljoner kronor. Timpriset är naturligtvis även det väsentligt för resultatet i ett konsultföretag. En höjning av timpriset med 10 kronor – allt annat lika – motsvarar en resultatförbättring för ÅF på cirka 50 miljoner kronor. Metoder för att minska känsligheten tillämpas genom användning av underkonsulter, visstidsanställning, ökad andel rörlig lön, breddning av kompetens och marknad samt genom produktifiering av tjänster. Det senare innebär att flera tjänster paketeras och därmed erhålls en bättre konkurrenskraft och minskad priskänslighet.

Huvuddelen av ÅFs uppdrag görs på löpande räkning. Dock tas också ett antal uppdrag till fast pris, vilket kan innebära en risk om kostnaden för uppdragets genomförande missbedöms. Kalkylering och uppföljning av fastprisprojekt begränsar risken för nedskrivningar.

För att nå de uppställda målen är det för ett konsultföretag helt avgörande att medarbetarna är motiverade och har relevanta färdigheter och kunskaper. En risk finns alltid att duktiga medarbetare lämnar ÅF och går till konkurrenter eller startar egen verksamhet. I syfte att attrahera och behålla medarbetare satsar ÅF på kontinuerlig utbildning, kompetensutveckling och ledarskapsutveckling. ÅFs målsättning är att medarbetarna ska uppleva ett mervärde i att arbeta just på ÅF.

I ÅFs affärsverksamhet finns det risk för tvister. Genom att alltid upprätta avtal med fullständiga avtalsvillkor minskas risken för tvister. ÅF arbetar huvudsakligen med ÅFs allmänna villkor som har ABK96 som bas.

ÅF har en ambition att öka tillväxten genom att förvärva andra konsultföretag, vilket kan innebära en ökad risk. Risken minimeras genom ett systematiskt arbetsätt i samband med förvärv samt krav på obligatorisk dokumentation och genomgångar. En årlig utvärdering av genomförda förvärv görs av ÅFs styrelse.

ÅF utsätts genom sin verksamhet för olika finansiella risker, såsom valutarisk, ränterisk, finansiell kreditrisk och kundkreditrisk. Ansvar för koncernens finansiella transaktioner och risker hanteras centralt av moderbolagets avdelning koncernekonomi i enlighet med policies som fastställs av styrelsen. Det övergripande målet är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat orsakat av marknadsfluktuationer. För att minska valutarisken i kontrakterade betalningsflöden i utländsk valuta görs vid större kontrakt säkringar genom derivat. För en utförligare beskrivning av riskhantering och känslighetsanalys se vidare not 25 samt sidorna 56–60.

Aktien

ÅFs B-aktier är noterade på Nasdaq OMX Stockholm (Mid Cap). ÅF hade tidigare verkat i föreningsform (Ångpanneföreningen) från 1895 till 1980, och från 1981 bedrevs verksamheten som aktiebolag.

Aktiekursen för ÅF var 195,50 kronor vid rapportperiodens utgång, vilket betydde en uppgång med 64 procent under 2009. Stockholmsbörsens OMXSPI-index steg med 47 procent under samma tidsperiod.

ÅFs börsvärde uppgick den 31 december 2009 till 3 329 (2 027) MSEK.

Under året omsattes totalt 12 418 178 (12 184 948) aktier, till ett värde av 1 770 (1 885) MSEK. Fördelat per börsdag uppgick omsättningen i genomsnitt till 7,05 (7,32) MSEK. Avslut i aktien skedde under 100 (100) procent av antalet handelsdagar.

Totalt antal aktier i ÅF uppgick den 31 december till 17 029 501, varav 804 438 är A-aktier och 16 225 063 är B-aktier. ÅF AB har per 31 december 2009 142 000 B-aktier i eget förvar.

De tio största aktieägarna i ÅF redovisas på sidan 54.

Prestationsrelaterat Aktieprogram 2009

Vid årsstämman i ÅF AB den 5 maj 2009 fattades beslut om ett nytt prestationsrelaterat aktiesparprogram ("PSP") riktat till upp till 150 nyckelpersoner inklusive VD.

Deltagarna kan spara ett belopp motsvarande maximalt 5 procent av sin bruttolön för köp av ÅF-aktier på Nasdaq OMX Stockholm under en 12-månadersperiod från det att programmet införts. Vid anmälningensperiodens slut hade 110 nyckelpersoner anmält intresse för köp av cirka 23 400 aktier för hela 2009 års program, baserat på den aktiekurs som förelåg vid anmälningensperiodens utgång.

I det fall de i förväg uppsatta prestationsmålen uppnås fullt ut kommer cirka 99 000 aktier att överföras vederlagsfritt till deltagarna under 2012 samt 2013 – vilket kan medföra en maximal utspädning av vinst per aktie motsvarande 0,6 procent.

Aktiesparprogram 2008 och 2009 kan tillsammans ge en maximal utspädning av vinst per aktie motsvarande 1,1 procent.

Återköp av egna aktier

I enlighet med bemyndigande från årsstämman återköptes totalt 105 000 egna ÅF-aktier under 2009. Syftet med återköpen är att säkra bolagets förpliktelser med anledning av det på stämman antagna "Prestationsbaserat Aktieprogram" (PSP). ÅF äger totalt 142 000 egna B-aktier relaterade till PSP 2008 och PSP 2009.

Styrelsens sammansättning

Årsstämman beslutade, i enlighet med valberedningens förslag, att styrelsen ska bestå av åtta ledamöter utan suppleanter. Till styrelseledamöter omvaldes Ulf Dinkelspiel, Patrik Enblad, Tor Ericson, Eva-Lotta Kraft, Jon Risfelt, Helena Skåntorp och Lena Treschow Torell, samt nyvaldes Anders Snell. Anders Snell är ordförande i Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse.

Patrik Tillack och Fredrik Sundin är arbetstagarrepresentanter i styrelsen. Bo G Andersson och Anders Toll är arbetstagarrepresentanter.

Ulf Dinkelspiel omvaldes till styrelsens ordförande. På det konstituerade styrelsemötet efter årsstämman utsågs Lena Treschow Torell till vice ordförande. En utförlig presentation av styrelseledamöterna finns på sidorna 128–129.

Styrelsens arbete

Under verksamhetsåret 2009 hade styrelsen sex sammanträden utöver det konstituerande sammanträdet. Styrelsens arbete omfattar främst strategiska frågor, affärplaner, bokslut samt större investeringar och förvärv samt andra beslut som enligt beslutsordningen ska behandlas av styrelsen. Redovisning av utveckling för bolagets verksamhet och ekonomi har varit en stående punkt på dagordningen. I samband med varje ordinarie sammanträde sker även en mer ingående presentation av en verksamhet inom bolaget. Vid augustisammanträdet genomfördes ett strategiseminarium med speciell genomgång av varje division.

Andra befattningshavare i ÅF har deltagit vid sammanträden som föredragande. Sekreterare i styrelsen har varit ÅFs informationschef Viktor Svensson.

En utvärdering av styrelsens arbete har genomförts under året.

ÅFs bolagsstyrningsrapport framgår av sidorna 121–126.

Koncernledning

Koncernledningen bestod under år 2009 av verkställande direktör Jonas Wiström, CFO Jonas Ågrup, informationschef Viktor Svensson, personaldirektör Charlotte Witt, bolagsjurist Jacob Landén samt divisionscheferna Eero Auranne, Jörgen Backersgård, Per Magnusson och Johan Olsson. Gunilla Fladvad är sekreterare i koncernledningen.

En presentation av koncernledningen framgår av sidorna 130–131.

Riktlinjer för ersättningar till koncernledningen

Årsstämman 2009 beslutade att följande principer för ersättning och övriga anställningsvillkor för bolagsledningen ska gälla för avtal som nytecknas eller ändras efter årsstämman. Med koncernledningen avses verkställande direktören och övriga medlemmar av ledningsgruppen.

ÅF-koncernens utgångspunkt är att ersättningarna skall utges på marknads- och konkurrensmässiga villkor som möjliggör att ledande befattningshavare kan rekryteras och behållas. ÅF tillämpar den så kallade "farfarsprincipen" innebärande att varje chefs närmast överordnade chef alltid skall godkänna ersättningsvillkoren.

Formerna för ersättning till ledande befattningshavare är grundlön, rörlig ersättning, pension, tjänstebil, övriga ersättningar samt aktierelaterat incitamentsprogram.

Ersättningen ska baseras på faktorer som arbetsuppgifter, kompetens, erfarenhet, befattning och prestation. Vidare ska fördelningen mellan grundlön och rörlig ersättning stå i proportion till medarbetarens befattning och arbetsuppgifter. Den rörliga ersättningen är för VD maximalt 75 procent av den fasta årslönen och för övriga befattningshavare normalt maximalt 60 procent av den fasta årslönen. Den fasta årslönen är aktuell månadslön multiplicerad med 12,2. Den rörliga ersättningen är belopp efter avdragna sociala avgifter. Den rörliga lönedelen baseras på utfallet i förhållande till uppsatta mål. Målen och lönen för VD fastställs av styrelsen. För övriga ledande befattningshavare fastställs dessa av VD i samråd med ersättningsutskottet.

Ledande befattningshavare skall ha premiebestämd plan med marknadsmässiga premier. Samtliga pensionsförmåner skall vara oantastbara och alltså inte villkorade av framtida anställning. Pensionsåldern för VD är 60 år och för andra ledande befattningshavare 65 år (undantaget avtal träffade före 2002).

Årsstämman 2009 bemyndigade styrelsen att avvika från de av årsstämman beslutade riktlinjerna för ersättning, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

För information om tidigare beslutade ersättningar som inte har förfallit till betalning hänvisas till not 8.

Styrelsen föreslår att årsstämman 2010 fattar beslut om att principerna för ersättningar och övriga anställningsvillkor för koncernledningen för 2010 ska ligga i linje med de under 2009 gällande principerna.

Förväntningar inför 2010

Konjunkturen försämrades under 2009 i spåren av finanskrisen. ÅF är inställt på ett nytt förhållandevis kärvt år 2010 med stora utmaningar på marknaden. Bedömningen är dock att 2010 i sin helhet har förutsättningar att bli ett konjunkturellt bättre år än 2009.

ÅF har tyngdpunkten av verksamheten i långsiktigt expansiva branscher som energi, miljö, infrastruktur och teknisk kontroll. ÅF har en god finansiell ställning, långa kundrelationer och ett starkt varumärke, vilket gör att ÅF står väl rustat för framtiden.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står fria vinstmedel 1 175 876 022 kronor.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras enligt följande.

Till aktieägarna utdelas:

8:00 kronor per aktie	135 100 008
Balanseras i ny räkning	1 040 776 014
Summa	1 175 876 022

Styrelsens motiverade yttrande gällande vinstutdelningsförslaget finns på bolagets webbplats www.afconsult.com. Det kan även erhållas från bolaget på begäran.

RESULTATRÄKNING FÖR KONCERNEN

1 januari – 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	2	4 677 909	4 568 835
Övriga rörelseintäkter	5	14 093	820
		4 692 002	4 569 655
Rörelsens kostnader	6		
Övriga externa kostnader	7, 26	-1 564 221	-1 488 979
Personalkostnader	8	-2 671 945	-2 540 421
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	13, 14	-61 641	-54 060
Övriga rörelsekostnader	9	-7 574	-11 098
Andelar i intresseföretags resultat	15	1 631	3 566
Rörelseresultat	2	388 252	478 663
Resultat från finansiella poster			
Finansiella intäkter		12 211	12 903
Finansiella kostnader		-23 501	-30 686
Finansnetto	10	-11 290	-17 783
Resultat efter finansiella poster		376 962	460 880
Skatt	22	-101 625	-133 129
Årets resultat		275 337	327 751
Hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		268 747	324 184
Minoritetsintresse		6 590	3 567
		275 337	327 751
Resultat per aktie avseende vinst hänförlig till moderbolagets aktieägare	12		
före utspädning (kr)		15,86	19,08
efter utspädning (kr)		15,81	19,08

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR KONCERNEN

1 januari – 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Årets förändring av omräkningsreserv	18	-56 714	171 755
Kassaflödessäkringar		-370	576
Verkligt värde justering värdepapper		—	-7
Pensioner (aktuariella vinster och förluster)		44 147	-44 603
Skatt		-8 730	9 965
Effekt av ändrad skattesats		—	-85
Övrigt totalresultat		-21 667	137 601
Årets resultat		275 337	327 751
Totalresultat för perioden		253 670	465 352
Hänförlig till:			
Moderbolagets aktieägare		247 366	460 875
Minoritetsintresse		6 304	4 477
		253 670	465 352

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

Per den 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Tillgångar	3, 4		
Immateriella anläggningstillgångar	13	1 369 761	1 357 067
Materiella anläggningstillgångar	14	332 925	338 638
Andelar i intresseföretag	15	12 447	13 426
Finansiella placeringar	16	1 169	1 269
Långfristiga fordringar		5 673	2 104
Uppskjutna skattefordringar	22	10 908	14 805
Summa anläggningstillgångar		1 732 883	1 727 309
Kundfordringar	24	881 762	978 706
Upparbetade men ej fakturerade intäkter		457 084	423 634
Aktuella skattefordringar	22	15 101	—
Övriga fordringar		92 038	132 897
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	58 984	56 643
Likvida medel		344 660	290 338
Summa omsättningstillgångar		1 849 629	1 882 218
Summa tillgångar		3 582 512	3 609 527

FORTS. BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

Per den 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	18		
Aktiekapital		170 295	170 295
Övrigt tillskjutet kapital		467 705	482 011
Reserver		122 438	179 142
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		1 052 557	858 646
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		1 812 995	1 690 094
Minoritetsintresse		13 559	8 548
Summa eget kapital		1 826 554	1 698 642
Skulder	3, 4		
Skulder till kreditinstitut	19, 25	39 729	95 716
Avsättningar till pensioner	20	62 354	103 823
Övriga avsättningar	21	27 323	66 286
Uppskjutna skatteskulder	22	29 951	19 675
Övriga skulder		1 649	87 500
Summa långfristiga skulder		161 006	373 000
Skulder till kreditinstitut	19, 25	289 422	264 999
Fakturerade men ej upparbetade intäkter		256 648	298 440
Leverantörsskulder		264 858	231 337
Aktuella skatteskulder	22	31 753	79 010
Övriga skulder		310 916	183 767
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	410 624	472 023
Avsättningar	21	30 731	8 309
Summa kortfristiga skulder		1 594 952	1 537 885
Summa skulder		1 755 958	1 910 885
Summa eget kapital och skulder		3 582 512	3 609 527

Information om koncernens ställda säkerheter och eventualförpliktelser, se not 27.

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL FÖR KONCERNEN

TSEK	Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare						Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Summa	Minoritets-intresse	
Ingående eget kapital 2008-01-01	169 352	478 599	7 883	679 110	1 334 944	4 220	1 339 164
Övrigt totalresultat	—	—	171 259	-34 569	136 690	911	137 601
Årets resultat				324 184	324 184	3 567	327 751
Totalresultat för perioden	—	—	171 259	289 615	460 874	4 478	465 352
Utdelningar				-110 079	-110 079	-2 084	-112 163
Nyemission (konvertibel)	943	6 665			7 608		7 608
Återköp av egna aktier		-4 456			-4 456		-4 456
Aktiesparprogram 2008		1 203			1 203		1 203
Minoritet i förvärvade bolag					—	1 934	1 934
Utgående eget kapital 2008-12-31	170 295	482 011	179 142	858 646	1 690 094	8 548	1 698 642
Ingående eget kapital 2009-01-01	170 295	482 011	179 142	858 646	1 690 094	8 548	1 698 642
Övrigt totalresultat	—	—	-56 704	35 323	-21 381	-286	-21 667
Årets resultat				268 747	268 747	6 590	275 337
Totalresultat för perioden	—	—	-56 704	304 070	247 366	6 304	253 670
Utdelningar				-110 159	-110 159	-1 293	-111 452
Återköp av egna aktier		-16 140			-16 140		-16 140
Aktiesparprogram 2008		575			575		575
Aktiesparprogram 2009		1 259			1 259		1 259
Utgående eget kapital 2009-12-31	170 295	467 705	122 438	1 052 557	1 812 995	13 559	1 826 554

För kompletterande uppgifter, se not 18.

KASSAFLÖDESANALYS FÖR KONCERNEN

1 januari – 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Den löpande verksamheten	31		
Resultat efter finansiella poster		376 962	460 880
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		48 998	66 040
Betald inkomstskatt		-150 203	-135 907
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		275 757	391 013
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av rörelsefordringar		51 794	-103 202
Förändring av rörelseskulder		-21 713	33 380
Kassaflöde från den löpande verksamheten		305 838	321 191
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-42 635	-124 115
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-15 658	-2 300
Förvärv av rörelse	4	-2 160	-142 056
Erlagda tilläggsköpeskillingar		-37 773	-3 421
Avyttring av rörelse	3	19 920	—
Förvärv av finansiella tillgångar		-750	-526
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-79 056	-272 418
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		6 813	29 156
Amortering av lån		-40 219	-15 384
Utbetald utdelning till moderbolagets aktieägare samt minoriteten		-111 452	-112 163
Återköp av egna aktier		-16 140	-4 456
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-160 998	-102 847
Årets kassaflöde		65 784	-54 074
Likvida medel vid årets början		290 338	310 382
Kursdifferens i likvida medel		-11 462	34 030
Likvida medel vid årets slut		344 660	290 338

RESULTATRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

1 januari – 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning		207 358	179 392
Övriga rörelseintäkter		86 760	73 599
		294 118	252 991
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	7, 26	-127 007	-135 176
Personalkostnader	8	-71 653	-81 460
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	13, 14	-9 260	-5 090
Övriga rörelsekostnader		-91 943	-80 567
Rörelseresultat		-5 745	-49 302
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	10	3 721	173
Ränteintäkter och liknande resultatposter	10	8 144	28 623
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-10 442	-18 657
		1 423	10 139
Resultat efter finansiella poster		-4 322	-39 163
Bokslutsdispositioner	11	-13 244	-10 881
Resultat före skatt		-17 566	-50 044
Skatt	22	5 494	13 846
Årets resultat		-12 072	-36 198

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

Per den 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	13	3 268	—
Materiella anläggningstillgångar	14	57 547	56 473
Andelar i koncernföretag	29	2 109 530	1 018 464
Andelar i intressebolag	15	7 952	613
Fordringar hos koncernföretag	28	2 100	3 114
Långfristiga fordringar		1 280	—
Uppskjuten skattefordran	22	—	4 810
Summa anläggningstillgångar		2 181 677	1 083 474
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		1 865	2 760
Fordringar hos koncernföretag	28	192 653	889 507
Fordringar hos intresseföretag	28	106	129
Upparbetade men ej fakturerade intäkter		3 505	2 607
Aktuella skattefordringar	22	13 556	—
Övriga fordringar		9 362	18 920
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	31 451	26 903
Summa kortfristiga fordringar		252 498	940 826
Kassa och bank		3 887	3 869
Summa omsättningstillgångar		256 385	944 695
Summa tillgångar		2 438 062	2 028 169

FORTS. BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

Per den 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	18		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (804 438 serie A, 16 225 063 serie B, totalt 17 029 501 aktier med kvotvärde 10 kr)		170 295	170 295
Reservfond		46 948	46 948
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fond för verkligt värde		—	433
Överkursfond		441 043	457 183
Balanserat resultat		746 905	717 518
Årets resultat		-12 072	-36 198
Summa eget kapital		1 393 119	1 356 179
Obeskattade reserver	30	25 762	12 518
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	27 114	27 185
Uppskjutna skatteskulder	22	—	154
Övriga avsättningar	21	24 351	17 086
Summa avsättningar		51 465	44 425
Långfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag	28	156	156
Summa långfristiga skulder		156	156
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	19, 25	211 559	240 785
Leverantörsskulder		53 842	55 195
Skulder till koncernföretag	28	555 565	241 392
Aktuella skatteskulder	22	—	53 123
Övriga skulder		122 524	2 612
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	24 070	21 784
Summa kortfristiga skulder		967 560	614 891
Summa eget kapital och skulder		2 438 062	2 028 169
Ställda säkerheter och eventalförpliktelser för moderbolaget			
Ställda säkerheter	27	Inga	Inga
Eventalförpliktelser	27	237 645	176 447

KASSAFLÖDESANALYS FÖR MODERBOLAGET

1 januari – 31 december, TSEK	Not	2009	2008
Den löpande verksamheten	31		
Resultat efter finansiella poster		-4 322	-39 163
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		-6 674	13 656
Betald inkomstskatt		-120 541	-98 372
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-131 537	-123 879
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av rörelsefordringar		818 080	190 793
Förändring av rörelseskulder		367 862	125 996
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 054 405	192 910
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-9 933	-50 784
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-3 669	—
Förvärv av finansiella tillgångar		-885 260	-23 727
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-898 862	-74 511
Finansieringsverksamheten			
Amortering av lån		-29 226	-2 410
Utbetald utdelning		-110 159	-110 079
Återköp av egna aktier		-16 140	-4 456
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-155 525	-116 945
Årets kassaflöde		18	1 454
Likvida medel vid årets början		3 869	2 415
Likvida medel vid årets slut		3 887	3 869

NOTSAMMANSTÄLLNING

	Sid
Not 1 Redovisningsprinciper	79
Not 2 Segmentsrapportering	88
Not 3 Avyttring av rörelse	89
Not 4 Förvärv av rörelse	89
Not 5 Övriga rörelseintäkter	90
Not 6 Forskning och Utveckling	90
Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer	90
Not 8 Anställda och personalkostnader	90
Not 9 Övriga rörelsekostnader	93
Not 10 Finansnetto	93
Not 11 Bokslutsdispositioner	94
Not 12 Resultat per aktie	94
Not 13 Immateriella anläggningstillgångar	95
Not 14 Materiella anläggningstillgångar	97
Not 15 Andelar i intresseföretag	98
Not 16 Finansiella placeringar	99
Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	99
Not 18 Eget kapital	100
Not 19 Skulder till kreditinstitut	102
Not 20 Pensionsförpliktelser	103
Not 21 Avsättningar	105
Not 22 Skatter	106
Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	108
Not 24 Finansiella tillgångar och skulder	109
Not 25 Finansiella risker och finanspolicy	111
Not 26 Operationell leasing	112
Not 27 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventualtillgångar	112
Not 28 Transaktioner med närstående	112
Not 29 Koncernföretag	113
Not 30 Obeskattade reserver	115
Not 31 Kassaflödesanalys	116
Not 32 Händelser efter balansdagen	116
Not 33 Kritiska uppskattningar och bedömningar	116
Not 34 Uppgifter om moderbolaget	116

Västerås

Fredrik Malmgren jobbar med **utveckling och test av mjukvara**. "Det bästa med mitt jobb är alla människor jag möter och allt jag har lärt mig från de uppdrag jag har haft! Inom ÄF finns väldigt många duktiga och inspirerande människor som gärna delar med sig av kunskap och kontakter inom många olika branscher."

NOTER MED REDOVISNINGSPRINCIPER OCH BOKSLUTSKOMMENTARER

Belopp i TSEK om inget annat anges

1 Redovisningsprinciper

1.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) som har godkänts av EG-kommissionen för tillämpning inom EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1.2 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper". De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer förädlades av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av ÅRL och Tryggandelagen samt i vissa fall av skatteskal.

1.2 Förutsättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument och finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas. Anläggningstillgångar som innehas för försäljning redovisas till det lägsta av det tidigare redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden bedöms vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter beskrivs närmare i not 33.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, om inte annat framgår nedan. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag samt intagande av intresseföretag i koncernredovisningen.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 11 mars 2010. Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämma den 5 maj 2010.

1.3 Ändrade redovisningsprinciper och upplysningskrav

1.3.1 Ändrade och nya redovisningsprinciper för året IFRS 8 Rörelsesegment

Denna standard innehåller upplysningskrav avseende koncernens rörelsesegment och ersätter kravet att definiera primära och sekundära segment baserat på rörelsesegmenter och geografiska områden enligt IAS 14. Den nya standarden kräver istället att segmentinformation presenteras utifrån ledningens perspektiv, vilket innebär att den presenteras på det sätt som används i den interna rapporteringen. IFRS 8 ska tillämpas för räkenskapsår som börjar 1 januari 2009 eller senare. Koncernen har kommit fram till att rörelsesegmenten som bestäms utifrån IFRS 8 är samma som segmentrapporteringen som tidigare identifierats utifrån IAS 14.

Omarbetad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter

Standarden delar upp förändringar i eget kapital till följd av transaktioner med ägare och andra förändringar. Uppställningen över förändringar i eget kapital innehåller numer endast detaljer avseende ägartransaktioner. Andra förändringar än ägartransaktioner i eget kapital presenteras på en rad i uppställningen över förändringar i eget kapital. Därutöver introducerar standarden begreppet "Totalresultat" som visar alla poster avseende intäkter och kostnader, antingen i en enskild uppställning, eller i två sammanhängande uppställningar. Koncernen har valt att använda två uppställningar.

IFRS 7, Finansiella instrument: Upplysningar

Ändringen i IFRS 7 har inneburit att ytterligare upplysningar lämnats om finansiella instrument.

forts not 1

1.3.2 Framtida ändringar av redovisningsprinciper

IFRS 3R Rörelseförvärv och IAS 27R Koncernredovisning och separata finansiella rapporter

De omarbetade standarderna gavs ut i januari 2008 och ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas 1 juli 2009 eller senare. IFRS 3 inför ett antal förändringar i redovisningen av rörelseförvärv som görs efter detta datum, vilket kommer att påverka storleken på redovisad goodwill, rapporterat resultat i den period som förvärvet genomförs samt framtida rapporterade resultat.

IAS 27R kräver att förändringar i ägarandelar i ett dotterbolag, där majoritetsägaren inte tappar bestämmandeinflytande, redovisas som eget kapitaltransaktioner. Till följd av detta kommer dessa transaktioner inte längre att ge upphov till goodwill, eller leda till några vinster eller förluster. Vidare förändrar IAS 27R redovisningen för förluster som uppstår i dotterbolag, såväl som förlust av kontroll av ett dotterbolag. Till följd av dessa tillägg har även följändringar gjorts i IAS 7 Kassaflödesanalys, IAS 12 Inkomstskatter, IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser, IAS 28 Innehav i intressebolag och IAS 31 Andelar i joint ventures.

Förändringarna i IFRS 3R och IAS 27R kommer att påverka redovisningen av framtida förvärv, förlust av kontroll och transaktioner med minoritetsägare. De omarbetade standarderna får förtidstillämpas, men koncernen har inte valt att utnyttja denna möjlighet.

1.4 Segmentsrapportering

Segmentsrapporteringen utgår från rörelsesegment som utgörs av koncernens fyra divisioner. Detta sammanfaller med strukturen för koncernledningens uppföljning och styrning av verksamheten.

1.5 Klassificering m m

Anläggningstillgångar och långfristiga skulder i moderbolaget och koncernen består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder i moderbolaget och koncernen består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

1.6 Konsolideringsprinciper

1.6.1 Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från ÅF AB. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvat dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventualförpliktelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till rörelseförvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder, eventualförpliktelser och för emitterade egetkapitalinstrument som lämnats som vederlag i utbyte mot de förvärvade nettotillgångarna, samt transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärvet.

Skillnaden mellan anskaffningsvärdet för dotterföretagsaktierna och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder och eventualförpliktelser utgör koncernmässig goodwill.

Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

1.6.2 Intresseföretag

Intresseföretag är de företag för vilka koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 procent och 50 procent av rösttalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar investeringens redovisade värde.

Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för innehavet och ägarföretagets andel av det verkliga värdet netto av intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och eventualförpliktelser redovisas i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

forts not 1

1.6.3 Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och gemensamt kontrollerade företag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns någon indikation på nedskrivningsbehov.

1.7 Utländsk valuta

1.7.1 Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde, valutakursförändringen redovisas sedan på samma sätt som övrig värdeförändring avseende tillgången eller skulden.

Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer där de i koncernen ingående bolagen bedriver sin verksamhet. Moderbolagets funktionella valuta, tillika rapporteringsvaluta, är svenska kronor. Koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor.

1.7.2 Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över och undervärden, omräknas till svenska kronor med den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor med en genomsnittskurs som utgör en approximation av kurserna vid respektive transaktionstidpunkt.

Omräkningsdifferenser som uppstår i samband med omräkning av en utländsk nettoinvestering redovisas i övrigt totalresultat. Vid avyttring av en utlandsverksamhet realiseras de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna efter avdrag för eventuell valutasäkring i koncernens resultaträkning.

1.8 Intäkter

Intäkter från utförda tjänster redovisas i enlighet med IAS 18. Successiv vinstavräkning tillämpas på alla de uppdrag där utfallet kan beräknas på ett tillfredsställande sätt. Huvuddelen av uppdragen utförs på löpande räkning varvid intäkterna redovisas när arbetet utförs och faktureras normalt kunderna påföljande månad. I de fall fastpris förekommer redovisas intäkterna i resultaträkningen baserat på färdigställandegraden på balansdagen. Om det är sannolikt att de totala uppdragsutgifterna kommer att överstiga den totala uppdragsintäkten, redovisas den befarade förlusten omgående som en kostnad i sin helhet. Intäkter redovisas inte om det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna inte kommer att tillfålla koncernen. Om det råder betydande osäkerhet avseende betalning eller vidhängande kostnader sker ingen intäktsföring.

1.9 Rörelsekostnader och finansiella intäkter och kostnader

1.9.1 Operationella leasingavtal

Kostnader avseende operationella leasingavtal redovisas i resultaträkningen linjärt över leasingperioden. Förmåner erhållna i samband med tecknandet av ett avtal redovisas som en del av den totala leasingkostnaden i resultaträkningen. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer.

1.9.2 Finansiella leasingavtal

Minimileaseavgifterna fördelas mellan räntekostnad och amortering på den utestående skulden. Räntekostnaden fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer.

1.9.3 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader består av ränteintäkter på bankmedel och fordringar, räntekostnader på lån, utdelningsintäkter och valutakursdifferenser på lån.

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla framtida in- och utbetalningar under räntebindningstiden blir lika med det redovisade värdet av fordran eller skulden. Räntekomponenten i finansiella leasingbetalningar är redovisad i resultaträkningen genom tillämpning av effektivräntemetoden. Ränteintäkter inkluderar periodiserade belopp av transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran och det belopp som erhålls vid förfall.

Utdelningsintäkt redovisas när rätten att erhålla betalning fastställts.

forts not 1

1.10 Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kundfordringar, aktier och andra eget kapitalinstrument samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuld- och egetkapitalinstrument, låneskulder samt derivat.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Verkligt värde på noterade finansiella tillgångar motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. För ytterligare information se not 24.

1.10.1 Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas initialt till verkligt värde innebärande att transaktionskostnader belastar periodens resultat. Efter den initiala redovisningen redovisas derivatinstrument på sätt som beskrivs nedan. Används derivatinstrument för säkringsredovisning och till den del denna är effektiv, redovisas värdeförändringar på derivatinstrumentet på samma rad i resultaträkningen som den säkrade posten. Även om säkringsredovisning inte tillämpas, redovisas värdeökningar respektive värdeminskningar på derivatet som intäkter respektive kostnader inom rörelseresultatet eller inom finansnettot baserat på syftet med användningen av derivatinstrumentet och huruvida användningen relateras till en rörelsepost eller en finansiell post. Vid säkringsredovisning redovisas ineffektiv del på samma sätt som värdeförändringar på derivat som inte används för säkringsredovisning.

1.10.2 Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Tillgångar med kort löptid diskonteras inte.

Kundfordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, d.v.s efter avdrag för osäkra fordringar som bedömts individuellt. Nedskrivningar av kundfordringar redovisas i rörelsens kostnader.

Övriga fordringar klassificeras som långfristiga fordringar om innehavstiden är längre än ett år och om de är kortare som övriga fordringar.

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

1.10.3 Finansiella tillgångar som kan säljas

I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag, intresseföretag eller joint ventures redovisas här. Tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat, dock ej sådana som beror på nedskrivningar, ej heller ränta på skuldinstrument och utdelningsintäkter samt valutakursdifferenser på monetära poster vilka redovisas i resultaträkningen. Vid avyttring av tillgången redovisas ackumulerad vinst/förlust, som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, i resultaträkningen.

Finansiella placeringar utgör, beroende på avsikten med innehavet, antingen finansiella anläggningstillgångar om innehavstiden är längre än ett år eller kortfristiga placeringar om de är kortare än ett år.

1.10.4 Andra finansiella skulder

Lån samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde. Leverantörsskulder har kort förväntad löptid och värderas utan diskontering till nominellt belopp.

Långfristiga skulder har en förväntad löptid längre än ett år medan kortfristiga skulder har en löptid kortare än ett år.

Konvertibla skuldebrev kan konverteras till aktier genom att motparten utnyttjar sin option att konvertera fordringsrätten till aktier och redovisas som ett sammansatt finansiellt instrument uppdelat på en skulddel och en egetkapitaldel. Skuldens verkliga värde beräknas genom att de framtida betalningsflödena diskonteras med den aktuella marknadsräntan för en liknande skuld, utan rätt till konvertering. Värdet på egetkapitalinstrumentet beräknas som skillnaden mellan emissionslikviden då det konvertibla skuldebrevet gavs ut och det verkliga värdet av den finansiella skulden vid emissionstidpunkten. Eventuell uppskjuten skatt hänförlig till skulden vid emissionstidpunkten avräknas från det redovisade värdet av egetkapitalinstrumentet. Transaktionskostnader i samband med emission av ett sammansatt finansiellt instrument fördelas på skulddelen och egetkapitaldelen proportionellt mot hur emissionslikviden fördelas. Räntekostnaden redovisas i resultaträkningen och beräknas med effektivräntemetoden.

forts not 1

1.11 Derivatinstrument och säkringsåtgärder

ÅF använder i mindre omfattning derivat för att säkra framtida flöden. De derivat-instrument som används för säkring av framtida kassaflöden redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Värdeförändringarna redovisas i övrigt totalresultat tills dess att det säkrade flödet träffar resultaträkningen, varvid säkringsinstrumentets ackumulerade värdeförändringar överförs till resultaträkningen för att där möta resultateffekterna från den säkrade transaktionen. De säkrade flödena kan vara både kontrakterade och prognostiserade transaktioner.

För att uppfylla kraven på säkringsredovisning enligt IAS 39 krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten, att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten kan mätas. Vinster och förluster avseende säkringar redovisas i resultaträkningen vid samma tidpunkt som vinster och förluster redovisas för de poster som säkrats.

1.12 Materiella anläggningstillgångar

1.12.1 Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsulttjänster och juristtjänster. Redovisningsprinciper för nedskrivningar framgår nedan.

Materiella anläggningstillgångar som består av delar med olika nyttjandeperioder behandlas som separata komponenter av materiella anläggningstillgångar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/-kostnad.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsföres löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av. Koncernen tillämpar komponentavskrivning vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen.

1.12.2 Leasade tillgångar

Avseende leasade tillgångar tillämpas IAS 17. Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasagaren, om så ej är fallet är det fråga om operationell leasing.

Tillgångar som förhyrs enligt finansiella leasingavtal har redovisats som tillgång i koncernens balansräkning. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter har redovisats som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna avskrivs enligt plan medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Operationell leasing innebär att leasingavgiften kostnadsförs linjärt över löptiden.

1.12.3 Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. De beräknade nyttjandeperioderna är:

IT-utrustning	3 år
Bilar	5 år
Kontorsutrustning	5 år
Kontorsmöbler	10 år
Byggnader (rörelsefastigheter)	40–100 år

Rörelsefastigheten består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består emellertid av flera komponenter vars nyttjandeperioder varierar. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 40–100 år på dessa komponenter.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

Stomme och grund	100 år
Yttre ytskikt; fasader, yttertak m.m.	67 år
Golv, dörrar och elinstallationer	67 år
Installationer; värme, VVS, ventilation, hissar m.m.	40 år

Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

forts not 1

1.13 Immateriella tillgångar

1.13.1 Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärv och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventalförpliktelser.

Beträffande goodwill i förvärv som ägt rum före den 1 januari 2004 har koncernen vid övergången till IFRS inte tillämpat IFRS retroaktivt utan det per denna dag redovisade värdet utgör fortsättningsvis koncernens anskaffningsvärde, efter nedskrivningsprövning.

Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och grupper av kassagenererande enheter och testas årligen för nedskrivningsbehov (se redovisningsprinciper 1.14). Goodwill värderas således till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag inkluderas i det redovisade värdet för andelar i intresseföretag.

Vid rörelseförvärv där anskaffningskostnaden understiger nettovärdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder samt eventalförpliktelser, redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen.

1.13.2 Forskning och utveckling

Utgifter för forskning som syftar till att erhålla ny vetenskaplig eller teknisk kunskap redovisas som kostnad då de uppkommer.

Utgifter för utveckling, där forskningsresultat eller annan kunskap tillämpas för att åstadkomma nya eller förbättrade produkter eller processer, redovisas som en tillgång i balansräkningen, om produkten eller processen är tekniskt och kommersiellt användbar och företaget har tillräckliga resurser att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången. Det redovisade värdet inkluderar utgifter för material, direkta utgifter för löner och indirekta utgifter som kan hänföras till tillgången på ett rimligt och konsekvent sätt. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade utvecklingskostnader är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

1.13.3 Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar som förvärfas av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar (se nedan) och nedskrivningar (se redovisningsprinciper 1.14).

Nedlagda kostnader för internt genererad goodwill och internt genererade varumärken redovisas i resultaträkningen när kostnaden uppkommer.

1.13.4 Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

1.13.5 Avskrivning

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämda. Goodwill och immateriella tillgångar med en obestämdd nyttjandeperiod provas för nedskrivningsbehov årligen eller så snart indikationer uppkommer som tyder på att tillgången ifråga har minskat i värde. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. De beräknade nyttjandeperioderna är:

Balanserade utvecklingsutgifter	1–3 år
Förvärvade immateriella tillgångar	1–5 år

1.14 Nedskrivningar

De redovisade värdena för koncernens tillgångar – med undantag för tillgångar för försäljning redovisade enligt IFRS 5 och uppskjutna skattefordringar – provas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om någon sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För undantagna tillgångar enligt ovan provas värderingen enligt respektive standard.

1.14.1 Nedskrivningsprövning för materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotterföretag och intresseföretag

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. För en tillgång som inte genererar kassaflöden som är väsentligen oberoende av andra tillgångar beräknas nyttjandevärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten.

För goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod och immateriella tillgångar som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen.

1.14.2 Nedskrivningsprövning för finansiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva bevis på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Vid nedskrivning av ett eget kapitalinstrument som är klassificerat som en finansiell tillgång som kan säljas omförs tidigare redovisad ackumulerad förlust i eget kapital till resultaträkningen.

forts not 1

Återvinningsvärdet för tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

1.14.3 Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Nedskrivningar av lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Nedskrivningar av eget kapitalinstrument som är klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, vilka tidigare redovisats i resultaträkningen får inte senare återföras via resultaträkningen. Det nedskrivna värdet är det värde från vilket efterföljande omvärderingar görs, vilka redovisas i övrigt totalresultat. Nedskrivningar av räntebärande instrument, klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, återförs över resultaträkningen om det verkliga värdet ökar och ökningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter det att nedskrivningen gjordes.

1.15 Utdelning

Utdelningar redovisas som skuld efter det att bolagsstämman godkänt utdelningen.

1.16 Ersättningar till anställda

1.16.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår.

1.16.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens förpliktelse avseende förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade "Projected unit credit" metoden.

Aktuariella antaganden utgörs av företagets bästa bedömning av de olika variabler som bestämmer kostnaderna för att tillhandahålla förmånerna. Då aktuariella antaganden används kan det verkliga utfallet avvika från det uppskattade utfallet, och de aktuariella antagandena förändras från en period till en annan. Dessa skillnader utgör aktuariella vinster och förluster. De kan exempelvis orsakas av en ändrad förväntad livslängd, löneförändringar, förändringar av diskonteringsränta och skillnad mellan verklig och beräknad avkastning på pensionsstiftelsers tillgångar. Aktuariella vinster och förluster redovisas i övrigt total result för den period då de uppstår. Koncernens nettoskuld, vilken också redovisas i balansräkningen, för respektive förmånsbestämd plan består av nuvärdet av förpliktelsen med avdrag för stiftelses tillgångarnas verkliga värde. Om värdet på stiftelsens tillgångar överstiger värdet på förpliktelsen uppstår ett överskott vilket redovisas som en tillgång under övriga långfristiga fordringar.

När ersättningarna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i resultaträkningen linjärt fördelad över den genomsnittliga perioden tills ersättningarna helt är intjänade. Om ersättningen är fullt ut intjänad redovisas en kostnad i resultaträkningen direkt.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas ej.

1.16.3 Aktierelaterad ersättning

Genom beslutade aktiesparprogram kan anställda erhålla matchningsaktier för aktier som de själv köpt inom ramen för aktieprogrammen. Antalet matchningsaktier per egen köpt aktie som totalt kan utgå är beroende av att den anställda kvarstår i anställning 3 år efter investeringstillfället, att den anställda inte avyttrat de berörda aktierna samt att övriga i förväg fastställda parametrar uppnås. För dessa aktiesparprogram redovisas lönekostnader för matchningsaktier under intjänandeperioden (3 år) baserat på aktiernas verkliga värde vid tidpunkten för den anställdes köp av aktier inom ramen för programmet. När matchning av aktier sker, ska i vissa länder sociala avgifter betalas för värdet av den anställdes förmån. Under intjänandeperioden görs avsättningar för dessa beräknade sociala avgifter. Återköp av egna aktier för att uppfylla leveransåtagandet enligt utestående aktiesparprogram redovisas i eget kapital.

1.16.4 Ersättningar vid uppsägning

En avsättning redovisas i samband med uppsägningar av personal endast om företaget är bevisligen förpliktigt att avsluta en anställning före den normala tidpunkten eller när ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång. För att företaget ska vara förpliktigt att avsluta en anställning krävs bland annat en detaljerad plan som minst innehåller arbetsplats, befattningar och ungefärligt antal berörda personer samt ersättningarna för varje personalkategori eller befattning och tiden för planens genomförande.

forts not 1

1.17 Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

En avsättning för omstrukturering redovisas när koncernen har fastställt en utförlig och formell omstruktureringsplan, och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

1.18 Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Följande temporära skillnader beaktas inte; för temporär skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill, första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat, vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag där moderföretaget, investeraren eller samägaren kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna samt att det är sannolikt att en sådan återföring inte sker inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som en skuld.

1.19 Anläggningstillgångar som innehas för försäljning

Innebörden av att en anläggningstillgång klassificerats som innehav för försäljning är att dess redovisade värde kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning och inte genom användning.

Vid första klassificering som innehav för försäljning redovisas anläggningstillgångar till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader.

1.20 Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas, eller att beloppet med ej tillräcklig tillförlitlighet kan beräknas.

1.21 Resultat per aktie

Beräkningen av resultat per aktie baseras på årets resultat i koncernen hänförligt till moderbolagets aktieägare och på det vägda genomsnittliga antalet aktier utestående under året. Vid beräkningen av resultat per aktie efter utspädning justeras resultatet och det genomsnittliga antalet aktier för att ta hänsyn till effekter av utspädande potentiella stamaktier, vilka under rapporterade perioder härrör från konvertibla skuldebrev och matchningsaktier i sparprogram.

1.22 Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2.2 Redovisning för juridisk person. RFR 2.2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som ska göras från IFRS. Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper

1.22.1 Dotterföretag och intresseföretag

Andelar i dotter- och intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärde metoden. Som intäkt redovisas erhållna utdelningar.

1.22.2 Materiella anläggningstillgångar

Leasade tillgångar

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

1.22.3 Immateriella anläggningstillgångar

Forskning och utveckling

I moderföretaget redovisas samtliga utgifter för utveckling som kostnad i resultaträkningen.

1.22.4 Anläggningstillgångar som innehas för försäljning

IFRS 5 tillämpas med de undantag som anges i RFR 2.2, 8–9. Enligt IFRS 5 ska tillgångar till försäljning redovisas separat i balansräkningen och verksamheter under avveckling redovisas separat i resultaträkningen. Detta överensstämmer dock inte med uppställningsformerna till årsredovisningslagen. Informationen ifråga liksom övrig information som ska framgå enligt IFRS 5, lämnas därför i noter. Vidare tillämpas inte reglerna i IFRS 5, som föreskriver att anläggningstillgångar som innehas för försäljning inte ska skrivas av utan avskrivning sker i enlighet med årsredovisningslagen.

1.22.5 Finansiella garantier

Moderbolagets finansiella garantiavtal består i huvudsak av borgensförbindelser till förmån för dotterföretag och intresseföretag. Finansiella garantier innebär att bolaget har ett åtagande att ersätta innehavaren av ett skuldinstrument för förluster som denne ådrar sig på grund av att en angiven gäldenär inte fullgör betalning vid förfall enligt avtalsvillkoren. För redovisning av finansiella garantiavtal tillämpar moderbolaget RFR 2.2, 72 som innebär en lättnad jämfört med reglerna i IAS 39 när det gäller finansiella garantiavtal utställda till förmån för dotterföretag och intresseföretag. Moderbolaget redovisar finansiella garantiavtal som avsättning i balansräkningen när bolaget har ett åtagande för vilket betalning sannolikt erfordras för att reglera åtagandet.

1.22.6 Ersättningar till anställda

Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

1.22.7 Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

1.22.8 Koncernbidrag och aktieägartillskott för juridiska personer

Företaget redovisar koncernbidrag och aktieägartillskott i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering. Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Koncernbidrag redovisas enligt ekonomisk innebörd. Det innebär att koncernbidrag som lämnats i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt. Koncernbidrag som är att jämställa med en utdelning redovisas som en utdelning. Det innebär att erhållet koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas över resultaträkningen. Lämnat koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel. Koncernbidrag som är att jämställa med aktieägartillskott redovisas, med beaktande av aktuell skatteeffekt, hos mottagaren direkt mot balanserade vinstmedel. Givaren redovisar koncernbidraget och dess aktuella skatteeffekt som investering i andelar i koncernföretag, i den mån nedskrivning ej erfordras.

2 Segmentsrapportering

MSEK

	Energy		Engineering		Infrastruktur		Kontroll		Övrigt & elim.		Koncernen	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Intäkter												
Försäljning till externa kunder	1 273	1 027	1 280	1 382	1 717	1 801	402	359	7	—	4 678	4 569
Övriga rörelseintäkter	3	—	1	—	10	—	0	—	—	1	14	1
Försäljning mellan segment	14	24	35	69	48	58	5	3	-102	-154	—	—
Summa intäkter	1 290	1 051	1 316	1 452	1 774	1 859	407	361	-95	-153	4 692	4 570
Rörelsekostnader	-1 150	-908	-1 185	-1 286	-1 621	-1 647	-368	-310	81	115	-4 242	-4 037
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-4	-3	-2	-2	-2	-4	-2	-2	0	—	-10	-10
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar	-11	-9	-3	-4	-10	-12	-8	-6	-20	-13	-52	-44
Rörelseresultat	125	130	126	160	141	196	29	44	-33	-51	388	479
Rörelsemarginal, %	9,7	12,4	9,6	11,0	8,0	10,5	7,0	12,1	34,0	33,3	8,3	10,5
Tillgångar & Skulder												
Immateriella anläggningstillgångar	559	555	515	501	209	227	85	74	2	—	1 370	1 357
Materiella anläggningstillgångar	173	183	12	14	26	33	32	26	90	83	333	339
Övriga tillgångar	1 153	1 144	400	444	776	715	112	110	-561	-499	1 880	1 914
Summa tillgångar	1 885	1 882	927	959	1 011	975	229	210	-469	-416	3 583	3 610
Eget kapital	518	439	529	442	434	388	89	89	257	341	1 827	1 699
Summa skulder	1 367	1 443	398	517	577	587	140	121	-726	-757	1 756	1 911

Rörelsesegment

Koncernens operativa struktur och den interna rapporteringen till koncernledning och styrelse bygger på en redovisning av divisioner. Syftet är att indela divisionerna med utgångspunkt från kunderna och den egna kompetensen. Försäljningen inom koncernen mellan segment baseras på ett marknadsmäsigst internpris, vilket bygger på principen om "armlängds avstånd" d.v.s. mellan parter som är oberoende av varandra, välinformerade och med ett intresse av att transaktionerna genomförs.

Alla koncernens operativa tillgångar och skulder har hänförts direkt till divisionen eller fördelats per division. Samma redovisningsprinciper gäller för rörelsesegment som koncernen i övrigt. Det finns inte någon enskild kund vars försäljning uppgår till 10 procent eller mer av koncernens totala försäljning.

Per geografiskt område, MSEK	Sverige		Utanför Sverige		Summa	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Summa intäkter	3 069	3 202	1 623	1 368	4 692	4 570
Tillgångar	2 440	2 480	1 143	1 130	3 583	3 610

3 Avyttring av rörelse

Avyttrade företags nettotillgångar vid avyttringstidpunkten

	2009	2008
Materiella anläggningstillgångar	985	—
Kundfordringar och övriga fordringar	11 110	—
Likvida medel	1 929	—
Leverantörsskulder och övriga skulder	-6 633	—
Netto identifierbara tillgångar och skulder	7 391	—
Koncerngoodwill	9 699	—
Justering för realisationsresultat	7 265	—
Justering för realiserad omräkningsdifferens	-935	—
Försäljningspris	23 420	—
Avgår:		
Kassa (avyttrad)	1 929	—
Försäljningsomkostnader	1 571	—
Netto kassainflöde	19 920	—

Avyttrade företag under 2009 avser ÅF-Brekke & Strand akustikk AS och ITP-Infra Trans Project Ltd.

4 Förvärv av rörelse

Förvärv 2009

ÅF har under 2009 genom rörelseförvärv förvärvat industrikonsultverksamheten i Göteborg från Industrikonsult i Göteborg AB samt engineeringverksamheten i Malmö från Etteplan Industry AB.

Förvärv 2008

Summa förvärvade företags nettotillgångar vid förvärvstidpunkten

	Redovisat värde i summa förvär- vade bolag	Verkligt värde justering	Verkligt värde redovisat i koncernen
Immateriella anläggningstillgångar	400	12 506	12 906
Materiella anläggningstillgångar	9 302	—	9 302
Finansiella anläggningstillgångar	3 952	—	3 952
Kundfordringar och övriga fordringar	154 321	—	154 321
Likvida medel	23 470	—	23 470
Långfristiga avsättningar	—	—	—
Räntebärande skulder	-250	—	-250
Leverantörsskulder och övriga skulder	-164 271	-2 561	-166 832
Netto identifierbara tillgångar och skulder	26 924	9 945	36 869
Koncerngoodwill			177 812
Skuld till minoriteten			-1 934
Erlagd köpeskilling, kontant			212 747

Avgår:

Kassa (förvärvad)	23 470
Skuld till säljarna	47 221
Netto kassautflöde	142 056

5 Övriga rörelseintäkter

Koncernen	2009	2008
Resultat vid avyttring av rörelse	7 769	—
Övrigt	6 324	820
	14 093	820

6 Forskning och Utveckling

För koncernen uppgick kostnaderna för FoU till 41 460 (36 447). Beloppet avser i huvudsak kostnad för nedlagd egen tid.

7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Revisionsbolaget Ernst & Young				
Revisionsuppdrag	3 550	3 174	655	625
Andra uppdrag	1 723	1 381	215	901
	5 273	4 555	870	1 526
Övriga revisorer				
Revisionsuppdrag	577	629	—	—
Andra uppdrag	733	416	50	154
	1 310	1 045	50	154

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

8 Anställda och personalkostnader

De sammanlagda ersättningarna ingår i resultaträkningen under rubriken personalkostnader.

Medelantalet anställda, med fördelning på kvinnor och män

	2009		2008	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Moderbolaget				
Sverige	50	22	42	19
Dotterföretagen				
Sverige	457	2 488	446	2 464
Finland	41	190	53	223
Norge	28	112	28	129
Danmark	13	74	11	66
Schweiz	44	155	50	214
Tjeckien	10	79	2	42
Tyskland	4	10	5	11
Ryssland	145	115	34	24
Estland	7	29	8	29
Litauen	12	32	8	12
Övriga	10	55	2	26
Koncernen totalt	821	3 361	689	3 259
Totalt medelantal anställda		4 182		3 948
Intresseföretagen, totalt		54		72
Totalt medelantal anställda inklusive intresseföretag		4 236		4 020

Könsfördelning i styrelsen och koncernledning

Koncernen	Andel kvinnor, %	
	2009	2008
Styrelsen	37	37
Koncernledning	20	13

forts not 8

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2009		2008	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Koncernen				
Styrelsen och ledande befattningshavare	23 819	11 996	29 784	14 164
(varav årlig rörlig ersättning)	5 590	—	7 121	—
(varav pensionskostnader)	—	4 591	—	3 646
Övriga anställda	1 872 559	693 406	1 795 209	607 060
(varav årlig rörlig ersättning)	49 510	—	70 493	—
(varav pensionskostnader)	—	238 048	—	175 196
	1 896 378	705 402	1 824 993	621 224

Övriga personalkostnader uppgår till 70 165 (94 204).

	2009		2008	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Moderbolaget				
Styrelse och verkställande direktör	7 634	3 533	7 083	3 144
(varav årlig rörlig ersättning)	2 454	—	2 088	—
(varav pensionskostnader)	—	1 134	—	906
Övriga anställda	35 482	18 951	30 253	17 740
(varav årlig rörlig ersättning)	3 421	—	1 769	—
(varav pensionskostnader)	—	8 832	—	4 624
	43 116	22 484	37 336	20 884

Ersättningar till ledande befattningshavare*Ersättning till styrelsen fastställd av årsstämman 2009*

Vid bolagsstämman den 5 maj 2009 beslutades om en ersättning för styrelsearbetet 2009 på sammanlagt 1 450 000 kronor. Ordförande erhöll 400 000 kronor och styrelseledamöter som inte är anställda i koncernen erhöll 175 000 kronor var.

Vidare beslutades att arvode för utskottsarbete ska utgå med 35 000 kronor till respektive utskottsmedlem som inte är anställd i koncernen samt att arvode ska utgå med 75 000 kronor till revisionsutskottets ordförande och 50 000 kronor till ersättningsutskottets ordförande. Sammanlagt utgår ersättning till styrelsen med 1 715 000 kronor, varav 1 450 000 kronor för ordinarie styrelsearbete och 265 000 kronor för utskottsarbete.

Ersättning till styrelsen under 2009

Ersättning till styrelse betalas kvartalsvis. Det medför att två kvartal avser styrelsearvode som beslutades på ordinarie bolagsstämma 2008 och två kvartal avser arvoden som beslutades på ordinarie stämma 2009.

Under 2009 kostnadsfördes totalt ett styrelsearvode i moderbolaget på 1 715 (1 570). Ersättning till arbetstagarrepresentanterna samt styrelseledamot anställd i koncernen har dessutom utgått med totalt 50 (50).

Avtal om framtida pensionsutfästelser/avgångsvederlag finns varken för styrelsens ordförande eller övriga styrelseledamöter.

Upplysningar avseende ersättningar till styrelseledamöter 2009

Arvode i SEK			
Ledamot	Styrelse	Utskott	Totalt
Ulf Dinkelspiel	400 000	85 000	485 000
Patrik Enblad	175 000	—	175 000
Eva-Lotta Kraft	175 000	35 000	210 000
Jon Risfelt	175 000	17 500	192 500
Helena Skåntorp	175 000	75 000	250 000
Anders Snell	87 500	—	87 500
Lena Treschow Torell	175 000	35 000	210 000
Magnus Grill	87 500	17 500	105 000
Totalt	1 450 000	265 000	1 715 000

Upplysningar avseende ersättningar till styrelseledamöter 2008

Arvode i SEK			
Ledamot	Styrelse	Utskott	Totalt
Ulf Dinkelspiel	375 000	67 500	442 500
Patrik Enblad	162 500	—	162 500
Magnus Grill	162 500	30 000	192 500
Eva-Lotta Kraft	162 500	30 000	192 500
Jon Risfelt	162 500	—	162 500
Helena Skåntorp	162 500	62 500	225 000
Lena Treschow Torell	162 500	30 000	192 500
Totalt	1 350 000	220 000	1 570 000

Verkställande direktören/Koncernchefen

Årlig rörlig ersättning baseras på koncernens resultat samt ett antal i förväg fastställda mål och kan uppgå till högst 75 procent av den fasta grundlönen. Den fasta grundlönen för 2009 uppgår till 3 294 (3 294). Förmån av tjänstebil tillkommer.

För verkställande direktören i moderbolaget gäller en uppsägningstid från företagets sida på två år. Från verkställande direktörens sida gäller en uppsägningstid på 6 månader. VDs pensionsålder är 60 år. VDs pension är avgiftsbestämd och det avsätts årligen ett belopp motsvarande 35 procent av respektive års grundlön. Under uppsägningstiden utgår oförändrad lön. Arbetsplikt under uppsägningstiden kan förekomma under maximalt ett år.

Koncernledning, exklusive verkställande direktören

Koncernledningen består av nio (sju) personer exklusive verkställande direktören. Under de första tre månaderna bestod koncernledningen av sju personer exklusive verkställande direktören.

Den årliga rörliga ersättningen kan uppgå till högst 60 procent av den fasta grundlönen. Bland koncernledningens förmåner tillkommer tjänstebil.

För koncernledningen gäller en uppsägningstid från företagets sida på normalt 12 månader. Under uppsägningstiden utgår oförändrad lön. Uppsägningstiden från den enskildes sida uppgår till 6 månader.

En av koncernledningens medlemmar har pensionsvillkor som följer ITP-planen. Övriga har avgiftsbestämd pension där ett belopp motsvarande 27,5-30 procent av grundlönen avsätts årligen.

forts not 8

Beredning och beslutsprocess

Ersättningar till verkställande direktören för verksamhetsåret 2009 har beslutats av styrelsen på förslag från styrelsens ersättningsutskott. Ersättningar till

övriga ledande befattningshavare har beslutats av verkställande direktören i samråd med ersättningsutskottet.

Kostnader för ersättningar till den verkställande direktören och övriga medlemmar i koncernledningen

	2009			2008		
	Verkställande direktören	Övriga medlemmar i koncernledningen	Totalt	Verkställande direktören	Övriga medlemmar i koncernledningen	Totalt
Lön	3 294	11 756	15 050	3 294	14 880	18 174
Avsättningar för årlig rörlig ersättning intjänad under innevarande år	2 454	3 136	5 590	2 088	5 033	7 121
Avsättningar för långsiktig rörlig ersättning	121	1 293	1 414	81	2 788	2 869
Pensionskostnader	1 134	3 457	4 591	906	2 740	3 646
Sociala avgifter	1 845	5 006	6 851	1 755	8 254	10 009
Totalt	8 848	24 648	33 496	8 124	33 695	41 819

Årlig rörlig ersättning

Inom ÅFs divisioner finns olika system för rörlig ersättning till medarbetarna. Ersättningen kan antingen vara baserad på divisionens resultat eller vara kopplad direkt till den personliga prestationen.

För att skapa en tydlig koppling till medarbetarnas betydelse för koncernens resultat på både kort och lång sikt finns en koncernbonus. Modellen bygger på att en del av den vinst som genereras på koncernnivå årligen delas ut som likvärdiga bonusersättningar till medarbetare i alla delar av koncernen.

Långsiktig rörlig ersättning

Incitamentsprogram 2007–2009

I början av 2007 beslutade ÅFs styrelse införa ett treårigt belöningsssystem för ett 30-tal nyckelpersoner. Programmet löper över åren 2007–2009 och syftar till att knyta nyckelpersoner till ÅF. Ersättning utfaller om företaget har en resultatutveckling som är bättre än ett antal jämförbara bolag samt om ÅFs aktiekurs utvecklas i enlighet med i förväg uppställda mål. Personer som deltar i det treåriga belöningsystemet har inte rätt att parallellt delta i de prestationsrelaterade aktiesparprogrammen 2008 och 2009. Kostnaden för programmet under 2009 uppgår till 4,5 MSEK. Den sammanlagda avsättningen vid utgången av 2009 uppgår till 20,7 MSEK, vilket motsvarar det slutliga utfallet.

Prestationsrelaterat Aktiesparprogram 2008 och 2009

Ett prestationsrelaterat aktiesparprogram infördes för nyckelpersoner under 2008. Vid årsstämman i ÅF AB den 5 maj 2009 fattades beslut om att införa ytterligare ett prestationsrelaterat aktiesparprogram för 2009. Syftet med båda programmen är att stimulera medarbetare till fortsatt lojalitet och fortsatt goda prestationer. Vidare görs bedömningen att incitamentsprogrammen ökar koncernens attraktivitet som arbetsgivare. För att vara delaktig i programmen ställs krav på att den anställda investerar egna pengar. Högre chefer,

inklusive koncernledningen, har valts ut och tilldelas fyra, fem eller sex aktier (resultatmatchningsaktier) för varje sparaktie som köpts inom aktiesparprogrammen.

I 2009 års aktiesparprogram kan 102 affärsområdeschefer, sektionschefer samt vissa specialister få rätt till prestationsmatchning av upp till fyra aktier för varje inköpt aktie. Sju anställda i koncernledningen kan få rätt till prestationsmatchning av upp till fem aktier för varje inköpt aktie och den verkställande direktören kan få rätt till prestationsmatchning av upp till sex aktier för varje inköpt aktie. I 2008 års aktiesparprogram kan 94 affärsområdeschefer, sektionschefer samt vissa specialister få rätt till prestationsmatchning av upp till fyra aktier för varje inköpt aktie. Fem anställda i koncernledningen kan få rätt till prestationsmatchning av upp till fem aktier för varje inköpt aktie och den verkställande direktören kan få rätt till prestationsmatchning av upp till sex aktier för varje inköpt aktie. Anställda som deltar i Prestationsrelaterat Aktieprogram 2008 och 2009 kan spara ett belopp motsvarande maximalt 5 procent av sin fasta lön.

Totalt antal matchningsaktier som kan utgå i 2009 års Prestationsrelaterat Aktieprogram är cirka 99 000 aktier baserat på den aktiekurs som förelåg vid anmälningsperiodens utgång för detta program. Totalt antal matchningsaktier som kan utgå i 2008 års Prestationsrelaterat Aktieprogram är cirka 87 000 aktier baserat på den aktiekurs som förelåg vid anmälningsperiodens utgång för detta program.

För prestationsmatchning krävs att vissa uppställda mål uppfylls. Villkoren för prestationsmatchning baseras på bolagets rörelsemarginal före extraordinära poster i förhållande till en grupp jämförbara bolag samt bolagets tillväxt av vinst per aktie under en treårsperiod. För prestationsmatchning krävs dessutom att nyckelpersonen i fråga ska ha varit anställd under hela treårsperioden räknat från startpunkten för respektive program.

forts not 8

Innan antalet prestationsaktier, som ska matchas, slutligen bestäms, ska styrelsen pröva om prestationsmatchningen är rimlig i förhållande till bolagets finansiella resultat och ställning, förhållanden på aktiemarknaden och i övrigt, samt om styrelsen bedömer att så inte är fallet, reducera antalet prestationsaktier som ska matchas till det lägre antal aktier som styrelsen bedömer lämpligt.

Resultatmålen kan inte omprövas efter den treåriga resultatperiodens slut. Om minimieresultatet inte uppnåtts sker ingen tilldelning av prestationsmatchningsaktier.

I bokslutet 2009 har en kostnad motsvarande 2,4 (1,6) MSEK belastat resultatet för de båda prestationsbaserade aktiesparprogrammen. Kostnaden är beräknad som en periodisering av en linjärt uppskattad kostnad under tre år för respektive program. De båda programmen kan tillsammans ge en maximal utspädning av vinst per aktie motsvarande 1,1 procent.

Sjukfrånvaro

Procent	Moderbolaget	
	2009	2008
Total sjukfrånvaro som en andel av ordinare arbetstid	2,3	1,3
Andel av den totala sjukfrånvaron som avser sammanhängande sjukfrånvaro på 60 dagar eller mer	0,7	—
Sjukfrånvaro som en andel av varje grupps ordinare arbetstid		
Sjukfrånvaro fördelad efter kön		
Män	0,6	0,8
Kvinnor	3,1	1,5
Sjukfrånvaro fördelad efter ålderskategori		
29 år eller yngre	0,7	1,0
30–49 år	3,0	0,5
50 år eller äldre	2,0	2,4

9 Övriga rörelsekostnader

Koncernen	2009	2008
Omkostnader	—	829
Valutakursförluster	7 574	10 269
	7 574	11 098

10 Finansnetto

Koncernen	2009	2008
Ränteintäkter	4 830	12 903
Vinst försäljning av kortfristiga placeringar	3	—
Valutakursvinster	7 378	—
Finansiella intäkter	12 211	12 903
Räntekostnader*	–13 785	–23 421
Netto förlust vid avyttring av finansiella tillgångar som kan säljas	–54	–67
Valutakursförluster	–9 662	–7 198
Finansiella kostnader	–23 501	–30 686
	–11 290	–17 783

Moderbolaget	2009	2008
Ränteintäkter, koncernbolag	7 680	28 237
Ränteintäkter	94	386
Valutakursvinster	370	—
Utdelningar	3 721	173
Finansiella intäkter	11 865	28 796
Räntekostnader, koncernbolag	–2 502	–3 186
Räntekostnader*	–6 576	–15 471
Valutakursförluster	–1 364	—
Finansiella kostnader	–10 442	–18 657
	1 423	10 139

* Inkluderar ränta på pensionsavsättningar.

11 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget	2009	2008
Skilnad mellan redovisad avskrivning och avskrivning enligt plan	-13 244	-10 881
	-13 244	-10 881

12 Resultat per aktie

SEK	Före utspädning		Efter utspädning	
	2009	2008	2009	2008
Resultat per aktie	15,86	19,08	15,81	19,08

Beräkningen av de täljare och nämnare som använts i ovanstående beräkningar av resultat per aktie anges nedan.

Resultat per aktie före utspädning

Beräkningen av resultat per aktie för 2009 har baserats på årets resultat hänförligt till moderbolagets stamaktieägare uppgående till 268 747 (324 184) och på ett vägt genomsnittligt antal utestående aktier under 2009 uppgående till 16 949 036 (16 989 266).

Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier, före utspädning

	2009	2008
Totalt antal stamaktier 1 januari	16 992 501	16 935 233
Effekt av konvertering av konvertibla skuldebrev till aktier i mars 2008	—	25 029
Effekt av konvertering av konvertibla skuldebrev till aktier i juni 2008	—	34 013
Effekt av återköp av egna aktier 2008	—	-5 009
Effekt av återköp av egna aktier 2009	-43 465	—
Vägt genomsnittligt antal stamaktier under året, före utspädning	16 949 036	16 989 266

Resultat per aktie efter utspädning

För beräkning av resultat per aktie efter utspädning justeras det vägda antalet utestående stamaktier för utspädningseffekten av samtliga utestående potentiella stamaktier. Vid beräkning av resultat per aktie efter utspädning har utestående stamaktier justerats för en potentiell utspädningseffekt för aktier i utestående aktiesparprogram.

Resultat hänförligt till moderbolagets stamaktieägare, efter utspädning

	2009	2008
Resultat hänförligt till moderbolagets stamaktieägare	268 747	324 184
Resultat hänförligt till moderbolagets stamaktieägare, efter utspädning	268 747	324 184

Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier, efter utspädning

	2009	2008
Vägt genomsnittligt antal stamaktier under året, före utspädning	16 949 036	16 989 266
Effekt av utestående aktiesparprogram	47 143	2 272
Vägt genomsnittligt antal stamaktier under året, efter utspädning	16 996 179	16 991 538

13 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen	Goodwill	Utvecklings- utgifter	Övriga immateriella tillgångar	Total
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans 2008-01-01	1 065 577	13 161	37 423	1 116 161
Rörelseförvärv	177 812	—	12 938	190 750
Tilläggsköpeskillning	2 607	—	—	2 607
Anskaffningar	—	—	709	709
Internt utvecklade tillgångar	—	1 591	—	1 591
Avyttringar och utrangeringar	—	—	-1 508	-1 508
Årets valutakursdifferenser	85 880	1 350	4 483	91 713
Utgående balans 2008-12-31	1 331 876	16 102	54 045	1 402 023
Ingående balans 2009-01-01	1 331 876	16 102	54 045	1 402 023
Rörelseförvärv	2 160	—	—	2 160
Tilläggsköpeskillning	50 187	—	—	50 187
Anskaffningar	—	—	4 118	4 118
Internt utvecklade tillgångar	—	11 539	—	11 539
Avyttringar och utrangeringar	-9 370	-3 136	-2 845	-15 351
Årets valutakursdifferenser	-34 460	-542	-1 883	-36 885
Utgående balans 2009-12-31	1 340 393	23 963	53 435	1 417 791
Ackumulerade av- och nedskrivningar				
Ingående balans 2008-01-01	-2 596	-12 916	-16 929	-32 441
Rörelseförvärv	—	—	-32	-32
Årets avskrivningar	—	-156	-9 870	-10 026
Avyttringar och utrangeringar	—	—	1 508	1 508
Årets valutakursdifferenser	—	-1 342	-2 623	-3 965
Utgående balans 2008-12-31	-2 596	-14 414	-27 946	-44 956
Ingående balans 2009-01-01	-2 596	-14 414	-27 946	-44 956
Rörelseförvärv	—	—	—	—
Årets avskrivningar	—	-278	-9 634	-9 912
Avyttringar och utrangeringar	-133	3 087	2 333	5 287
Årets valutakursdifferenser	—	538	1 013	1 551
Utgående balans 2009-12-31	-2 729	-11 067	-34 234	-48 030
Redovisade värden				
Per 2008-01-01	1 062 981	245	20 494	1 083 720
Per 2008-12-31	1 329 280	1 688	26 099	1 357 067
Per 2009-01-01	1 329 280	1 688	26 099	1 357 067
Per 2009-12-31	1 337 664	12 896	19 201	1 369 761

forts not 13

Moderbolaget	Immateriella tillgångar
Ackumulerade anskaffningsvärden	
Ingående balans 2008-01-01	—
Anskaffningar	—
Utgående balans 2008-12-31	—
Ingående balans 2009-01-01	—
Anskaffningar	3 669
Utgående balans 2009-12-31	3 669
Ackumulerade av- och nedskrivningar	
Ingående balans 2008-01-01	—
Årets avskrivningar	—
Utgående balans 2008-12-31	—
Ingående balans 2009-01-01	—
Årets avskrivningar	–401
Utgående balans 2009-12-31	–401
Redovisade värden	
Per 2008-01-01	—
Per 2008-12-31	—
Per 2009-01-01	—
Per 2009-12-31	3 268

Goodwill

Goodwill har fördelats på kassagenererande enheter vilka i första hand motsvaras av koncernens divisioner men också på större identifierbara företagsinvesteringar inom respektive division. Goodwill värderas årligen, under fjärde kvartalet eller när indikation om nedskrivningsbehov föreligger, genom att förväntat framtida kassaflöde diskonteras med en vägd genomsnittlig kapitalkostnad per kassagenererande enhet. Nuvärdet av kassaflödena, nyttjandevärdet, jämförs med bokfört värde inklusive goodwill.

Vid beräkning av kassagenererande enheters nyttjandevärde har flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts. Ändringar av dessa antaganden och uppskattningar skulle kunna ha effekt på goodwill's redovisade värde.

Använda prognoser avseende framtida kassaflöde baseras på den prognos som fastställts av företagsledningen för nästkommande år kompletterad med en individuell bedömning av ytterligare fyra år. Därutöver har beräkningen baserats på en årlig tillväxttakt på 2 procent. De prognostiserade kassaflödena har nuvärdeberäknats med en diskonteringsränta på 11 (11) procent före skatt.

Vid utgången av 2009 uppgick goodwill till 1 337 664 (1 329 280).

Det bokförda värdet av goodwill fördelas enligt följande:

Division	2009	2008
Energy	549 361	540 553
Engineering	512 602	497 633
Infrastruktur	206 720	222 603
Kontroll	68 981	68 491
Totalt	1 337 664	1 329 280

Vid värdering av goodwill har nyttjandevärdena överstigit goodwillvärdena. Det är företagsledningens bedömning att inga rimligt möjliga förändringar i viktiga antaganden för kassagenererande enheter skulle leda till nedskrivningsbehov.

14 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen	Inventarier, verktyg och installationer	Byggnader och mark	Total
Anskaffningsvärde			
Ingående balans 2008-01-01	263 200	101 763	364 963
Rörelseförvärv	10 262	6 475	16 737
Anskaffningar	105 508	32 359	137 867
Avyttringar och utrangeringar	-47 795	—	-47 795
Valutakursdifferenser	8 634	36 621	45 255
Utgående balans 2008-12-31	339 809	177 218	517 027
Ingående balans 2009-01-01	339 809	177 218	517 027
Rörelseförvärv	—	—	—
Anskaffningar	64 271	2 722	66 993
Avyttringar och utrangeringar	-49 191	—	-49 191
Valutakursdifferenser	-2 445	-9 421	-11 866
Utgående balans 2009-12-31	352 444	170 519	522 963
Av- och nedskrivningar			
Ingående balans 2008-01-01	-153 054	-1 194	-154 248
Rörelseförvärv	-6 325	-1 110	-7 435
Årets avskrivningar	-40 812	-3 222	-44 034
Avyttringar och utrangeringar	34 223	—	34 223
Valutakursdifferenser	-6 011	-884	-6 895
Utgående balans 2008-12-31	-171 979	-6 410	-178 389
Ingående balans 2009-01-01	-171 979	-6 410	-178 389
Rörelseförvärv	—	—	—
Årets avskrivningar	-47 410	-4 319	-51 729
Avyttringar och utrangeringar	38 159	—	38 159
Valutakursdifferenser	1 538	383	1 921
Utgående balans 2009-12-31	-179 692	-10 346	-190 038
Redovisade värden			
Per 2008-01-01	110 146	100 569	210 715
Per 2008-12-31	167 830	170 808	338 638
Per 2009-01-01	167 830	170 808	338 638
Per 2009-12-31	172 752	160 173	332 925

Koncernen

Finansiell leasing

Inventarier som innehas under finansiella leasingavtal ingår i koncernen med ett redovisat värde om 33 211 (26 195).

Under kort- respektive långfristiga skulder i koncernens balansräkning redovisas framtida betalningar avseende skuldförda leasingförpliktelser. Se även not 19 Skulder till kreditinstitut.

Moderbolaget

Anskaffningsvärde

Ingående balans 2008-01-01	42 832
Anskaffningar	50 784
Avyttringar och utrangeringar	-5 417
Utgående balans 2008-12-31	88 199
Ingående balans 2009-01-01	88 199
Anskaffningar	9 933
Avyttringar och utrangeringar	—
Utgående balans 2009-12-31	98 132

Avskrivningar

Ingående balans 2008-01-01	-28 189
Årets avskrivningar	-5 090
Avyttringar och utrangeringar	1 553
Utgående balans 2008-12-31	-31 726
Ingående balans 2009-01-01	-31 726
Årets avskrivningar	-8 859
Avyttringar och utrangeringar	—
Utgående balans 2009-12-31	-40 585

Redovisade värden

Per 2008-01-01	14 643
Per 2008-12-31	56 473
Per 2009-01-01	56 473
Per 2009-12-31	57 547

15 Andelar i intresseföretag

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Redovisat värde vid årets ingång	13 426	11 216	613	—
Förvärv av intresseföretag	—	—	7 339	613
Avyttring av intresseföretag	−396	—	—	—
Andelar i intresseföretagets resultat efter skatt	1 631	3 566	—	—
Erhållen utdelning och återbetalning av aktieägartillskott	−1 871	−2 549	—	—
Omräkningsdifferens	−343	1 193	—	—
Redovisat värde vid årets utgång	12 447	13 426	7 952	613

Nedan specificeras intressebolagens totala intäkter, resultat, tillgångar och skulder.

Intresseföretag 2009	Land	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Eget kap	Ägd andel i %
ÅF-TÜV Nord AB	Sverige	42 275	3 890	15 036	7 617	7 419	50
ÅF-Incepal S.A	Spanien	29 548	191	36 846	21 751	15 095	47
NDT Training Center AB	Sverige	15 531	807	7 854	3 636	4 218	33
		87 354	4 888	59 736	33 004	26 732	

Intresseföretag 2008	Land	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Eget kap	Ägd andel i %
ÅF-TÜV Nord AB	Sverige	42 075	3 766	17 045	11 633	5 412	50
ÅF-Incepal S.A	Spanien	33 974	1 825	61 238	45 492	15 746	47
NDT Training Center AB	Sverige	14 129	2 484	10 463	4 831	5 632	33
ITP-Infra Trans Project Ltd	Albanien	0	0	2 401	2 481	−80	49
		90 178	8 075	91 147	64 437	26 710	

16 Finansiella placeringar

Koncernen	2009	2008
Finansiella tillgångar som är anläggningstillgångar		
Onoterade aktier och andelar	818	918
Bostadsrätter	351	351
	1 169	1 269

Specifikation av årets förändring i bokförda värden

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ingående bokfört värde	1 269	946	—	—
Förvärv	—	448	—	—
Avyttringar/nedskrivningar	-54	-174	—	—
Förändring av marknadsvärde	—	-7	—	—
Omräkningsdifferens	-46	56	—	—
Utgående bokfört värde	1 169	1 269	—	—

17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Hyra	25 889	26 747	21 990	20 768
Support- och underhållsavtal	4 265	3 785	701	832
Övrigt	28 830	26 111	8 760	5 303
	58 984	56 643	31 451	26 903

18 Eget kapital

Det totala antalet aktier per 2009-12-31 fördelas på 804 438 aktier av serie A (10 röster per aktie) och 16 225 063 serie B (1 röst per aktie). Innehavare av stamaktier är berättigade till utdelning som fastställs efter hand. Alla aktier har samma rätt till bolagets kvarvarande nettotillgångar. Till följd av återköp av egna aktier i enlighet med bemyndigande av årsstämman, innehar ÅF AB per 31 december 2009 142 000 B-aktier i eget förvar. Dessa är ej utdelningsbe-

rättigade. De utdelningar som betalades ut under 2009 och 2008 uppgick till 110 159 (6,50 SEK per aktie) respektive 110 079 (6,50 SEK per aktie). På bolagsstämman den 5 maj 2010 kommer en utdelning avseende år 2009 på 8,00 SEK per aktie, totalt 135 100 att föreslås. Den föreslagna utdelningen har inte redovisats i dessa finansiella rapporter.

Aktiernas kvotvärde för 2009 är 10 (10) SEK.

Reserver

Koncernen

	Omräknings-reserv	Säkrings-reserv	Verkligt värde reserv	Summa reserver
Ingående balans per 2008-01-01	8 022	-144	5	7 883
Årets valutakursdifferenser	170 844			170 844
Omvärderingar			-7	-7
Kassaflödessäkringar		576		576
Skatt		-152	2	-150
Effekt av förändrad skattesats		-4		-4
Utgående balans per 2008-12-31	178 866	276	—	179 142
Ingående balans per 2009-01-01	178 866	276	—	179 142
Årets valutakursdifferenser	-56 428			-56 428
Kassaflödessäkringar		-370		-370
Skatt		94		94
Utgående balans per 2009-12-31	122 438	—	—	122 438

Övrigt tillskjutet kapital

Avser eget kapital som är tillskjutet från ägarna. Här ingår överkursfonder som förts över till reservfond per den 31 december 2005. Avsättningar till överkursfond från den 1 januari 2006 och framöver redovisas också som tillskjutet kapital.

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Säkringsreserv

Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförligt till säkringstransaktioner som ännu inte har inträffat.

Verkligt värde reserv

Verkligt värde reserv inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från balansräkningen.

Pensioner

Pensioner innefattar aktuariella vinster och förluster samt löneskatt på dessa, vilka redovisas i övrigt totalresultat.

Konvertibla skuldebrev

Konvertibla skuldebrev som kan konverteras till aktier genom att motparten utnyttjar sin option att konvertera fordringsrätten till aktier, redovisas som ett sammansatt finansiellt instrument uppdelat på en skulddel och en egetkapitaldel.

Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat

I balanserade vinstmedel inklusive årets resultat ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterföretag och intresseföretag. Tidigare avsättningar till reservfond, exklusive överförda överkursfonder, ingår i denna egetkapitalpost.

forts not 18

Sammandrag avseende förändringar i moderbolagets eget kapital

Moderbolag	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital				Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Fond för verkligt värde	Överkursfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2008-01-01	169 352	46 948	—	454 974	585 349	—	1 256 623
Årets förändring av såringsreserv			587				587
Skatt			-154				-154
Övrigt totalresultat	—	—	433	—	—	—	433
Årets resultat						-36 198	-36 198
Totalresultat för perioden	—	—	433	—	—	-36 198	-35 765
Utdelningar					-110 079		-110 079
Nyemission (konvertibel)	943			6 665			7 608
Koncernbidrag					334 785		334 785
Skatt hänförlig till koncernbidrag					-93 740		-93 740
Återköp av egna aktier				-4 456			-4 456
Aktiesparprogram 2008					1 203		1 203
Utgående eget kapital 2008-12-31	170 295	46 948	433	457 183	717 518	-36 198	1 356 179
Ingående eget kapital 2009-01-01	170 295	46 948	433	457 183	681 320	—	1 356 179
Årets förändring av såringsreserv			-587				-587
Skatt			154				154
Övrigt totalresultat	—	—	-433	—	—	—	-433
Årets resultat						-12 072	-12 072
Totalresultat för perioden	—	—	-433	—	—	-12 072	-12 505
Utdelningar					-110 159		-110 159
Koncernbidrag					235 970		235 970
Skatt hänförlig till koncernbidrag					-62 060		-62 060
Återköp av egna aktier				-16 140			-16 140
Aktiesparprogram 2008					575		575
Aktiesparprogram 2009					1 259		1 259
Utgående eget kapital 2009-12-31	170 295	46 948	—	441 043	746 905	-12 072	1 393 119

Bundna fonder

Bundna fonder får inte minskas genom vinstutdelning.

Reservfond

Syftet med reservfonden är att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust. Från och med 2006 är det inte längre obligatoriskt att göra avsättningar till reservfonden.

Fritt eget kapital*Fond för verkligt värde*

Fond för verkligt värde innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessåringsinstrument hänförligt till såringstransaktioner som ännu inte har inträffat.

Överkursfond

När aktier emitteras till överkurs, det vill säga för aktierna ska betalas mer än aktiernas kvotvärde, ska ett belopp motsvarande det erhållna beloppet utöver kvotvärdet på aktierna, föras till överkursfonden. Överkursfonder hänförliga till transaktioner före 2006-01-01 har förts över till reservfond. Överkursfonder som uppstår efter detta datum redovisas som fritt eget kapital.

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfundsav-sättning och efter att en eventuell vinstutdelning lämnats. Utgör tillsammans med årets resultat och eventuell fond för verkligt värde summa fritt eget kapital, det vill säga det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

19 Skulder till kreditinstitut

Noten innehåller information om företagets avtalsmässiga villkor avseende räntebärande skulder.

Koncernen		
Långfristiga skulder	2009	2008
Banklån	13 907	75 966
Finansiella leasingskulder	25 822	19 750
	39 729	95 716
Kortfristiga skulder		
Kortfristiga banklån	280 115	256 935
Kortfristig del av finansiella leasingskulder	9 307	8 064
	289 422	264 999

För mer information om företagets ränterisk och risk för valutakursförändringar hänvisas till not 25.

Moderbolaget		
Kortfristiga skulder	2009	2008
Banklån ¹⁾	211 559	240 785
	211 559	240 785

¹⁾ De kortfristiga skulderna har förfallodag som ligger mellan 3–12 månader från balansdagen. ÅF AB har kreditfaciliteter uppgående till 750 MSEK.

Villkor och återbetalningstider

Koncernen	Räntesats, %	Nom. belopp i originalvaluta	Redovisat värde	Förfall, år	Verkligt värde
Långfristiga banklån					
Schweiz, CHF, fast ränta	3,3	2 000	13 907	2011	13 505
			13 907		13 505
Kortfristiga banklån					
Finland, EUR, rörlig ränta	1,0	28	290	2010	290
Norge, NOK, rörlig ränta	4,1	10 391	12 916	2010	12 916
Schweiz, CHF, fast ränta	3,4	4 960	34 489	2010	34 278
Schweiz, CHF, rörlig ränta	2,5	3 000	20 861	2010	20 861
Sverige, SEK, rörlig ränta	0,6	111 559	111 559	2010	111 559
Sverige, SEK, rörlig ränta	0,7	50 000	50 000	2010	50 000
Sverige, SEK, rörlig ränta	0,7	50 000	50 000	2010	50 000
			280 115		279 904

För banklånen upptagna i moderbolaget, 211 559 TSEK, finns vissa särskilda åtaganden med anledning av kreditavtalet. Begränsningar finns vad gäller förändring av verksamhet, säkerheter, soliditet samt skuldsättnings- och räntetäckningsgrad.

Finansiella leasingskulder

Finansiella leasingskulder förfaller till betalning enligt nedan:

Koncernen	2009			2008		
	Minimi lease-avgifter	Ränta	Kapital-belopp	Minimi lease-avgifter	Ränta	Kapital-belopp
Inom ett år	9 682	375	9 307	9 170	1 107	8 064
Mellan ett och fem år	26 096	274	25 822	20 382	632	19 750
	35 778	649	35 129	29 552	1 739	27 814

20 Pensionsförpliktelser

Förmånsbestämda planer

Koncernen	2009	2008
Nuvärde av fonderade förpliktelser	678 200	374 613
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-681 204	-333 405
	-3 004	41 208
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser	62 354	62 615
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer	59 350	103 823
Redovisat som tillgång	3 004	—
Redovisat som skuld	62 354	103 823
Netto	59 350	103 823

Förmånsbestämda planer förekommer i Sverige, Schweiz och Finland. De under året övertagna förvaltningstillgångarna och pensionsförpliktelserna är hänförliga till en omstrukturering av pensionsstiftelsen i Schweiz. Omstruktureringen har medfört en förskjutning mot en högre andel aktier, vilket medfört ett ökat värde på förvaltningstillgångarna. Detta förklarar främst den aktuariella vinst på 44 MSEK som redovisats under året.

Förändringar i verkligt värde på förvaltningstillgångar under året

Koncernen	2009	2008
Vid årets början	333 405	270 126
Övertagna tillgångar	227 634	—
Förväntad avkastning	13 112	11 014
Inbetalningar	97 398	10 548
Utbetalda ersättningar	-20 256	-10 548
Aktuariella vinster (+) och förluster (-) redovisade i övrigt totalresultat	48 410	-28 148
Valutakursdifferenser	-18 499	80 413
Vid årets slut	681 204	333 405

Förändringar av nuvärdet på förpliktelserna under året

Koncernen	2009	2008
Vid årets början	437 228	330 261
Övertagna skulder	227 634	—
Inbetalningar	84 283	—
Utbetalda ersättningar	-23 161	-13 063
Aktuariella vinster (-) och förluster (+) redovisade i övrigt totalresultat	4 214	14 607
Kostnad redovisad i resultaträkningen	30 718	24 187
Valutakursdifferenser	-20 362	81 236
Vid årets slut	740 554	437 228

Aktuariella vinster (-) och förluster (+) redovisade i övrigt totalresultat

Koncernen	2009	2008
Redovisat i övrigt totalresultat per den 1 januari	50 578	7 823
Redovisat under året	-44 196	42 755
Valutakursdifferenser	-1 689	—
Redovisat i övrigt totalresultat per den 31 december	4 693	50 578

Kostnad redovisad i resultaträkningen

Koncernen	2009	2008
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	15 328	10 548
Räntekostnad på förpliktelsen, netto	2 278	2 625
Summa nettokostnad i resultaträkningen	17 606	13 173

Kostnaden för förmånsbestämda planer ingår i resultaträkningen under rubriken Personalkostnader, förutom 2 278 (2 625) som redovisas under rubriken Finansiella kostnader. Kostnaden för förmånsbestämda planer 2010 beräknas ligga i nivå med kostnaden redovisad 2009.

forts not 20

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser
De väsentligaste aktuariella antagandena per balansdagen.

Koncernen

Sverige	2009	2008
Diskonteringsränta per den 31 december, %	4,0	4,0
Framtida ökning av pensioner, %	2,0	2,0
Årlig ökning av fribrev, %	2,0	2,0
Förväntad återstående tjänstgöringstid, år	—	—

Schweiz

	2009	2008
Diskonteringsränta per den 31 december, %	3,25	3,25
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar, %	3,66	3,66
Framtida ökning av pensioner, %	0,0	0,0
Framtida löneökningar, %	1,0	0,0
Förväntad återstående tjänstgöringstid, år	8,7	8,8

För delar av koncernens anställda, tryggas åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR3, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2009 har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 95 653 (55 392). Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2009 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 141,0 procent (112,0). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Moderbolagets pensionsförpliktelse

	2009	2008
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser ¹⁾	27 114	27 185
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer	27 114	27 185
Härav kreditförsäkrat via FPG/PRI	27 114	27 185

¹⁾ Enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktseln.

Kapitalvärdet av pensionsförpliktelser

	2009	2008
Kapitalvärdet av pensionsförpliktelser vid ingången av året	27 185	27 161
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	651	34
Räntekostnad	1 053	1 534
Utbetalning av pensioner	-1 775	-1 544
Kapitalvärdet av pensionsförpliktelser vid utgången av året	27 114	27 185

Kostnad redovisad i resultaträkningen

	2009	2008
Uppräkning av pensionstillägg	848	—
Övrigt	-197	34
Räntekostnad på förpliktseln	1 053	1 534
Summa nettokostnad i resultaträkningen	1 704	1 568

Diskonteringsräntan för moderbolagets pensionsförpliktelse 2009 uppgår till 3,8 (3,8) procent.

Avgiftsbestämda planer

Avgiftsbestämda planer förekommer i koncernen i Sverige och utlandet. Betalning till dessa planer sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Kostnader för avgiftsbestämda planer	227 311	168 294	9 315	5 496

Av koncernens totala kostnad för avgiftsbestämda planer avser 95 653 (55 392) ITP-plan finansierad i Alecta, se ovan.

21 Avsättningar

Koncernen

Avsättningar som är långfristiga skulder	2009	2008
Kostnader för omstruktureringsåtgärder	—	691
Avsättning för tilläggsköpeskilling	25 275	45 099
Övrigt	2 048	20 496
Totalt	27 323	66 286

Avsättningar som är kortfristiga skulder

Kostnader för omstruktureringsåtgärder	153	3 300
Avsättning för tilläggsköpeskilling	9 707	—
Avsättning för framtida flyttkostnader	—	501
Övrigt	20 871	4 508
Totalt	30 731	8 309

Summa avsättningar	58 054	74 595
---------------------------	---------------	---------------

Omstrukturering

Redovisat värde vid periodens ingång	3 991	546
Avsättningar som gjorts under perioden	—	3 445
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-3 838	—
Redovisat värde vid periodens utgång	153	3 991

Tilläggsköpeskilling

Redovisat vid periodens ingång	45 099	—
Avsättningar som gjorts under perioden	6 010	45 099
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-16 127	—
Redovisat värde vid periodens utgång	34 982	45 099

Framtida flyttkostnader

Redovisat värde vid periodens ingång	501	9 211
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-501	-8 710
Redovisat värde vid periodens utgång	—	501

Övrigt

Redovisat värde vid periodens ingång	25 004	8 725
Avsättningar som gjorts under perioden	5 965	16 385
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-665	-715
Belopp som återförts i resultaträkningen	-7 385	—
Övrigt	—	609
Redovisat värde vid periodens utgång	22 919	25 004

Koncernens totala avsättningar	2009	2008
Totalt redovisat värde vid periodens ingång	74 595	18 482
Avsättningar som gjorts under perioden	11 975	64 929
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-21 131	-9 425
Belopp som återförts i resultaträkningen	-7 385	—
Övrigt	—	609
Totalt redovisat värde vid periodens utgång	58 054	74 595

Moderbolaget

Avsättningar	2009	2008
Avsättning för framtida flyttkostnader	—	501
Avsättning för tilläggsköpeskilling	22 467	—
Avsättning för incitamentsprogram	1 884	16 585
Totalt	24 351	17 086

Förändring avsättningar

Redovisat värde vid periodens ingång	17 086	13 611
Förvärvat tilläggsköpeskilling	16 457	—
Avsättningar under perioden	6 674	12 185
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-501	-8 710
Belopp som återförts i resultaträkningen	-15 365	—
Redovisat värde vid periodens utgång	24 351	17 086

Belopp som återförts i ÅF AB, -15 365, avser incitamentsprogram. Reservering har gjorts i ÅF AB under tidigare år och under 2009 har de dotterbolag som omfattas av programmen debiterats. Under 2008 flyttade ÅF AB sitt huvudkontor till Hagaporten, Solna. Reserven för framtida flyttkostnader har därmed tagits i anspråk under 2008 och 2009.

Avsättning för incitamentsprogram har skett under 2007 till 2009, se även not 8.

De långfristiga avsättningarna förväntas betalas under de kommande tre åren.

22 Skatter

Redovisad i resultaträkningen

Koncernen

Aktuell skatt	2009	2008
Periodens skattekostnad	-93 219	-130 105
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-2 775	-1 889
Uppskjuten skatt		
Uppskjuten skattekostnad	-5 631	-1 135
Totalt redovisad skattekostnad i koncernen	-101 625	-133 129

Moderbolaget

Aktuell skatt	2009	2008
Periodens skattekostnad	-51 756	-80 958
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	—	60
Skatt avseende lämnade/ erhållna koncernbidrag	62 060	93 740
Uppskjuten skatt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-4 810	1 004
Totalt redovisad skatteintäkt/kostnad i moderbolaget	5 494	13 846

Avstämning av effektiv skatt

Koncernen	2009 (%)	2009	2008 (%)	2008
Resultat före skatt		376 962		460 880
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	-26,30	-99 141	-28,00	-129 046
Effekt av andra skattesatser för utländska dotterföretag	1,73	6 525	1,34	6 178
Ej avdragsgilla kostnader	-1,30	-4 885	-1,19	-5 499
Ej skattepliktiga intäkter	0,64	2 423	0,42	1 928
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-0,53	-2 009	-0,24	-1 115
Skatt hänförlig till tidigare år	-0,74	-2 775	-0,41	-1 889
Ändrad uppskjuten skattesats till 26,3 %	—	—	0,04	167
Övrigt	-0,46	-1 763	-0,84	-3 853
Redovisad effektiv skatt	-26,96	-101 625	-28,88	-133 129

Avstämning av effektiv skatt

Moderbolaget	2009 (%)	2009	2008 (%)	2008
Resultat före skatt		-17 566		-50 044
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	-26,30	4 620	-28,00	14 012
Ej avdragsgilla kostnader	1,76	-310	1,21	-606
Ej skattepliktiga intäkter	-6,74	1 184	-1,38	691
Skatt hänförlig till tidigare år	—	—	-0,12	60
Ändrad uppskjuten skattesats till 26,3 %	—	—	0,62	-311
Redovisad effektiv skatt	-31,28	5 494	-27,67	13 846

Redovisad i balansräkningen

Aktuell skatteskuld, netto i koncernen uppgår till 16 652 (79 010). I moderbolaget uppgår aktuell skattefordran till 13 556. 2008 hade moderbolaget en aktuell skatteskuld på 53 123.

forts not 22

Uppskjutna skattefordringar och -skulder

Redovisade uppskjutna skattefordringar och -skulder

Uppskjutna skattefordringar och -skulder hänför sig till följande:

	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Koncernen						
Anläggningstillgångar	367	786	-16 453	-19 381	-16 086	-18 595
Kortfristiga fordringar och skulder	3 043	9 112	-153	-1 143	2 890	7 969
Avsättningar	6 248	18 238	-7 150	-11 400	-902	6 838
Obeskattade reserver	—	—	-10 660	-5 678	-10 660	-5 678
Underskottsavdrag	5 715	4 596	—	—	5 715	4 596
Skattefordringar/-skulder	15 373	32 732	-34 416	-37 602	-19 043	-4 870
Kvittning	-4 465	-17 927	4 465	17 927	—	—
Skattefordringar/-skulder, netto	10 908	14 805	-29 951	-19 675	-19 043	-4 870

	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Moderbolaget						
Kortfristiga fordringar och skulder	—	—	—	-154	—	-154
Avsättningar	—	4 810	—	—	—	4 810
Skattefordringar/-skulder, netto	—	4 810	—	-154	—	4 656

Ej redovisade uppskjutna skattefordringar

Avdragsgilla temporära skillnader och skattemässiga underskottsavdrag för vilka uppskjutna skattefordringar inte har redovisats i resultat- och balansräkningarna:

Koncernen	2009	2008
Skattemässiga underskott	21 468	21 215
	21 458	21 215

Uppskjutna skattefordringar har inte redovisats för dessa skattemässiga underskott, då det ännu inte är troligt att koncernen kommer att kunna utnyttja dem för avräkning mot framtida beskattningsbara vinster. Underskotten hänför sig till delar av den norska, tyska och ryska verksamheten.

forts not 22

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

Koncernen	Balans per 1 januari 2009	Redovisat över resultaträkningen	Redovisat i övrigt totalresultat	Balans per 31 december 2009
Anläggningstillgångar	-18 595	2 268	241	-16 086
Kortfristiga fordringar och skulder	7 969	-4 670	-409	2 890
Avsättningar	6 838	98	-7 838	-902
Obeskattade reserver	-5 678	-4 056	-926	-10 660
Underskottsavdrag	4 596	729	390	5 715
	-4 870	-5 631	-8 542	-19 043

Moderbolaget	Balans per 1 januari 2009	Redovisat över resultaträkningen	Redovisat i övrigt totalresultat	Balans per 31 december 2009
Kortfristiga fordringar och skulder	-154	—	154	—
Avsättningar	4 810	-4 810	—	—
	4 656	-4 810	154	—

23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Personalrelaterade skulder	344 394	397 357	16 104	16 481
Upplupna kostnader underkonsulter	19 826	20 212	—	—
Övrigt	46 404	54 454	7 966	5 303
	410 624	472 023	24 070	21 784

24 Finansiella tillgångar och skulder

Verkligt värde och redovisat värde redovisas i balansräkningen nedan:

	Koncernen 2009						Koncernen 2008					
	Derivat som används i säkringsredovisning	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via kapital	Kund och lånefordringar	Finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Derivat som används i säkringsredovisning	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via kapital	Kund och lånefordringar	Finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella placeringar	—	1 169	—	—	1 169	1 169	—	1 269	—	—	1 269	1 269
Långfristiga fordringar	—	—	2 669	—	2 669	2 669	—	—	2 104	—	2 104	2 104
Kundfordringar	—	—	881 762	—	881 762	881 762	—	—	978 706	—	978 706	978 706
Övriga fordringar	—	—	—	—	—	—	7 010	—	—	—	7 010	7 010
Likvida medel	—	—	344 660	—	344 660	344 660	—	—	290 338	—	290 338	290 338
Summa	—	1 169	1 229 091	—	1 230 260	1 230 260	7 010	1 269	1 271 148	—	1 279 427	1 279 427
Skulder till kreditinstitut	—	—	—	39 729	39 729	39 327	—	—	—	95 716	95 716	94 733
Övriga långfristiga skulder	—	—	—	1 649	1 649	1 649	—	—	—	6 610	6 610	6 610
Kortfristiga räntebärande skulder	—	—	—	289 422	289 422	289 211	—	—	—	264 999	264 999	264 999
Leverantörsskulder	—	—	—	264 858	264 858	264 858	—	—	—	231 337	231 337	231 337
Övriga skulder	—	—	—	—	—	—	217	—	—	—	217	217
Summa	—	—	—	595 658	595 658	595 045	217	—	—	598 662	598 879	597 896

	Moderbolaget 2009						Moderbolaget 2008					
	Derivat som används i säkringsredovisning	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via kapital	Kund och lånefordringar	Finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Derivat som används i säkringsredovisning	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via kapital	Kund och lånefordringar	Finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kundfordringar	—	—	1 865	—	1 865	1 865	—	—	2 760	—	2 760	2 760
Övriga fordringar	—	—	32 433	—	32 433	32 433	7 010	—	39 936	—	46 946	46 946
Kassa bank	—	—	3 887	—	3 887	3 887	—	—	3 869	—	3 869	3 869
Summa	—	—	38 185	—	38 185	38 185	7 010	—	46 565	—	53 575	53 575
Skulder till kreditinstitut	—	—	—	211 559	211 559	211 559	—	—	—	240 785	240 785	240 785
Leverantörsskulder	—	—	—	53 842	53 842	53 842	—	—	—	55 195	55 195	55 195
Övriga skulder	—	—	—	2 515	2 515	2 515	—	—	—	2 434	2 434	2 434
Summa	—	—	—	267 916	267 916	267 916	—	—	—	298 414	298 414	298 414

forts not 24

Åldersanalys på portföljens tillgångar som är förfallna men inte nedskrivna

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
< 30 dgr	68 270	311 604	—	1 633
30–90 dgr	54 575	52 762	67	365
91–180 dgr	31 024	33 554	96	—
> 180 dgr	52 071	22 812	—	28
Total	205 940	420 732	163	2 026

Ett aktivt arbete för att minska det bundna kapitalet i kundfordringar har resulterat i att förfallna kundfordringar 1-30 dagar har minskat betydligt under 2009.

Förändring av osäkra fordringar

Avsättning för osäkra fordringar	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Avsättning vid årets början	19 993	4 310	—	—
Reservering för befarade förluster	8 509	16 471	—	—
Konstaterade förluster	–10 254	–172	—	—
Återvunna förluster	–3 030	–616	—	—
Valutakursdifferenser	356	—	—	—
Avsättning vid årets slut	15 574	19 993	—	—

Beräkning av verkligt värde

Verkligt värde överensstämmer i allt väsentligt med redovisat värde förutom långfristiga skulder till kreditinstitut med fast ränta (se not 19).

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på koncernens finansiella instrument.

Värdepapper

Verkligt värde är baserad på noterade marknadspriser på balansdagen utan avdrag för transaktionskostnader.

Derivatinstrument

Terminskontrakt är värderade till marknadsvärde.

Långfristiga skulder

Långfristiga skulder är värderade genom att till aktuell låneskuld lägga den diskonterade ränteskillnaden mellan den avtalade låneräntan och marknadsräntan fram till förfallodag för motsvarande lån.

25 Finansiella risker och finanspolicy

Koncernens övergripande finansiella riskhanteringspolicy syftar till att minimera de finansiella riskerna till en för ÅF AB rimlig kostnad. Målsättningen är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat av marknadsfluktuationer. Derivatinstrument används för att säkra viss riskexponering.

Koncernens riskhantering sköts centralt av moderbolagets avdelning Koncernekonomi enligt policies som fastställts av styrelsen. Koncernekonomi identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter.

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk och finansieringsrisk.

Valutarisk

Valutarisk omfattar framtida affärstransaktioner, redovisade tillgångar och skulder i utländsk valuta samt nettoinvesteringar i utlandsverksamheter. Valutarisken är relativt begränsad inom ÅF.

Lån upptas och placeringar görs i funktionell valuta.

Omräkningsexponering

Omräkningsexponering utgörs av utländska dotterbolags nettotillgångar och resultat i utländsk valuta. I linje med fastlagd policy kurssäkras inte omräkningsexponering inom ÅF.

Transaktionsexponering

Valutakursrisker är relativt begränsade genom att de flesta betalningarna sker i funktionell valuta. Om så ej är fallet, görs vid större belopp säkringar genom derivat. Koncernen klassificerar de terminskontrakt som används för säkring av prognostiserade transaktioner som kassaflödessäkringar. Vid utgången av 2009 hade koncernen inga utestående terminskontrakt. I bokslut 2008 uppgick det verkliga värdet på terminskontrakt netto till 6 793. Tillgångarna uppgick till 7 010 och skulderna till 217.

Fordran	2009		2008	
	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde
EUR	—	—	2 388	2 388
USD	—	—	587	587
CHF	—	—	4 035	4 035
Skuld				
EUR	—	—	217	217
Netto	—	—	6 793	6 793

Ränterisk

Koncernens likvida medel är i enlighet med ÅFs policy placerade på bankkonton i lokala banker. Några väsentliga räntebärande tillgångar i övrigt finns inte varför intäkter och kassaflöde från den löpande verksamheten i allt väsentligt är oberoende av förändringar i marknadsräntor.

Skulder till kreditinstitut är i huvudsak banklån med rörlig ränta, men då skuldsättningen inte är så stor är exponeringen för förändringar i marknadsräntor inte väsentlig. Information om lånevillkor, ränta och förfallostruktur återfinns i not 19.

Kreditrisk

Kreditrisken utgörs av att företaget vid varje tillfälle har en betydande mängd utestående kundfordringar samt upparbetat ej fakturerat arvode, det vill säga den kredit som ges till kunder. Denna risk begränsas genom koncernens fastställda principer för att säkerställa att försäljningen sker till kunder med lämplig betalningshistorik samt förskotts betalning. ÅFs tio största kunder, som står för 23 procent av koncernens omsättning, är samtliga stora börsnoterade företag med god kreditvärdighet eller statliga institutioner. Någon särskild kreditrisk mot en enskilt stor kund bedöms därför inte föreligga. Motparter i derivatkontrakt och kassatransaktioner begränsas till finansiella institutioner med hög kreditvärdighet. ÅF har historiskt sett haft små kreditförluster.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att finansiering inte alls kan erhållas, eller endast till kraftigt ökade kostnader. Försiktighet i hantering av finansieringsrisk innebär för ÅF att inneha tillräckliga likvida medel och avtalade kreditmöjligheter. ÅF AB har en kreditfacilitet uppgående till 750 MSEK.

Känslighetsanalys

Ränta

Av koncernens upplåning på balansdagen utgör lån med rörlig ränta 84 procent av total upplåning. En ränteförändring av den årliga genomsnittsräntan på dessa lån med +/- 1 procent påverkar räntekostnaderna med +/- 2,5 MSEK.

Valuta

Av koncernens resultat kommer 40 procent från utländska enheter varav 10 procent kommer från enheter med lokal valuta i EUR och 17 procent med lokal valuta i CHF. En förändring av genomsnittskursen för EUR för 2009 med +/- 0,25 SEK hade påverkat resultatet före skatt +/- 0,9 MSEK och en förändring av CHF med +/- 0,25 SEK hade påverkat resultatet före skatt med +/- 2,3 MSEK.

26 Operationell leasing

Leasingavtal där företaget är leasetagare

I operationell leasing ingår hyresavtal för fastigheter, billeasing avseende bilar för vilka samtliga ekonomiska fördelar och risker överförs till personalen samt viss kontorsutrustning. Bilarna leasas huvudsakligen under tre år. Den utestående leasingstocken uppgår till cirka 36 (35) MSEK.

Ikke uppsägningsbara leasingbetalningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Inom ett år	129 259	119 544	92 129	82 993
Mellan ett år och fem år	403 116	436 228	298 851	373 451
Längre än fem år	438 550	444 261	430 392	416 906
	970 925	1 000 033	821 372	873 350

Leasingavgifter under året

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Lokaler	120 824	110 397	87 033	72 051
Övrigt	20 396	23 086	324	724
	141 220	133 483	87 357	72 775

27 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventaltillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ställda säkerheter				
<i>I form av ställda säkerheter för egna skulder och avsättningar</i>				
Fastighetsinteckningar	69 257	74 336	—	—
Företagsinteckningar	42 095	117 890	—	—
Spärrade bankräkningar	157	230	—	—
Ställda säkerheter övrigt	217	2 207	—	—
Summa ställda säkerheter	111 726	194 663	—	—
Eventalförpliktelser				
Garantiåtaganden, FPG/PRI	1 070	1 074	543	544
Borgensförbindelser till förmån för dotterföretag	—	—	145 931	53 954
Borgensförbindelser	352 971	319 240	91 171	121 949
Summa eventalförpliktelser	354 041	320 314	237 645	176 447

Borgensförbindelser avser framför allt fullgörandegarantier för anbud och fullgörande i projekt.

Eventaltillgångar

Koncernen har bedömt att eventaltillgångar inte föreligger.

28 Transaktioner med närstående

Moderbolaget har en närståenderelation med sina dotterföretag, se not 29.

Sammanställning över närståendetransaktioner

Koncernen

Som närstående till koncernen rubriceras Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse och intresseföretag. Transaktioner med dessa har skett på marknadsmissiga villkor.

Närståenderelation

	År	Försäljning av tjänster till närstående	Inköp av tjänster från närstående	Skuld till närstående per 31 dec	Fordran på närstående per 31 dec
Intresseföretag	2009	12 673	3 674	—	—
Intresseföretag	2008	13 811	4 289	—	1 259

Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse	2009	469	—	—	—
Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse	2008	373	—	—	—

Utöver ovanstående erhöi koncernen under 2009 anslag från Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse uppgående till 3 866 (3 392). Dessa anslag går till projekt som administreras av koncernen.

Beträffande ersättning till ledande befattningshavare, se not 8.

Moderbolaget

Närståenderelation

	År	Försäljning av tjänster till närstående	Inköp av tjänster från närstående	Skuld till närstående per 31 dec	Fordran på närstående per 31 dec
Dotterföretag	2009	287 202	8 633	555 721	194 753
Dotterföretag	2008	256 140	14 734	241 548	892 621

Intresseföretag	2009	1 079	—	—	106
Intresseföretag	2008	945	—	—	129

Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse	2009	150	—	—	—
Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse	2008	153	—	—	—

29 Koncernföretag

Bolag direktägda av moderbolaget

	Org. nummer	Säte	2009			2008	
			Antal aktier	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde
AB Ångpanneföreningen	556158-1249	Stockholm	2 000	100	155	100	155
ÅF-Consult AB	556101-7384	Stockholm	50 000	100	171 417	100	582 798
ÅF-Engineering AB	556224-8012	Stockholm	2 000	100	516 175	—	—
ÅF-Funktionspartner AB	556099-8071	Malmö	4 000	100	595	—	—
ÅF-Infrastruktur AB	556185-2103	Stockholm	1 000	100	303 507	100	278 507
ÅF-Kontroll AB	556033-5977	Stockholm	20 000	100	73 923	100	73 923
ÅF-System AB	556092-4044	Stockholm	60 000	100	71 517	100	71 517
ÅF-Teknik & Miljö AB	556534-7423	Stockholm	3 076	100	10 494	100	10 494
ÅF-Brasil Consultoria Em Processos Industriais Ltda	08.164.752/0001-08	Brasilien	10	1	1	1	1
ÅF A/S	21 007 994	Danmark	99 300	100	37 554	—	—
ÅF-Hansen & Henneberg A/S	13 59 08 85	Danmark	533 300	80	32 208	—	—
ÅF-Automatikka OÜ	11 297 301	Estland	1	100	8 873	—	—
ÅF-Consult Oy	FI18001896	Finland	1 000 000	100	264 618	—	—
ÅF-Engineering Oy	0725503-0	Finland	30	100	26 528	—	—
ÅF-Consult AS	955 021 037	Norge	20 000	100	28 465	—	—
ÅF-Engineering AS	936 097 367	Norge	136 615	100	30 365	—	—
AF-Colenco AG	CH-400.3.924.101-4	Schweiz	6 000	100	431 545	—	—
ÅF-Engineering s.r.o	263 66 550	Tjeckien	20 000	100	10 611	10	1 069
ÅF-Qualitest s.r.o	474 72 448	Tjeckien	42	10	0	10	0
ZAO AF Lonas Holding	1 089 847 318 923	Ryssland	100	100	90 979	—	—
			2 109 530			1 018 464	

¹⁾ Ägarandel avser både andel av röster och andel av totala antalet aktier.

Specifikation av årets förändring i bokförda värden

	Moderbolaget	
	2009	2008
Ingående bokfört värde	1 018 464	998 463
Förvärv	971 066	1
Aktieägartillskott	120 000	20 000
Utgående bokfört värde	2 109 530	1 018 464

forts not 29

Sammanställning över koncernens samtliga dotterföretag

	Org. nummer	Säte	2009			2008	
			Antal aktier	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde
AB Ångpanneföreningen	556158-1249	Stockholm	2 000	100	155	100	155
ÅF-Teknik & Miljö AB	556534-7423	Stockholm	3 076	100	10 494	100	10 494
ÅF Brasil Consultoria Em Processos Industriais Ltda	08.164.752/0001-08	Brasilien	10	1	1	1	1
ÅF-Qualitest s.r.o	474 72 448	Tjeckien	42	10	0	10	0
ÅF-Consult AB	556101-7384	Stockholm	50 000	100	171 417	100	582 798
Benima AB	556212-3728	Mölnadal	—	—	—	100	—
ÅF Energi International AB	556317-6014	Göteborg	—	—	—	100	—
ÅF Brasil Consultoria Em Processos Industriais Ltda	08.164.752/0001-08	Brasilien	—	99	—	99	—
ÅF-Energi & Miljö AB	556329-2159	Stockholm	—	—	—	100	—
ÅF-Process GmbH	218 403 818	Tyskland	—	90	—	90	—
ÅF-Process b.v	09157996	Nederländerna	—	100	—	100	—
ZAO AF Lonas Holding	1 089 847 318 923	Ryssland	100	100	90 979	100	—
ZAO Lonas Technologia	1 037 808 021 228	Ryssland	—	75	—	75	—
LLC Lonas Technologia Ukraine	15 851 020 000 006 500	Ukraina	—	100	—	—	—
AF-Colenco AG	CH-400.3.924.101-4	Schweiz	6 000	100	431 545	100	—
International Power Design Ltd.	CH-400.3.025.445-4	Schweiz	—	100	—	100	—
Colenco Engineering S.R.L.	17669779	Rumänien	—	51	—	51	—
Colenco Italia S.r.l	MI-1808529	Italien	—	100	—	100	—
Colenco Thailand Ltd.	3011879733	Thailand	—	100	—	100	—
ÅF-Consult Oy	FI18001896	Finland	1 000 000	100	264 618	100	—
LLC AF-Enprima	1037800096641	Ryssland	—	100	—	95	—
ÅF-Estivo AS	10 449 422	Estland	—	100	—	100	—
UAB AF-Enprima	300 544 325	Litauen	—	100	—	100	—
UAB AF-TSP	135 744 077	Litauen	—	100	—	100	—
Elron Oy	FI21206454	Finland	—	50	—	50	—
Elron Eastern Europe Oy	FI21856262	Finland	—	75	—	75	—
Enprima Engineering Oy	FI04779402	Finland	—	100	—	100	—
Enprima Engineering GmbH	24/388/00843	Tyskland	—	100	—	100	—
Fortum Engineering S.r.l	R10224145	Rumänien	—	100	—	100	—
Fortum Engineering UK in liquidation	2 873 332	England	—	—	—	100	—
ÅF-Engineering AB	556224-8012	Stockholm	2 000	100	516 175	100	—
OrbiTec AB	556470-7015	Jönköping	—	100	—	100	—
Industrial Vision Systems IVS AB	556447-3329	Jönköping	—	—	—	100	—
ÅF A/S	21 007 994	Danmark	99 300	100	37 554	100	—
ÅF-Automaatika OÜ	11 297 301	Estland	—	100	8 873	100	—
ÅF-Engineering AS	936 097 367	Norge	136 615	100	30 365	100	—
ÅF-Engineering Oy	FI07255030	Finland	30	100	26 528	100	—
ÅF-Engineering s.r.o	263 66 550	Tjeckien	20 000	100	10 611	10	1 069
ÅF-Funktionspartner AB	556099-8071	Malmö	4 000	100	595	100	—

forts not 29

Sammanställning över koncernens samtliga dotterföretag

	Org. nummer	Säte	2009			2008	
			Antal andelar	Andel procent ¹⁾	Bokfört värde	Andel procent	Bokfört värde
ÅF-Infrastruktur AB	556185-2103	Stockholm	1 000	100	303 507	100	278 507
SwedRail AB	556209-1644	Stockholm	—	—	—	100	—
ÅF-Installation AB	556070-5039	Stockholm	—	—	—	100	—
JämtTeknik vid Storsjön AB	556601-0624	Östersund	—	—	—	100	—
SIDUS Konsult AB	556371-7874	Stockholm	—	—	—	100	—
ÅF-STIBI AB	556583-9973	Stockholm	—	—	—	100	—
Nordblads VVS-Konstruktioner AB	556460-5797	Malmö	—	100	—	100	—
ÅF-Berg Bygg Konsult Röshoff AB	556471-5976	Solna	—	100	—	100	—
JTASS AB	556759-2851	Kungsbacka	—	—	—	100	—
Igernta AB	556755-8175	Alingsås	—	—	—	100	—
ÅF-Ingemansson AB	556067-5067	Malmö	—	100	—	100	—
Brekke & Strand akustikk AS	959 138 923	Norge	—	—	—	100	—
ÅF-Consult AS	955 021 037	Norge	20 000	100	28 465	100	—
ÅF-Hansen & Henneberg A/S	13 59 08 85	Danmark	533 300	80	32 208	80	—
ÅF-System AB	556092-4044	Stockholm	60 000	100	71 517	100	71 517
Arjano Data AB	556257-0563	Stockholm	—	—	—	100	—
ÅF-Combra AB	556562-3245	Sollentuna	—	—	—	100	—
Combra Industriteknik AB	556498-6221	Sollentuna	—	—	—	100	—
Combra Systemutveckling AB	556498-6239	Sollentuna	—	—	—	100	—
Combra Syd AB	556662-7203	Lund	—	—	—	100	—
ÅF-Kontroll AB	556033-5977	Stockholm	20 000	100	73 923	100	73 923
Kvalitetsteknik NDT AB	556227-5874	Stenungssund	—	—	—	100	—
ÅF-Kontroll AS	994 141 457	Norge	—	100	—	—	—
ÅF-Qualitest s.r.o	474 72 448	Tjeckien	—	90	—	90	—
UAB AF-Inspection	301 845 573	Litauen	—	100	—	100	—
			2 109 530			1 018 464	

1) Ägarandel avser både andel av röster och andel av totala antalet aktier.

30 Obeskattade reserver**Moderbolaget****Akkumulerade avskrivningar utöver plan**

	2009	2008
Ingående balans 1 januari	12 518	1 638
Årets avskrivning, inventarier	13 244	10 880
Utgående balans 31 december	25 762	12 518

31 Kassaflödesanalys

Betalda räntor och erhållen utdelning

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Erhållen utdelning	—	—	1 718	173
Erhållen ränta	4 057	12 976	7 774	29 227
Erlagd ränta	-14 709	-19 626	-11 039	-16 728
	-10 652	-6 650	-1 547	12 672

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Avskrivningar	61 641	54 060	9 260	5 090
Nedskrivningar/Utrangering	1 916	8 599	—	3 864
Resultat vid avyttring av rörelse	-7 265	—	—	—
Övrigt	-7 294	3 381	-15 934	4 702
	48 998	66 040	-6 674	13 656

Transaktioner som inte medfört betalningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Förvärv av tillgång genom finansiell leasing	24 358	13 791	—	—
Konvertering av konverteringslån	—	7 608	—	7 608

32 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen.

33 Kritiska uppskattningar och bedömningar

Viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar

Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitions-mässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

Nedan redovisas de uppskattningar och antaganden som kan medföra väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår ifall de visar sig vara felaktiga.

forts not 33

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid beräkning av kassagenererande enheters återvinningsvärde har flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts. Ändringar av dessa antaganden och uppskattningar skulle kunna ha effekt på goodwills redovisade värde (se not 13).

Använda prognoser avseende framtida kassaflöde baseras på den prognos som fastställts av företagsledningen för nästkommande år kompletterad med en individuell bedömning av ytterligare fyra år. Därutöver har beräkningar baserats på en årlig tillväxttakt på 2 procent. De prognostiserade kassaflödena har nuvärdeberäknats med en diskonteringsränta på 11 procent före skatt.

Årets nedskrivningsprövning har inte givit upphov till någon nedskrivning.

Lägre antagen tillväxttakt skulle ge ett lägre återvinningsvärde. Det omvända gäller om beräkningen av återvinningsvärdet skulle baseras på en högre antagen tillväxttakt. Skulle diskonteringen av framtida kassaflöden göras med en högre ränta skulle återvinningsvärdet bli lägre. Omvänt skulle återvinningsvärdet stiga vid diskontering med en lägre diskonteringsränta.

Pensionsantaganden

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Beräkningen av storleken på koncernens totala pensionsåtagande baseras på ett antal antaganden (se not 20). Diskonterings-räntan är räntan på balansdagen på statsobligationer med en löptid som motsvarar koncernens bedömda genomsnittliga pensionsförpliktelser. Den diskonteringsränta som har använts är 4,0 procent i Sverige och 3,25 procent i Schweiz. Beräkningen har utförts av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade "projected unit credit" metoden. Skulle en lägre diskonteringsränta bli aktuell ökar skulden vilket skulle påverka koncernens egna kapital negativt. Det omvända förhållandet föreligger vid diskontering med en högre ränta.

Bedömning av slutkostnadsprognos och färdigställandegrad i uppdrag

Successiv vinstavräkning tillämpas på alla uppdrag där utfallet kan beräknas på ett tillfredsställande sätt. Huvuddelen av uppdragen utförs på löpande räkning och faktureras normalt kunderna månaden efter upparbetning. Vid fastpris-uppdrag redovisas intäkterna i resultaträkningen baserat på färdigställandegraden på balansdagen. Färdigställandegraden fastställs genom att uppdrags-ansvarig gör en bedömning av utfört arbete i förhållande till återstående arbete. Intäkter redovisas inte om det råder betydande osäkerhet avseende värdet.

34 Uppgifter om moderbolaget

ÅF AB är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm. Moderbolagets aktier är registrerade på Nasdaq OMX Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Frösundaleden 2, SE-169 99 Stockholm.

Koncernredovisningen för år 2009 består av moderbolaget och dess dotterföretag, tillsammans benämnd koncernen. I koncernen ingår även ägd andel av innehaven i intresseföretag.

Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandards IFRS, sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och företags ställning och resultat, samt att koncernförvaltningsberättelsen och förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och företags verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 11 mars 2010

Ulf Dinkelspiel
Ordförande

Jonas Wiström
Verkställande direktör

Patrik Enblad
Ledamot

Tor Ericson
Ledamot

Eva-Lotta Kraft
Ledamot

Jon Risfelt
Ledamot

Helena Skåntorp
Ledamot

Anders Snell
Ledamot

Lena Treschow Torell
Vice ordförande

Fredrik Sundin
Personalrepresentant

Patrik Tillack
Personalrepresentant

Vår revisionsberättelse har lämnats den 11 mars 2010

Ernst & Young AB

Lars Träff
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i ÅF AB
Org nr 556120–6474

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i ÅF AB (publ) för räkenskapsåret 2009. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 64–117. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen samt för att internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att

utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt resultaträkningen och balansräkningen för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 11 mars 2010

Ernst & Young AB

Lars Träff
Auktoriserad revisor

Malmö Anders Norén jobbar med riskhantering inom samhällsplanering och industri.

"Just nu jobbar jag på ett uppdrag i Ryssland. Det bästa med mitt yrke är att jag får möjlighet att se och skapa fantastiska förbättringar hos våra kunder tack vare ÅFs kompetens inom olika områden."

Malmö Marina Ahlenblad Strandberg arbetar med energieffektivisering av fastigheter. "Det bästa med mitt jobb är att kunna hjälpa kunden att spara pengar. Jag uppskattar bredden hos ÅF, och tryggheten att vi kan hjälpa våra kunder med nästan vilket tekniskt problem som helst!"

BOLAGSSTYRNING INOM ÅF

Ordföranden har ordet

För mig som styrelseordförande i ÅF är det en central uppgift att tillsammans med övriga styrelseledamöter säkerställa en väl fungerande styrning och kontroll av bolagets verksamhet. Detta förutsätter klart definierade beslutsprocesser, en tydlig ansvarsfördelning och effektiva kontrollmekanismer. Och minst lika viktigt: ett väl fungerande styrelsearbete och ett effektivt samspel mellan styrelsen och den verkställande ledningen.

Självklara utgångspunkter för vårt arbete är gällande bestämmelser för börsnoterade svenska företag, men till detta kommer interna regelverk som har utvecklats och anpassats till bolagets speciella förhållanden.

Tonvikten i styrelsens arbete ligger på strategifrågor. Det gäller att i samverkan med bolagets ledning lägga fast de övergripande riktlinjerna för bolagets utveckling och att se till att organisationen följer dessa riktlinjer och styr mot företagets affärsmål. I den processen fungerar också styrelsen som bollplank för verkställande direktören.

Särskild uppmärksamhet har ägnats åt frågor som rör företagets sociala ansvar. Öppenhet mot omvärlden har varit ytterligare en ledstjärna, inte minst för att göra det möjligt för bolagets ägare att förstå och följa bolagets

utveckling. Allt detta med det övergripande målet att skapa ett långsiktigt värde för ÅFs aktieägare.

I det följande redovisas mera detaljerat hur bolagsstyrningen fungerar inom ÅF.

Ulf Dinkelspiel
Ordförande

Bolagsstyrning

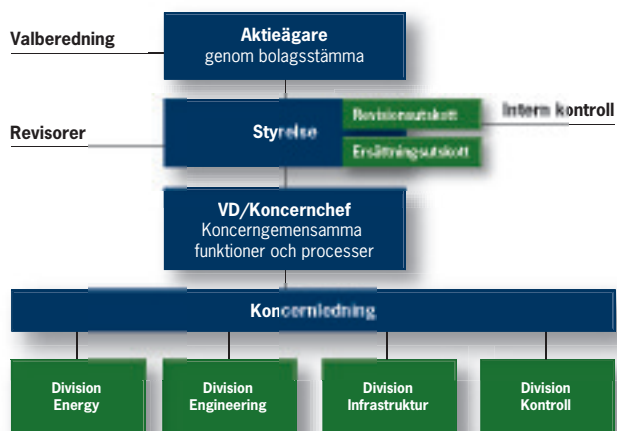
ÅF AB är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Stockholm, vars B-aktie är noterad på Nasdaq OMX Stockholm. Till grund för styrningen ligger bland annat bolagsordningen, den svenska aktiebolagslagen, årsredovisningslagen och Nasdaq OMX Stockholms regelverk för emittenter samt Svensk kod för bolagsstyrning. ÅF har under 2009 inte avvikit från Svensk kod för bolagsstyrning. Denna rapport om bolagsstyrning är inte granskad av bolagets revisor.

Styrning, ledning och kontroll fördelas mellan aktieägarna på årsstämman, styrelsen och verkställande direktören enligt svensk aktiebolagsrätt, Svensk kod för bolagsstyrning och bolagsordningen.

Det viktigaste interna styrinstrumentet är den av stämman fastställda bolagsordningen. Därnäst finns styrelsens arbetsordning och styrelsens instruktion för verkställande direktören. ÅF har därutöver regelbundet infört och utvecklat processer och kontrollsystem för att skapa en effektiv och lönsam tillväxt.

Aktieägare

För information om aktieägare och ÅF-aktien se sidorna 52–55 samt ÅFs webbplats.

ÅFs årsstämma 2009

Årsstämma 2009 hölls på ÅFs huvudkontor i Solna den 5 maj. Totalt deltog 123 aktieägare representerande 27,5 procent av kapitalet och 48,9 procent av rösterna.

Beslut

Årsstämman fattade bland annat beslut om att

- i enlighet med styrelsens förslag dela ut 6,50 kronor per aktie för 2008 (oförändrad utdelning).
- arvode till styrelsen ska utgå med totalt 1 450 000 kronor, att fördelas med 400 000 kronor till styrelseordföranden och med 175 000 kronor till respektive styrelseledamot som inte är anställd i koncernen. Arvode till revisorerna ska utgå enligt löpande räkning.
- styrelsen ska bestå av åtta ordinarie ledamöter. Ulf Dinkelspiel, Patrik Enblad, Tor Ericson, Eva-Lotta Kraft, Jon Risfelt, Helena Skåntorp och Lena Treschow Torell omvaldes. Anders Snell valdes till ny styrelseledamot. Ulf Dinkelspiel omvaldes till styrelsens ordförande.
- anta Prestationsrelaterat Aktieprogram 2009 i enlighet med styrelsens förslag.

Protokoll från årsstämman finns på ÅFs webbplats i en svensk och en engelsk version.

Huvudsakliga externa regelverk som påverkar styrningen av ÅF

- Aktiebolagslagen
- Redovisningslagstiftning, bland annat IFRS, bokföringslagen och årsredovisningslagen
- Noteringskravet/avtalet med Nasdaq OMX Stockholm AB
- Svensk kod för bolagsstyrning

Exempel på interna dokument som påverkar styrningen av ÅF

- Bolagsordning
- Instruktioner, arbetsordningar
- Policys och riktlinjer
- Processbeskrivningar för respektive affärsområde

Valberedning

I enlighet med beslut vid ÅFs årsstämma den 5 maj 2009 ska ledamöterna i valberedningen inför årsstämman 2010 utses av minst tre och högst fem av de röstmässigt största aktieägarna. Därutöver ska valberedningen bestå av styrelsens ordförande. Namnen på ledamöterna ska offentliggöras senast sex månader före årsstämman 2010. Sammansättningen av valberedningen inför årsstämman 2010 meddelades den 22 oktober 2009.

Valberedningen består av Björn O Nilsson, ordförande, representerande Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse, Ulf Dinkelspiel, styrelseordförande ÅF, Åsa Nisell, Swedbank Robur samt Peter Rudman, Nordea Fonder.

Valberedningens uppgift

Valberedningens uppgift är att inför årsstämman framlägga förslag om antalet styrelseledamöter, styrelsens sammansättning och arvodering samt om eventuell särskild arvodering av utskottsarbete. Vidare ska valberedningen lägga fram förslag om styrelsens respektive årsstämmans ordförande samt, i förekommande fall, om revisorer och deras arvodering. Valberedningen ska i samband med sitt uppdrag i övrigt fullgöra de uppgifter som enligt Svensk kod för bolagsstyrning ankommer på valberedningen.

Valberedningens arbete

Valberedningen har sedan årsstämman 2009 haft tre protokollförda möten samt kontakt däremellan. För att bedöma i vilken grad den nuvarande styrelsen uppfyller de krav som kommer att ställas på styrelsen till följd av företagets läge och framtida inriktning har valberedningen diskuterat styrelsens storlek samt sammansättning, vad avser exempelvis bransch erfarenhet och kompetens. Som underlag för sitt arbete har valberedningen även tagit del av utvärdering av styrelsen och dess arbete.

Ingen ersättning har utgått för arbetet i valberedningen.

Samtliga aktieägare har rätt att vända sig till valberedningen med förslag på styrelseledamöter. Förslag ska skickas till valberedningens ordförande.

Valberedningens förslag, redogörelse för valberedningens arbete inför årsstämman 2010 samt kompletterande information om föreslagna styrelseledamöter offentliggörs i samband med kallelsen och presenteras på årsstämman 2010.

Styrelse

Styrelsen i ÅF ska bestå av lägst sex och högst tio ledamöter med högst fem suppleanter som utses av bolagsstämman. Under 2009 var antalet styrelseledamöter valda av bolagsstämman åtta utan suppleanter. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen. De anställda är representerade i styrelsen.

Styrelsen har från årsstämman 2009 bestått av åtta ledamöter och inga suppleanter. Till styrelsen 2009 nyvaldes Anders Snell. Magnus Grill avböjde omval. Ulf Dinkelspiel, Patrik Enblad, Eva-Lotta Kraft, Jon Risfelt, Helena Skåntorp, Lena Treschow Torell samt Tor Ericson omvaldes. Ulf Dinkelspiel valdes av årsstämman till styrelsens ordförande för tiden intill nästa årsstämma. Styrelsen utsåg Lena Treschow Torell till vice ordförande. Verkställande direktören, Jonas Wiström, är inte ledamot utan deltar på styrelsemötena som föredragande. Vidare deltar koncernens CFO, Jonas Ågrup, som föredragande. Styrelsens sekreterare är ÅFs informationschef Viktor Svensson. För närmare presentation av styrelsen, se sidorna 128–129.

Oberoende

Styrelsesammansättningen i ÅF uppfyller både Nasdaq OMX Stockholms regelverk och Svensk kod för bolagsstyrningens krav om oberoende ledamöter. Styrelseledamoten Anders Snell har beroendeställning gentemot den största aktieägaren Ångpanneföreningens Forskningsstiftelse. Tor Ericson har beroendeställning gentemot aktieägaren Åfond samt gentemot bolaget.

Styrelsens arbete

Styrelsen fastställer årligen en skriftlig arbetsordning som klargör styrelsens ansvar och som reglerar styrelsens och ledamöternas inbördes arbetsordning, beslutsordningen inom styrelsen, styrelsens sammanträdesplan, kallelse, dagordning och protokoll för styrelsemötena samt styrelsens arbete med redovisnings- och revisionsfrågor.

ÅFs styrelse håller ett konstituerande möte omedelbart efter årsstämman. Därefter ska styrelsen hålla minst fyra styrelsemöten per kalenderår. Vid varje ordinarie styrelsemöte följs en i styrelsens arbetsordning fastlagd dagordning som bland annat innehåller rapport från VD, ekonomirapporter och diverse strategiska frågor.

Styrelsen har valt att utse ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott.

Arbetet under året

Under 2009 hade styrelsen utöver det konstituerande sammanträdet sex sammanträden, varav ett var telefonmöte med i förväg utsänt material som underlag. Fyra av sammanträdena hölls i anslutning till att bolaget lämnade delårsrapport. I samband med styrelsesammanträde och strategiseminarium i augusti besöktes dotterbolaget i Ryssland.

Styrelsens arbete omfattar främst strategiska frågor, affärsplaner, bokslut, större investeringar och förvärv samt andra beslut som enligt beslutsordningen ska behandlas av styrelsen. Redovisning av utvecklingen av bolagets verksamhet och ekonomi har varit en stående punkt på dagordningen. Vid augustisammanträdet genomfördes ett strategiseminarium med en grundlig genomgång av varje division. I samband med varje ordinarie sammanträde sker en ingående presentation av en verksamhet eller avdelning inom ÅF.

En gång om året diskuterar styrelsen frågor som rör successionsplanering för ledande befattningshavare inom företaget.

Närvaro vid styrelse- och utskottsmöten 2009

	Styrelse	Ersättnings- utskott	Revisions- utskott
Antal sammanträden	7	3	4
Ulf Dinkelspiel	7	3	3
Patrik Enblad	7		
Tor Ericson	7		
Eva-Lotta Kraft	7		3
Jon Risfelt	7	3	
Helena Skåntorp	6		4
Anders Snell*	4		
Lena Treschow Torell	6	3	
Personalrepresentanter:			
Fredrik Sundin*	4		
Patrik Tillack	7		
Bo G Andersson, suppl.**	1 (konstit.)		
Anders Toll, suppl.**	1 (konstit.)		

* Inträde i styrelsen den 5 maj 2009
** Personalrepresentanternas suppleanter deltar normalt inte vid styrelsemötena

Utvärdering av styrelsen och verkställande direktören

En gång per år initierar styrelseordföranden en utvärdering av styrelsens arbete genom att varje styrelseledamot anonymt besvarar ett detaljerat frågeformulär. Frågeformuläret omfattar bland annat samarbetsklimat, kunskapsbredd och hur styrelsearbetet har genomförts. Avsikten med utvärderingen är att få en uppfattning om styrelseledamöternas åsikt om hur styrelsearbetet bedrivs och vilka åtgärder som kan vidtas för att effektivisera styrelsearbetet. Resultatet av utvärderingen diskuteras i styrelsen och kommuniceras till valberedningen.

Styrelsen utvärderar fortlöpande verkställande direktörens arbete genom att följa verksamhetens utveckling mot de uppsatta målen.

En gång per år görs en formell utvärdering som diskuteras med den verkställande direktören.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottet har till uppgift att behandla och lämna rekommendationer om VDs och företagsledningens lön, övriga anställningsvillkor samt incitamentsprogram. Ersättningsutskottet rapporterar till styrelsen. Inför 2010 års årsstämma har ersättningsutskottet haft tre möten. I ersättningsutskottet ingår Ulf Dinkelspiel (ordförande), Jon Risfelt och Lena Treschow Torell. Verkställande direktören deltar som adjungerad liksom CFO och personaldirektören. Ersättning har utgått för arbetet i ersättningsutskottet.

Revisionsutskott

Revisionsutskottet utgör en viktig kommunikationsväg mellan styrelsen och företagets revisorer. Revisionsutskottet stödjer styrelsen i arbetet med kvalitetssäkring av den finansiella rapporteringen samt med uppföljning av resultaten av de externa revisorernas granskning. Stödfunktion till revisionsutskottet är funktionen för internrevision. Revisionsutskottet har från årsstämman 2009 bestått av Helena Skåntorp (ordförande), Ulf Dinkelspiel och Eva-Lotta Kraft. Samtliga ledamöter är oberoende i förhållande till ägare och bolagsledning. Under 2009 har utskottet haft fyra protokollförda möten. Bolagets revisor har deltagit vid samtliga revisionsutskottsmöten. Verkställande direktören deltar som adjungerad liksom CFO och chefen för koncernekonomi.

Revisorer

I valberedningens uppgifter ingår att föreslå årsstämman revisor som väljs för en period av fyra år. Revisorerna har till uppgift att på aktieägarnas vägnar granska bolagets bokföring och årsredovisning samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisionsbolaget Ernst & Young AB, med Lars Träff som huvudansvarig revisor, valdes av årsstämman 2007 till bolagets revisor fram till slutet av årsstämman 2011.

Ernst & Young genomför revisionen av ÅF AB samt av större enheter inom koncernen. Det sker en översiktlig granskning av periodbokslut per den 30 september samt en revision av årsbokslutet. Därvid sker också en revision av interna rutiner och kontrollsystem.

Verkställande direktör och koncernledning

Styrelsen har delegerat det operativa ansvaret för bolagets och koncernens förvaltning till bolagets verkställande direktör. Verkställande direktören leder verksamheten inom de ramar som styrelsen fastställt. Instruktioner för arbetsfördelning mellan styrelse och verkställande direktör har fastställts av styrelsen. Dessa uppdateras och fastställs varje år.

Verkställande direktören har utsett en ledningsgrupp som löpande ansvarar för olika delar av verksamheten. Under 2009 bestod ÅFs ledningsgrupp, förutom av VD, av divisionscheferna, CFO, personaldirektör, bolagsjurist samt informationschef. Protokollförare i koncernledningen är VDs assistent. För information om ledamöterna i koncernledningen se sidorna 130–131.

ÅFs koncernledning har som regel möte en gång per månad och avhandlar frågor som koncernens finansiella utveckling, förvärv, koncerngemensamma utvecklingsprojekt, ledarskaps- och kompetensförsörjning och andra strategiska frågor. Under 2009 har elva protokollförda koncernledningsmöten avhållits.

Varje månad har VD och CFO genomgång med respektive divisionsledning av divisionens resultat och nyckeltal samt större projekt.

Styrelsens beskrivning av intern kontroll

Styrelsens ansvar för intern kontroll regleras i den svenska aktiebolagslagen och i Svensk kod för bolagsstyrning som innehåller krav på årlig extern informationsgivning om hur den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är organiserad.

Styrelsen ska fortlöpande hålla sig informerad och utvärdera det interna kontrollsystemet.

Intern kontroll i ÅF har utformats med målet att bolagets verksamhet är effektiv och ändamålsenlig, att den finansiella rapporteringen är tillförlitlig samt att tillämpliga lagar och förordningar efterlevs.

ÅF delar upp Intern kontroll av den finansiella rapporteringen i beståndsdelarna Kontrollmiljö, Riskbedömning, Kontrollaktiviteter, Information och kommunikation samt Uppföljning.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. En viktig del av kontrollmiljön är att beslutsvägar, befogenheter och ansvar är tydligt definierade och kommunicerade mellan olika nivåer i organisationen samt att styrande dokument i form av policys, riktlinjer och manualer finns. Kontrollmiljön beskriver organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar för den finansiella rapporteringen.

Beskrivning av intern kontroll i ÅF finns i det processororienterade ledningssystem (ONE) som används för verksamhetsstyrning och verksamhetsstöd. Här beskrivs organisationsstrukturen och de befogenheter och ansvar som följer med verksamhetens olika roller. Genom en processororienterad utformning av ledningssystemet styrs berörda till gällande rutiner och verktyg för aktuellt arbetsmoment och därmed ges goda förutsättningar för att leva upp till uppställda krav och förväntningar. Ledningssystemet finns tillgängligt för alla medarbetare via ÅFs intranät.

Riskbedömning

ÅFs riskbedömning avseende den finansiella rapporteringen syftar till att identifiera och utvärdera de väsentligaste riskerna som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen i gruppens bolag, affärsområden, divisioner och processer. Riskbedömningen resulterar i kontrollmål som stödjer att de grundläggande kraven på den externa finansiella rapporteringen uppfylls och utgör underlag för hur riskerna ska hanteras genom olika kontrollstrukturer. Risker behandlas, bedöms och rapporteras av ÅF centralt tillsammans med divisionerna. Vidare behandlas risker i särskilda fora, till exempel risker kopplade till fastprisprojekt och förvärv.

Kontrollaktiviteter

För att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt samt att den finansiella rapporteringen vid varje rapporttillfälle ger en rättvisande bild, finns i varje process ett antal kontrollaktiviteter inbyggda. Dessa kontrollaktiviteter involverar alla nivåer av organisationen från styrelse och företagsledning till övriga medarbetare. Kontrollaktiviteter syftar till att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser. Hanteringen sker genom att riskerna accepteras alternativt reduceras eller elimineras. ÅFs finansiella rapportering bygger på att ett antal kontrollåtgärder finns implementerade inom alla områden som påverkar den finansiella rapporteringen. Inom ÅF består dessa kontrollaktiviteter dels av en organisation med tydliga roller som möjliggör en effektiv och, ur ett internkontrollperspektiv, lämplig ansvarsfördelning, dels av specifika kontrollaktiviteter som syftar till att upptäcka eller att i tid förebygga risker för fel i rapporteringen. Under 2009 har all redovisning och rapportering i ÅFs svenska enheter centraliserats till ÅF Business Services (ÅBS) i Solna, där processerna har likformats och stärkts. Exempel på kontrollaktiviteter inom ÅBS är bland annat resultatanalyser och andra kontrollaktiviteter inom processerna intäkter och fordringar, utbetalningar, anläggningstillgångar, pågående arbeten, lön, moms/skatt, löpande bokföring, konsolidering och rapportering samt registervård.

Information och kommunikation

Information och kommunikation av policys, processbeskrivningar, rutiner och verktyg gällande den finansiella rapporteringen återfinns i ledningssystemet som finns tillgängligt för alla berörda via ÅFs intranät. Uppdatering sker vid förändrade interna eller externa krav och förväntningar på den finansiella rapporteringen. I koncernen finns en process där divisionsledningarna årligen bekräftar efterlevnad av koncernens policys.

För kommunikation med interna och externa parter finns en kommunikations- och IR-policy som anger riktlinjer för hur denna kommunikation bör ske. Syftet med policyn är att säkerställa att alla informationsskyldigheter efterlevs på ett korrekt och fullständigt sätt. Den interna kommunikationen syftar till att varje medarbetare ska förstå ÅFs värderingar och affärsverksamhet. För att nå syftet med informerade medarbetare sker ett aktivt internt arbete, där information löpande kommuniceras via koncernens intranät.

Uppföljning

Efterlevnad och effektivitet i de interna kontrollerna följs upp löpande både av styrelse och ledning för att säkerställa kvaliteten i processerna. Företagets ekonomiska situation och strategi avseende den finansiella ställningen behandlas vid varje styrelsemöte. Styrelsen får dessutom utförliga månatliga rapporter avseende den finansiella ställningen och utvecklingen av verksamheten. Revisionsutskottet fyller en viktig funktion genom att säkerställa kontrollaktiviteter för väsentliga riskområden i processerna till den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottet, ledningen samt funktionen intern kontroll följer regelbundet upp rapporterade brister.

ÅFs system för ekonomisk styrning och kontroll ger stora möjligheter till effektiv uppföljning av ekonomin i varje del av verksamheten. Rapporter tas ut månadsvis för varje resultatenhet och rapporter avseende uppdragens ekonomi präglas av tillförlitlighet och detaljrikedom. Konstaterade felaktigheter och vidtagna åtgärder rapporteras i linjeorganisationen till närmast högre nivå. ÅFs interna revision genomför oberoende revisioner i verksamheten för uppföljning av att intern kontroll och ledningssystem lever upp till ÅFs interna ambitioner, externa krav och förväntningar. Prioriterade områden för ÅFs interna revision är ÅFs varumärke, värdegrund och etik, processer och system samt de uppdrag som ÅF åtagit sig att utföra. Rapportering sker till verkställande direktör och styrelsens revisionsutskott.

Socialt ansvarstagande och hållbart företagande

Corporate Social Responsibility (CSR) innebär att företag engagerar sig och tar ansvar för samhällsutvecklingen. Företagens strategi och hantering av CSR frågor utgör en del av företagets styrning. I begreppet CSR inkluderar ÅF ett antal frågor såsom miljö, mänskliga rättigheter och arbetsvillkor.

En plan för ÅFs hållbarhetsarbete ligger till grund för arbetet inom detta område. ÅFs arbete har två olika perspektiv, dels utifrån vad ÅF kan erbjuda kunderna, dels ÅFs egen miljöpåverkan.

För närmare information om ÅFs hållbarhetsarbete, se sidorna 21–25.

Stockholm den 16 februari 2010

Styrelsen i ÅF AB

Baden Sanja Stankovic arbetar som projektledare. "Jag gillar att jag får kombinera arbete med människor och siffror. Det jag mest uppskattar hos ÅF är den internationella, diversifierade kulturen där jag arbetar."

STYRELSE

Ulf Dinkelspiel

Ordförande sedan 2007
Styrelseledamot sedan 2004
Född 1939
Nuvarande befattning
Ambassadör E. Öhman J:or AB
Övriga styrelseuppdrag
Styrelseordförande i Landshypotek AB, Sveriges Allmänna Hypoteksbank, Springtime AB, Föreningen Svenskar i Världen, ICC Sverige. Styrelseledamot i E. Öhman J:or AB, Nordnet AB, Premiefinans AB, Bockholmen Hav och Restaurang AB. Ledamot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA
Arbetslivserfarenhet
Utrikesdepartementet, Europa- och handelsminister, VD Exportrådet
Utbildning Civilekonom HHS
Styrelseutskott Ordförande Ersättningsutskottet, ledamot Revisionsutskottet
Aktieinnehav i ÅF 30 000

Vilket är ditt livsmotto?

Hoppa gärna i galen tunna, men hoppa för fan!

Vad är det bästa med ÅF?

Att ÅF allt mer framstår som ett av Europas ledande teknikföretag.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom att styrelsen i samspel med VD stakar ut målen och riktlinjerna för ÅFs framtida utveckling.

Patrik Enblad

Styrelseledamot sedan 2007
Född 1966
Nuvarande befattning
VD Newsec AB
Övriga styrelseuppdrag
Grundare och partner i Böös Enblad AB, styrelseledamot i ORC Software AB, Kungliga Svenska Segel Sällskapet, KSSS
Arbetslivserfarenhet
VD HQ Bank, aktiv inom Finans sedan 1986
Utbildning
Ej avslutade ekonomistudier Stockholms Universitet
Aktieinnehav i ÅF 3 000

Vilket är ditt livsmotto?

Fun and Profit.

Vad är det bästa med ÅF?

ÅF förenar kunskap, tillväxt och lönsamhet det vill säga: Fun and Profit.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Det gör jag genom sunt förnuft och stort intresse.

Tor Ericson

Styrelseledamot sedan 2008
Född 1968
Nuvarande befattning
Sektionschef Electronics Design inom ÅFs affärsområde för produktutveckling
Övriga styrelseuppdrag
Styrelseordförande i ICES, Innovative Center of Embedded Systems KTH, Stiftelsen Åfond
Arbetslivserfarenhet
Programmerare, elektronikkonstruktör, systemutvecklare och projektledare inom fordon, telekom, medicinteknik och industri
Utbildning Civilingenjör Maskinteknik KTH
Aktieinnehav i ÅF 540

Vilket är ditt livsmotto?

Nyfikenhet ger lärande.

Vad är det bästa med ÅF?

Alla fantastiska medarbetare och vårt gemensamma kunnande.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom att bidra i utvecklingen av strategier för att kanalisera ÅFs samlade kunnande med målet att göra våra kunder och ÅF mer lönsamma.

Eva-Lotta Kraft

Styrelseledamot sedan 2002
Född 1951
Nuvarande befattning
Styrelseuppdrag och andra uppdrag
Övriga styrelseuppdrag
Styrelseledamot i Munters AB, Samhall AB, Svolder AB, Siemens AB
Arbetslivserfarenhet Strategi- och marknadschef FOI, Försvarets Forskningsinstitut, divisionschef och vVD Siemens-Elema AB, regionchef Alfa Laval AB
Utbildning Civilingenjör Kemiteknik KTH, MBA Internationellt företagande, Uppsala Universitet
Styrelseutskott Ledamot Revisionsutskottet
Aktieinnehav i ÅF 3 500

Vilket är ditt livsmotto?

Se till helheten och våga pröva nya saker!

Vad är det bästa med ÅF?

ÅFs strävan att förändra omvärlden genom att ta nya grepp inom flera viktiga områden.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom mina erfarenheter från affärer och ledning i internationella företag i kombination med processtänkande och integritet.

Jon Risfelt

Styrelseledamot sedan 2007
Född 1961
Nuvarande befattning
Styrelseuppdrag och i rådgivande roller
Övriga styrelseuppdrag
Börsbolag: Styrelseordförande i Ortivus AB, styrelseledamot i TeliaSonera AB, KaroBio AB, Bilja AB, ENEA AB
Privata bolag: Styrelseordförande i Mawell Oy, C3 Technologies AB. Rådgivande roll i GAC, Capman
Arbetslivserfarenhet
VD Gambro Renal, VD Europolitan, VD Nyman & Schultz samt ledande chefsroller inom bl.a. American Express, Ericsson och SAS
Utbildning Civilingenjör Kemiteknik KTH
Styrelseutskott Ledamot Ersättningsutskottet
Aktieinnehav i ÅF 1 125

Vilket är ditt livsmotto? Viktiga värderingar är ärlighet, integritet, nyfikenhet, att ha kul men samtidigt jobba hårt!

Vad är det bästa med ÅF? Den unika kombinationen av teknisk kunskap och erfarenhet kombinerat med modern affärsmässighet i dagens globala värld.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom aktivt styrelsearbete baserat på nyfikenhet frågande och erfarenheter från andra branscher, styrelser och roller.

Helena Skåntorp

Styrelseledamot sedan 2002
Född 1960

Nuvarande befattning

VD och koncernchef SBC Sveriges
Bostadsrättscentrum AB

Övriga styrelseuppdrag

Styrelseledamot i Mekonomen AB

Arbetslivserfarenhet

VD och koncernchef Jarowskij Television
AB, ekonomidirektör Arla AB samt
Auktoriserad revisor

Utbildning

Ekonomlinjen

Stockholms Universitet

Styrelseutskott

Ordförande

Revisionsutskottet

Aktieinnehav i ÅF 0

Anders Snell

Styrelseledamot sedan 2009
Född 1950

Nuvarande befattning

Senior Development Manager, Billerud AB

Övriga styrelseuppdrag

Styrelseordförande i Ångpanneföreningens
Forskningsstiftelse, styrelseledamot i Wibax AB och branschorganisationen Skogsindustrierna

Arbetslivserfarenhet

Brukschef Billerud Gruvön och Billerud Skärblacka, teknisk direktör Billerud AB och AssiDomän AB

Utbildning

Civilingenjör Kemi KTH

Aktieinnehav i ÅF 0

Fredrik Sundin

Arbetslagarrepresentant
sedan 2009
Född 1972

Nuvarande befattning

Verksam inom division Infrastruktur

Arbetslivserfarenhet

Konsult inom signalbehandling, trådlösa biljettsystem och projektledning

Utbildning

Civilingenjör Teknisk fysik UTH

Aktieinnehav i ÅF 400

Patrik Tillack

Arbetslagarrepresentant
sedan 2008
Född 1967

Nuvarande befattning

Uppdragsledare Automation, division Engineering

Arbetslivserfarenhet

Verkstadselektriker, elkonstruktör och uppdragsledare inom industri och offentlig förvaltning

Utbildning

Gymnasieingenjör

El/Tele

Aktieinnehav i ÅF 15

Lena Treschow Torell

Vice ordförande sedan 2007
Styrelseledamot sedan 2006
Född 1946

Nuvarande befattning

Preses för Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA

Övriga styrelseuppdrag

Styrelseordförande i MISTRA, Miljöstrategiska forskningsstiftelsen och i Euro-CASE, paraplyorganisationen för Europas ingenjörsvetenskapsakademier.

Vice ordförande i Micronic Laser Systems AB, styrelseledamot i SAAB AB, Investor AB, SKF AB, Dagens Industri AB, Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola

Utbildning Fil.dr Fysik, Göteborgs Universitet, docent Fysik, Chalmers Tekniska Högskola

Styrelseutskott Ledamot

Ersättningsutskottet

Aktieinnehav i ÅF 2 000

Vilket är ditt livsmotto?

Njut i det lilla varje dag.

Vad är det bästa med ÅF?

Medarbetare som på riktigt står för nytänkande och kompetens.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom beslutsmässighet kombinerad med operativ erfarenhet från olika branscher och min bakgrund som ekonom.

Vilket är ditt livsmotto?

Man misslyckas aldrig – förrän man slutar försöka.

Vad är det bästa med ÅF?

Det bästa med ÅF är ÅFs kompetenta, drivande och engagerade medarbetare.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom min arbetslivserfarenhet inom de flesta områden där ÅF är verksam.

Vilket är ditt livsmotto?

En positiv grundinställning gör livet enklare.

Vad är det bästa med ÅF?

Bredden i verksamheten samt viljan och förmågan att utvecklas.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom verksamhetskunskande och engagemang för att göra ÅF till en ännu bättre arbetsgivare och affärspartner.

Vilket är ditt livsmotto?

Lagom är bäst.

Vad är det bästa med ÅF?

Alla kompetenta och erfarna kollegor.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom att utveckla nya och tidigare erfarenheter.

Vilket är ditt livsmotto?

Kvalitet i allt.

Vad är det bästa med ÅF?

Goda värderingar och drivkraften att vara bäst.

Hur kan du bidra till ÅFs

utveckling? Genom min samlade erfarenhet från forskning och teknik, EU-politik och näringsliv.

KONCERNLEDNING

1 Johan Olsson

Divisionschef Infrastruktur sedan 2005
Medlem av koncernledningen sedan 2005

Anställd 2005

Född 1956

Styrelseuppdrag Styrelseledamot i Svenska Teknik & Designföretagen

Arbetslivserfarenhet VD HiQ Skåne AB, R&D chef Ericsson Kanada

Utbildning Civilingenjör KTH

Aktieinnehav i ÅF 5 753

2 Eero Auranne

Divisionschef Energy sedan 2006
Medlem av koncernledningen sedan 2006

Anställd 2006

Född 1959

Arbetslivserfarenhet VD Fortum Service, vVD Fortum Power and Heat Oy

Utbildning Civilingenjör Helsingfors Tekniska Högskola

Aktieinnehav i ÅF 1 239

3 Gunilla Fladvad

VD-assistent sedan 1979
Medlem av koncernledningen sedan 2002

Anställd 1979

Född 1947

Arbetslivserfarenhet VD-assistent AB Bofors Nobelpharma, Partner Motorsågar AB, Volvo Parts AB

Utbildning Gymnasieekonom, informatör DIHM

Aktieinnehav i ÅF 285

4 Per Magnusson

Divisionschef Engineering sedan 2006
Medlem av koncernledningen sedan 2006

Anställd 2006

Född 1954

Arbetslivserfarenhet

Anläggningsingenjör, ASEA AB; konsult Rejlers Ingenjörer AB, J&W AB, Sigma AB, Benima AB

Utbildning Ingenjör elkraftteknik, Polhems Tekniska Gymnasium, påbyggnadsutbildningar inom ekonomi, marknad, affärsutveckling

Aktieinnehav i ÅF 775

5 Viktor Svensson

Informationschef sedan 2003
Medlem av koncernledningen sedan 2003

Anställd 2003

Född 1975

Arbetslivserfarenhet börsskribent Finanstidningen

Utbildning Civilekonom Högskolan Karlskrona/Ronneby

Aktieinnehav i ÅF 4 000

6 Jacob Landén

Bolagsjurist sedan 2008
Medlem av koncernledningen sedan 2009

Anställd 2008

Född 1965

Arbetslivserfarenhet Advokat-verksamhet

Utbildning/skola Jur kand Uppsala universitet

Aktieinnehav i ÅF 171

7 Jonas Ågrup

CFO sedan 2007
Medlem av koncernledningen sedan 2007

Anställd 2007

Född 1960

Arbetslivserfarenhet Vice President Finance Atlas Copco Tools & Assembly Systems, CFO Cardo Industrial Doors, vVD WM-data Sverige

Utbildning Civilekonom Stockholms Universitet

Aktieinnehav i ÅF 1 716

8 Jonas Wiström

VD och koncernchef sedan 2002

Anställd 2002

Född 1960

Styrelseuppdrag/övrigt Styrelseledamot i Procure It Right AB Ledamot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA

Arbetslivserfarenhet Saab-Scania Combitech AB, VD Sun Microsystems Sverige, VD/chef norra Europa Silicon Graphics, VD/koncernchef Prevas AB

Utbildning Civilingenjör KTH

Aktieinnehav i ÅF 11 046

9 Charlotte Witt

Personaldirektör sedan 2001
Medlem av koncernledningen sedan 2009

Anställd 2001

Född 1964

Arbetslivserfarenhet

Branschansvarig förhandlare Almega (tjänsteföretagens arbetsgivar- och branschorganisation), ombudsman Fackförbundet Jusek

Utbildning Fil kand ekonomi Örebro Högskola

Aktieinnehav i ÅF 395

10 Jörgen Backersgård

Divisionschef Kontroll sedan 2003
Medlem av koncernledningen sedan 2003

Anställd 1998

Född 1964

Styrelseuppdrag Styrelseledamot i SWETIC (Swedish Association for Testing, Inspection and Certification) samt Underhållsföretagen

Arbetslivserfarenhet Teknisk chef Provning SAQ Kontroll AB

Utbildning Civilingenjör Chalmers Tekniska Högskola

Aktieinnehav i ÅF 1 950

ÅRSSTÄMMA

Aktieägarna i ÅF AB (publ) kallas härmed till årsstämma onsdagen den 5 maj 2010 kl. 17.00 på bolagets huvudkontor, Frösundaleden 2, Solna.

Rätt att delta

Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska

- dels vara införd i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken senast onsdagen den 28 april 2010,
- dels anmäla sitt deltagande till bolagets huvudkontor senast torsdagen den 29 april 2010 kl. 16.00.

Aktieägare, som har valt att förvaltarregistrera sina aktier, måste tillfälligt omregistrera sina aktier i eget namn för att ha rätt att delta i bolagsstämman. Aktieägare som önskar sådan registrering måste underrätta förvaltare om detta i god tid före den 28 april.

Anmälan

Anmälan om deltagande i årsstämman kan göras till:

ÅF AB

Legal

169 99 Stockholm

eller

www.afconsult.com/arsstamma2010

Vid anmälan uppges namn, person- alternativt organisationsnummer, adress, telefonnummer samt registrerat aktieinnehav. Behörighetshandlingar, såsom fullmakt, registreringsbevis med mera, ska biläggas anmälan.

Utdelning

Styrelsen föreslår att det till aktieägarna utdelas 8,00 kronor per aktie. Som avstämningsdag för rätt att erhålla utdelning föreslås måndagen den 10 maj. Utbetalning genom Euroclear Sweden AB beräknas ske fredagen den 14 maj.

Ekonomisk information 2010

Delårsrapport (3 månader): 5 maj

Delårsrapport (6 månader): 14 juli

Delårsrapport (9 månader): 21 oktober

ÅFs årliga kapitalmarknadsdag hålls i september.

Årsberättelsen distribueras till aktieägare som önskar bolagsinformation. Årsberättelsen finns på svenska och engelska. Finansiell information från ÅF publiceras även på www.afconsult.com.

HÄR FINNS ÅF

BRASILIEN

Curitiba

DANMARK

Brøndby
Fredriksberg
Kalundborg
Köpenhamn
Randers

ESTLAND

Narva
Tallinn
Viljandi
Võru

FINLAND

Tampere
Vantaa

INDIEN

Noida

INDONESIEN

Jakarta

LITAUEN

Kaunas
Vilnius

NIGERIA

Abidja

NORGE

Billingstad
Bodø
Lillestrøm
Moss
Oslo
Sandefjord

RYSSLAND

Moskva
St Petersburg
Yekaterinburg

SCHWEIZ

Baden

SPANIEN

San Sebastian

SVERIGE

Alingsås
Arboga
Borlänge
Borås
Enköping

Eskilstuna

Fagersta

Falun

Gävle

Göteborg

Halmstad

Helsingborg

Hudiksvall

Hässleholm

Jönköping

Kalmar

Karlshamn

Karlskoga

Karlskrona

Karlstad

Kiruna

Kristianstad

Linköping

Ludvika

Luleå

Lund

Lysekil

Malmberget

Malmö

Mora

Mölnadal

Mönsterås

Norrköping

Nynäshamn

Oskarshamn

Piteå

Skara

Skellefteå

Skövde

Sollefteå

Stenungsund

Stockholm/Solna

Strömstad

Sundsvall

Söderhamn

Södertälje

Tavelsjö

Trollhättan

Uddevalla

Umeå

Uppsala

Varberg

Västerås

Västra Frölunda

Växjö

Åmål

Örebro

Örnsköldsvik

Östersund

SYDAFRIKA

Edenvale

Johannesburg

THAILAND

Bangkok

TJECKIEN

Brno
Pardubice
Plzen

TYSKLAND

Dresden

UKRAINA

Kremenchug

VIETNAM

Hanoi

Koncernhuvudkontor

ÅF AB

Besöksadress: Frösundaleden 2, Solna

Postadress: 169 99 Stockholm

Tel: 010-505 00 00

Fax koncernledning: 08-653 56 13 Fax reception: 010-505 00 10

För ytterligare adressinformation, www.afconsult.com

Historik i korthet

Den 23 februari 1895 bildades Södra Sveriges Ångpanneförening genom att ett antal ångpanneägare gick samman för att förhindra olyckor och för ett effektivare utnyttjande av ångkraften.

ÅF har allt sedan dess haft en stor del i den omvälvande samhällsutveckling som har skett de senaste hundra femton åren.

Sedan starten har ÅF varit med om fyra stora tekniksiften – ångkraften, elektriciteten, kärnkraften och datoriseringen. ÅF har funnits i teknikfronten i såväl industrisamhället som i informationssamhället.

AB Ångpanneföreningen bör noterades på Stockholms Fondbörs i januari 1986 och är idag ett av Europas största teknikkonsultföretag.

Den 5 maj 2008 bytte AB Ångpanneföreningen namn till ÅF AB.

A100326-01

Solberg i samarbete med ÅFs informations- och ekonomiavdelningar.
Tryck: Strokirk-Landströms. Foto: Peter Bartholdsson med flera.

**ÅF är ett ledande teknikkonsultföretag.
Vi fokuserar på energi och miljö, infrastruktur
och industri.
Vår bas finns i Europa, men vår verksamhet
och kunder finns i hela världen.
Det som gör oss unika är våra medarbetare
och branschens största erfarenhetsbank.
Vi brukar sammanfatta det med:
ÅF – Innovation by experience.**

tel: 010-505 00 00
www.afconsult.com

**GREEN
ADVISOR**
TO FOUR NATIONAL OLYMPIC COMMITTEES

